

R.No:APTEL/2006-20000

చైతన్య మాసవి

chaitanyamaanavi

సంపుటి : 12

సంచిక : 6

ఫైదరాబాద్, జూన్ 2017

40 పేజీలు

10 రూ॥లు

మధ్యంపై యుద్ధం

కొల్లకుంటలో బ్రాంబిపోపు పెట్టవద్దని మహిళల ఆందోళన

తిరుపతిలో రాష్ట్రస్థాయి నవ యువతుల శిక్షణా శిబిరం

అమలాపురంలో విద్యా వైజ్ఞానిక శిక్షణా తరగతులు

పాగోలో ద్వైతా సమస్యలపై గొల్లవానితిప్ప ఆంధ్రాబ్యాంకు వద్ద ధర్నా

మధ్యం నిషేధంపై విజయవాడలో ప్రెస్ మీట్

అత్యాచారం జరిగిన గిరిజన మహిళలకు న్యాయం జరగాలని ప్రజా సంఘాల ధర్నా

విద్యా ఆధ్వర్యంలో బాల బాలికలకు శిక్షణా తరగతులు

విజయవాడలో మహిళా సమస్యలపై శిక్షణా శిబిరం

పోరుబాట

“నమ్మి చేసుకున్న భర్త తాగుబోతు. నా రెక్కల కష్టంతో పిల్లలకి పెళ్ళిళ్ళు చేశాము. అల్లుడు తాగుబోతు. కొడుకు తాగి కొట్టి కోడలిని తరిమేశాడు. మందుతో బతుకు బండలైంది”. తల్లి ఆవేదన “నాన్న విపరీతంగా తాగి ప్రతిరోజూ అమ్మను కొడతాడు. అమ్మ భయపడి నన్ను తమ్ముడ్ని వదిలి అమ్మమ్మ ఊరు వెళ్లింది. నాన్న తాగి పడుకుంటాడు. మధ్యాహ్న భోజనం స్కూల్లో చేస్తాను. సాయంత్రం అడుక్కు తింటున్నాను”. ఇది ఓ పిల్లవాడి ఆవేదన. ఫిబ్రవరి 9, 2017న జరిగిన కాబినేట్ సమావేశంలో మద్యం మీద వచ్చే ఆదాయాన్ని ఒక వనరుగా చూడటం లేదని నిర్ణయించినట్లు ముఖ్యమంత్రి గారే స్వయంగా ప్రకటించారు. 2014 ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో బెల్ట్ షాపులు మూసివేస్తామని, మద్య నియంత్రణని చేస్తామని హామీ ఇవ్వడమే గాక తొలి సంతకం కూడా చేశారు.

కాని మాటలు వేరు చేసేది వేరని ఈ 3 సంవత్సరాలలో రుజువయ్యింది. మద్యం ఆదాయం పెరగటానికి మార్గాలు అన్వేషించటానికి మంత్రుల బృందాలు పర్యటించాయి. 5వేల జనాభాకు ఒక షాపు చొప్పున అనుమతించారు. బార్లు, మందుషాపులు తెరచి ఉంచే సమయాన్ని పెంచారు. “వారు వాహిని” మాదిరి టెట్రాప్యాక్లను ప్రవేశపెట్టారు. మద్యం కొరత లేకుండా తయారు చేసే దానికి మినీ డిస్టిలరీలను అనుమతించారు. రైతు సాసైటీలలో కూడా అమ్మకాలు చెయ్యిస్తామన్నారు. ఆదాయ పెంపుకు అధికార్లకు లక్ష్యాలు నిర్దేశిస్తున్నారు. ఎండాకాలంలో బాగా బీరు తాగించకపోతే ఎలా? అంటూ అధికారులను దోషులు చేస్తున్నారు నాయకులు. ఫలితంగా ప్రభుత్వానికి ఆదాయం, జనం బ్రతుకులు బండలవుతున్నాయి. ప్రమాదాలు పెరుగుతున్నాయి. సరదాగా మొదలయ్యే మద్యపానం, ఎన్నికలు, మీటింగులకు ఉచిత సరఫరాలతో అలవాటయ్యే మద్యం అది లేనిదే బతుకు లేదన్న స్థితికి చేరుతుంది. కాలేయం, మెదడు, గుండె, మూత్ర పిండాలు దెబ్బతింటున్నాయి. జ్ఞాపకశక్తి క్షీణించి కుటుంబాల్లో ప్రేమలు హరించిపోయి, హింస, వేదన మిగులుతున్నాయి.

తాగి పనికి రావడం ద్యూటీ చేయడం మామూలవుతుంది. కుటుంబాలు కునారిల్లడమే కాదు ఉత్పత్తికి, అభివృద్ధికి కూడా ఆటంకమవుతుంది. బిడ్డల విద్యా ఆరోగ్యాలకు హానికరం కావడమేగాక మానవ వనరుల అభివృద్ధి కలలు కల్లలవుతాయి. కుటుంబాలకే కాదు జాతికి దేశానికి కూడా నష్టం కలుగుతుంది. మన నాయకులు తాగండి కానీ బజారులోకి రాకండి అంటున్నారు. గతంలో పెద్ద వయస్సు వచ్చాకే తాగేవారి సంఖ్య పెరుగుతుండేది. ఇప్పటికీ కూడా లైసెన్సుడు షాపులు గాని, బెల్ట్ షాపులు గాని లేని గ్రామాలలో యువత మద్యానికి బానిసలు కావటం లేదు. త్రాగుడు మీద వచ్చే ఆదాయం 60% పేదల నుండే వస్తున్నది. ఒకసారి మద్యం రుచి చూశాక మితిమీరి తాగడం సర్వసాధారణమవుతుంది. ఘోర రోడ్డు ప్రమాదాలకు మద్యం కారణమైన నేపథ్యంలో సుప్రీంకోర్టు 2016న మద్యంతర ఉత్తర్వులిచ్చింది. మార్చి 30 నాటికి జాతీయ, రాష్ట్ర రహదారులకు 500 మీటర్ల లోపు ఉన్న షాపులను తొలగించమని ఆదేశాలిచ్చింది. ప్రభుత్వం అప్పీల్కు వెళ్లవచ్చునా? వ్యాపారస్థులు ఈ ఉత్తర్వుపైన అప్పీల్కు వెళ్లడంతో ఆ గడువును జూన్ వరకు పొడిగించింది. షాపు యజమాన్యాలు, అధికారులు కలిసి నివాస ప్రాంతాల్లో షాపులు పెట్టేందుకు ఇళ్ల యజమానులను ప్రలోభపరుస్తున్నారు. జనం మీద వత్తిడి చేస్తున్నారు. కాని ప్రజలు మా ప్రాంతంలో షాపులొద్దని ఆందోళన చేస్తున్నారు. మద్యపానాన్ని నిరుత్సాహ పరచాల్సిన ప్రభుత్వం ప్రజలకు అండగా నిలబడవద్దా? రహదారుల వెంటనున్న షాపులను మార్చటం గాక వాటిని పూర్తిగా రద్దు చేయాలి కదా!

మన కుటుంబాలను, సమాజాన్ని మద్యం వరదకు బలి కానిద్దామా? మన బిడ్డల్ని మనమే తాగుబోతుల్ని చేద్దామా? తాగడం మజా ఇస్తుందనే భ్రమలో పడే వాళ్లను రక్షించుకోవద్దా? తాగుడు తనని మాత్రమే కాక కుటుంబాలను సైతం నాశనం చేస్తుందన్న ఇంగిత జ్ఞానాన్ని కోల్పోతే మనకేమిటని ఊరుకుందామా? లేక అది అంటువ్యాధిలా మన కుటుంబాలకు కూడా అంటుకుంటుందని అడుగు ముందుకేసి మద్యపానం కూడదని ఉద్యమిద్దామా? మహిళా సంఘం తనతో కలిసి వచ్చే మిత్రులను కలుపుకొని మద్యంపై సమరానికి సిద్ధమయింది. బాధపడే మహిళల గొంతుకవుతుంది. మద్యం మానాలనుకునే అన్నలకు చెల్లి అవుతుంది. (మద్యం వ్యాపారం మానవతకు చేటని ఇది కూడదనుకునే మద్యం వ్యాపారులను అక్కున చేర్చుకుంటుంది.) బతుకుతెరువు కోసం బెల్ట్ షాపులను నడిపేవారిని మద్యం మాఫియాకు రక్షణ కవచం కావద్దని శ్రమను నమ్ముకుని నలుగురితో కలిసి ఆనందాన్ని పంచుకోమని కోరుతుంది. మద్యాన్ని నియంత్రించేందుకు కదిలిరండి! కలిసిరండి!! పోరాడి మద్యాన్ని తరిమికొడదాం!

మద్యాన్ని ఆదాయవనరుగా మార్చుకున్న ఎక్సైజ్ పాలసీని మార్చాలి. ప్రజల అంగీకారం లేకుండా షాపులను నడపకూడదు. అమ్మకాలను నియంత్రించేందుకు అవసరమైన అధికారులను (నిజాయితీతో కూడిన) నియమించాలి. డ్రై డేస్ను తిరిగి ప్రకటించాలి. అమ్మే వేళలను తగ్గించాలి. అర్ధరాత్రి బార్లు, క్లబ్బులను నిషేధించాలి. మద్యం వలన జరిగే నష్టాలపై ప్రభుత్వమే విస్తృతంగా ప్రచారం చెయ్యాలి.

ఆత్మవిశ్వాసం ప్రాచీన చేసుకొని
కులమతాల అడ్డుగీతలు చెరిపేసుకొని
మనమంతా కలిసి మెలిసి ఒకేశక్తిగా
అడుగు ముందుకేద్దాం..

చైతన్య మాసవి

ఈ సంచికలో

అడ్వయిజరీ బోర్డు
వేములపల్లి సత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాలోలిత

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
1-1-9/10 జవహర్ నగర్,
హైదరాబాద్-20
ఫోన్, 9490098620

E-mail : Chaitanyamanavi@gmail.com

fb : aidwaap

Blog : aidwaap@blockspot.com

సంపాదకులు
డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం
కె. స్వరూపరాణి
బి. ప్రభావతి

మేనేజర్
ఎం. సుధ

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్,

బ్లాక్ నెం: 21/1 ఎంహెచ్ భవన్,
అజమాబాద్ ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా,
హైదరాబాద్ -20

వెల రూ : 10/-

బడ్జెట్	సర్కారుకు మధ్యం ఆదాయ మార్గమా? - బి.తులసీదాస్.....	5
పోరాటం	మధ్యంపై యుద్ధంలో మహిళల విజయోత్సాహం - సుబ్బరావమ్మ....	7
ఆధునికం	విద్యార్థుల జీవితాన్ని చిదిమేస్తున్న మధ్యం-దేవరాల నిర్మల.....	9
పోరాటం	మధుకర్ హత్య - టి.స్రైలాబ్ బాబు.....	11
సమకాలీనం	అహరపు అలవాట్లు జీవించే హక్కులో భాగమే - వేములపల్లి సత్యవతి	14
వ్యాసం	మతోన్మాదం ఒకేమతం - ఎన్.రత్నమాల.....	16
సీరియల్	మోయర్, హేవుడ్, పెట్టిబోన్ - మరో అమ్మ.....	18
మణిపూసలు	శ్రీమతి ఉద్దరాజు మాణిక్యాంబ - వాసా ప్రభావతి.....	19
కథ	వాళ్లు ముగ్గురేనా - విమల.....	20
స్పందన	ప్రీడెలివరీ - డా॥సురేష్ జె.వి.వి.....	23
చట్టాలు	బాలలు - చట్టాలు : నందూరి పద్మాంజలి	25
ఆదర్శం	మనసులోని మాటను చెప్పుకొనే హక్కు భారతదేశంలో కొందరికే పరిమితమా - ఓమ్తన్వి	28
కథ	ప్రతిధ్వని - యాక్ష రాజేష్.....	30
ఆరోగ్యం	డిప్రెషన్ - సిహెచ్.నీరజ, కె.శారద	32
సినిమాసమీక్ష	బాహుబలి చిత్ర సమీక్ష-విమర్శ - నందూరి పద్మాంజలి.....	33
తెన్షిడి	వీడిన మబ్బు తెరలు - ప్రేమ కాదు స్నేహమే - కె.శారద.....	35
ఉద్యమాలబాటలో	ఉద్యమాల బాటలో.....	37

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మాసవి సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI DAILY PRINTING PRESS, M.H. BHAVAN, PLOT NO. 21/1, AZAMABAD INDUSTRIAL AREA, HYDERABAD-500020, TELANGANA STATE. PUBLISHED AT AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE 1-1-9/10, JAWAHAR NAGAR. HYDERABAD-500020, TELANGANA STATE. EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APTEL/2006-20000

సర్కారుకు మద్యం ఆదాయ మార్గమా?

- బి.తులసీదాస్

ఖజానాను నింపుకోవడానికి మద్యంపై (ఎక్సైజ్) పన్ను విధించడమే ... కాదు కాదు... దాన్ని మరింతగా పెంచుకోవడమే మార్గమన్నట్టు ప్రభుత్వాలు వ్యవహరించడంవల్ల ప్రజలు మత్తుకు బానిసలవుతున్నారు. ప్రజారోగ్యం దెబ్బతింటోంది. శాంతి భద్రతలకు విఘాతం కలుగుతోంది. మహిళలు అవమానాలకు గురవుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదాయం సంపాదించడానికి పన్నులను విధించవచ్చు. కేంద్రం నుండి రావల్సిన పన్ను వాటాను సకాలంలో రప్పించుకోవడమే గాక వివిధ పథకాలలో గ్రాంట్లను సాధించవచ్చు. కానీ ప్రభుత్వం ఖజానా నింపడానికి మద్యంపై మితిమీరి ఆధారపడడం అనర్థదాయకం. ఎక్సైజ్ ఆదాయం తీరు తెన్నులు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ను పరిశీలిస్తే ఆదాయ వనరుల్లో స్థూలంగా మూడు విభాగాలుంటాయి. అవి 1. పన్నులు మరియు సుంకాలు, 2. పన్నేతర ఆదాయం, 3. గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్. పన్నులు మరియు సుంకాలలో కేంద్రం నుంచి వచ్చే వాటా, రాష్ట్ర సొంత పన్నులు ఉంటాయి. అంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన బడ్జెట్లో ఈ సొంత పన్నుల విభాగంలోనే విచక్షణను ఉపయోగించవచ్చు. ఇందులో 1. సేల్స్ టాక్స్ (అమ్మకం పన్ను), 2. భూమి శిస్తు (లాండ్ రెవెన్యూ), 3. ఎక్సైజ్ (మద్యంపై పన్ను), 4. ఇతరములు. ఈ ఏడాది (2017-18) బడ్జెట్ అంచనాలే తీసుకుంటే మొత్తం రెవెన్యూ ఆదాయం రూ. 1,25,495.82 కోట్లు. అందులో పన్నేతర ఆదాయం రూ. 5,092 కోట్లు కాగా గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్గా వచ్చేది రూ. 37,548 కోట్లు. పన్ను ఆదాయంలో కేంద్రం వాటా రూ. 29,138.82 కోట్లు కాగా రాష్ట్ర పన్నులు రూ. 53,717 కోట్లు.

ఇందులో మద్యం ద్వారా రూ. 5,886 కోట్లు రాబట్టాలని ప్రభుత్వ అంచనా. అంటే తానుగా విధించే పన్నుల్లో 10.95 % మద్యం ద్వారానే పొందాలని చూస్తుందన్న మాట. ఎక్సైజ్ ద్వారా రాష్ట్ర ఖజానాకు మాత్రమేగాక మద్యం మాఫియాకు, రాజకీయ నాయకులకు, ఉన్నతాధికారులకు అక్రమ ఆదాయం లభిస్తోంది. టైమ్స్ ఆఫ్

మద్యం పై యుద్ధం

- ఇదే ఇన్పుటు తొలగించాలి
- స్టాంప్ ప్రజలు వ్యతిరేకించిన చోట మద్యం దుకాణాలు ఎత్తివేయాలి
- మద్యం వ్యతిరేక అంబాడేనశాసనాలపై విజ్ఞప్తి చేసుకుంటున్నాం

రాష్ట్ర జాతలు
జూన్ 7 నుండి 17 వరకు

కర్నూలు నుండి విజయవాడ - శ్రీకాకుళం నుండి విజయవాడ

చేలో విజయవాడ

బహిరంగ సభ
విజయవాడ, జూన్ 17, సాయంత్రం 4 గంటలకు

ఇండియా పత్రిక 2012లో వేసిన ఒక అంచనా ప్రకారం ఆ యేడాది రాష్ట్ర బడ్జెట్కు ఎక్సైజ్ ఆదాయం రూ. 14 వేల కోట్లు సమకూరితే మద్యం మాఫియాకు, రాజకీయ నాయకులకు, చిల్లర వర్తకులతో సహా అందరికీ కలిపి కనీసం రూ. 10 వేల కోట్లు లభిస్తుంది. అధికార పార్టీ నేతలకు ఇదొక ఆదాయ మార్గంగా ఉందన్నమాట.

తెలుగుదేశం పార్టీ 2014 ఎన్నికల ప్రణాళికలో “మద్యం బెల్టుషాపులను రద్దు చేస్తూ టిడిపి అధికారంలోకి రాగానే రెండవ సంతకం చేస్తాం.” అని పేర్కొన్నారు. అంతేగాక ప్రతి జిల్లాలోను డీ - అడిక్షన్ సెంటరు (మద్యానికి బానిసలైన వారిని త్రాగుడు మాన్పించేందుకు వైద్యంతోపాటు

మానసిక చికిత్సను కూడా చేసే కేంద్రం) ఏర్పాటు చేస్తామని (పేజీ 16) పేర్కొన్నారు. కానీ ఇప్పటికీ ఆ హామీలు అమలుకు నోచుకోలేదు. మద్యం వినియోగం గానీ సర్కారుకు మద్యం ఆదాయం గానీ తగ్గలేదు సరికదా ఈ మూడేళ్ళలో ఇంకా పెరిగింది. కాబట్టి అధికారంలోకి రాకముందు చెప్పిన మాటలు గద్దెనెక్కాక నీటిమూటలవు తున్నాయి. రాష్ట్ర విభజన నాటికి, ఆ తరువాత రాష్ట్ర ఖజానాకు ఎక్సైజ్ ఆదాయం కింది పట్టికలో చూడవచ్చు.

సంవత్సరం	ఎక్సైజ్
సొంత పన్ను	శాతం
2013-14	6250.26
64123.53	9.75 (ఉమ్మడి రాష్ట్రం)
2014-15	4352.49
42618.15	10.21
2015-16	4385.92
39921.74	10.99
2016-17	5300
49282.32	10.75 (నవరించిన అంచనా)
2017-18	5886
53717	10.96 (అంచనా)

(కోట్ల రూపాయల్లో-ఆధారం:పి.పి.బడ్జెట్)

ఏడాదికేడాది ఎక్సైజ్ ఆదాయం పెరుగుతున్న తీరు గమనించవచ్చు. సొంత పన్ను ఆదాయం 2015-16లో తగ్గినప్పటికీ ఎక్సైజ్ ఆదాయం మాత్రం పెరగడం సర్కారు మద్యం దాహానికి మచ్చుతునక. పన్ను ఆదాయంలో శాతం లెక్కించినా విభజన జరిగే నాటికి (9.75) లేదా నవ్యాంధ్ర ప్రదేశ్ తొలి బడ్జెట్ (10.21) తో పోల్చితే ఈ ఏడాది 10.96 శాతానికి పెరగడం చంద్రబాబు ప్రభుత్వం దారెటో ఇట్టే బోధపడుతుంది.

పొరుగు రాష్ట్రాల పరిస్థితి

ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను 2014లో ముక్కలు చేసి తెలంగాణా రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఉమ్మడి రాష్ట్ర వారసత్వం ఇరు రాష్ట్రాలకు సంక్రమించడం సహజం. సాధారణంగా ఆర్థిక విషయాలలో 'ఇద్దరు చంద్రుల' మధ్య తేడా లేదన్నది జగద్విదితమే. మధ్యంపైనా అదే వైఖరి స్పష్టమవుతోంది. ఆ వివరాలు కింది పట్టికలో చూద్దాం.

సంవత్సరం	ఎక్సైజ్
సొంత పన్ను	శాతం
2013-14	6250.26
64123.53	9.75 (ఉమ్మడి రాష్ట్రం)
2014-15	2807.69
29288.3	9.59
2015-16	3809.07
39994.63	9.52
2016-17	5083.5
50126.39	10.14 (నవరించిన అంచనా)
2017-18	9000
62619	14.37 (అంచనా)

(కోట్ల రూపాయల్లో - ఆధారం : తెలంగాణా రాష్ట్ర బడ్జెట్)

పొట్టి శ్రీరాములు ప్రాణత్యాగం అనంతరం ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రం నుండి ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడింది. ఇప్పుడున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ దాదాపు ఆనాడు ఏర్పడినదే. ఒక్కసారి తమిళనాడుతో కూడా పోల్చిచూద్దాం.

సంవత్సరం	ఎక్సైజ్
సొంత పన్ను	శాతం
2014-15	5731.18
78656.54	7.29
2015-16	6428.91
86537.7	7.43
2016-17	6360.08
90691.87	7.01

(కోట్ల రూపాయల్లో - ఆధారం : రిజర్వ్

బ్యాంక్ హ్యాండ్‌బుక్)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్సైజ్ పన్ను వాటా దాదాపు 11 శాతంతో పోలిస్తే తమిళనాడు సుమారు 7 శాతంగానే ఉండడం గమనార్హం.

మధ్యమే ఖజానాకు ఇంధనమా?

రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఉవ్వెత్తున సాగిన మధ్య వ్యతిరేక పోరాట ఫలితంగా మాజీ ముఖ్యమంత్రి కీ॥శే॥ ఎన్.టి.రామారావు 1995లో మధ్య నిషేధం విధించారు. ఆనాడు రాష్ట్రంలో తాగుబోతుల వీరంగాలు తగ్గాయి. శాంతి భద్రతలు ఒక మేర మెరుగుపడ్డాయి. ఆ సమయంలో సర్కారుకు ఎక్సైజ్ ఆదాయం అతి స్వల్పంగా లభించింది. (సాధారణ మధ్య నిషేధం ఉన్నప్పటికీ స్టార్ హోటళ్ళలోను, విదేశీ అతిథుల పర్యటన సందర్భంగాను మధ్యం అమ్మకాలు జరిగేవి). రాష్ట్ర ఖజానాకు 1995-96లో ఎక్సైజ్ ద్వారా సమకూరిన ఆదాయం రూ..77.66 కోట్లు మాత్రమే! అదే 1996-97లో రూ.63.9 కోట్లకు తగ్గింది. ఆ ఏడాది రాష్ట్ర సొంత పన్ను ఆదాయం రూ.4881.83 కోట్లలో ఇది 1.3 శాతం మాత్రమే. అంటే మధ్య నిషేధం అమలులో ఉంటే రాష్ట్ర ఖజానాకు పన్ను ఆదాయంలో సుమారు ఒక్క శాతం సమకూరుతుందన్న మాట. మధ్యనిషేధం విధిస్తే సర్కారు కోల్పోయే ఆదాయం మరీ అంత ఎక్కువేమీ కాదు. కానీ సమాజానికి కలిగే ప్రయోజనాలు మాత్రం అధికం.

వివిధ రాష్ట్రాల్లో మధ్య నిషేధాన్ని కొన్ని సందర్భాలలో విధించడం, కొంత కాలం అనంతరం ఎత్తేయడం పరిపాటిగా జరుగుతోంది. అయితే గుజరాత్‌లో మాత్రం దీర్ఘకాలంపాటు మధ్యనిషేధం అమలులో ఉంది. ఆ రాష్ట్ర ఖజానాకు ఎక్సైజ్ ఆదాయం అత్యల్పం. 2014-15, 2015-16 సంవత్సరాలలో రూ. 140 కోట్ల చొప్పున రాగా 2016-17లో రూ.154 కోట్లు లభించింది. ఇది ఆ రాష్ట్ర సొంత పన్ను ఆదాయంలో కేవలం 0.22 శాతంగా

ఉంది. దేశంలోనే వెనుకబడిన రాష్ట్రాల్లో ఒకటిగా చెప్పుకునే బీహార్‌లో తాజాగా (2016లో) మధ్య నిషేధం విధించారు. 2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 14.62 శాతంగా ఉన్న ఎక్సైజ్ ఆదాయం 2016-17లో 7.06 శాతానికి తగ్గింది. 2017 -18లో మరింత తగ్గుతుంది. అయినా గత దశాబ్దంతో పోలిస్తే ఇప్పుడు బీహార్ అభివృద్ధి పథంలో ఉంది. మధ్య నిషేధంపై బీహార్ (పాట్నా) హైకోర్టు స్టే విధించినా సుప్రీం కోర్టు దాన్ని రద్దు చేయడం హర్షనీయం. అలాగే మధ్య నిషేధానికి ఆ రాష్ట్ర ప్రజల నుండి విశేష మద్దతు లభిస్తోంది. జనవరి 20న మధ్యాహ్నం 12.15 నుండి 1.00 వరకు 11,292 కి.మీ॥ పొడవున ప్రజలు మానవహారం కట్టారు. ఆ కార్యక్రమంలో 2 కోట్ల మంది పాల్గొన్నారని అంచనా. విచ్చలవిడి మధ్యం సేవించడానికి దేశంలో పేరు గాంచింది గోవా తీరం. అలాంటిది ఆ రాష్ట్రంలో సైతం సొంత పన్ను ఆదాయంలో ఎక్సైజ్ వాటా సుమారు 7 శాతం మాత్రమే! మానవాభివృద్ధి సూచికల్లో దేశంలోనే అగ్రభాగాన ఉన్న కేరళ రాష్ట్రంలో ఎక్సైజ్ ఆదాయం ఇంకా తక్కువ. ఆ రాష్ట్ర ఖజానాకు సొంత పన్ను ఆదాయంలో 5 శాతం మాత్రమే మధ్యం ద్వారా సమకూరుస్తోంది.

పైన పేర్కొన్న అత్యంత వెనుకబడిన బీహార్ వెనుదలు మానవాభివృద్ధిలో ముందుపీరిన ఉన్న కేరళ వరకు పరిశీలిస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్సైజ్ ఆదాయం వాటా అధికంగా ఉందని స్పష్టమవుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖజానా నింపుకోవడానికి మద్యాన్ని ఒక వనరుగా చూడడం మానుకోవాలి. ప్రజల ఆరోగ్య పరిరక్షణకు, శాంతి భద్రతలను కాపాడడానకీ మధ్య నిషేధం తప్పక తోడ్పడుతుంది. మధ్య నిషేధాన్ని మళ్ళీ విధించాలన్న మహిళా ఉద్యమ కోర్కె సముచితమైనది.

ఉద్యమం

మద్యంపై యుద్ధంలో మహిళల విజయోత్సాహం

- సుబ్బరావమ్మ

ఎన్నికలప్పుడు ప్రభుత్వాలు ఇచ్చిన హామీని గాలికి వదిలి విచ్చల విడిగా మద్యం అమ్మకాలను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. బడి, గుడి నివాసప్రాంతాలు అనే ఏ నిబంధనలు పాటించకుండా మద్యం అమ్మకాలను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. దీని వలన పేదల ఆరోగ్యము, కుటుంబాలు సర్వనాశనం అవుతున్నాయి. బాబు గారి మద్యం రాష్ట్రాన్ని మద్యాంధ్రప్రదేశ్ గా మార్చింది. ఈ తాగుడు వలన మహిళలపై బాలికలపై వేధింపులు పెరగడంతో పాటు రోడ్డు ప్రమాదాలు, పెరుగుతున్నాయి. అనారోగ్యంతో అర్ధాంతరపు చావుల సంఖ్య రోజురోజుకూ పెరుగుతుంది. ఈ విషయాలు అనేక సార్లు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్ళినా చెవిటి వాడి ముందు శంఖం ఊదినట్లుగానే వుంది. ఈ నేపథ్యంలో మహిళలు నడుం బిగించి వాళ్ల కుటుంబాలను నాశనం చేస్తున్న మద్యం మీద పోరుబాట పట్టి కొన్ని గ్రామాల్లో నయినా మద్యం మహమ్మారిని తొలగించుకున్నారు.

ప్రకాశం జిల్లాలో మంచినీళ్లు అందించలేని ప్రభుత్వం మద్యాన్ని ఏరులై పారిస్తున్నది. లైసెన్సు షాపులే కాకుండా విచ్చలవిడిగా బెల్టు షాపులు ప్రతిగ్రామంలో పెట్టారు. దీని వలన పేదలుకష్టపడి సంపాదించుకున్న ఆదాయము తనకుటుంబానికి రాకుండా మద్యం షాపులకు వెళ్లడాన్ని సహించలేక కొన్ని చోట్ల లైసెన్సు షాపులు తొలగించాలని మరికొన్ని చోట్ల బెల్ట్ షాపులు తొలగించాలని ఐదవ ఆధ్వర్యంలో 2011-13 వరకు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమాలు జరిగాయి. ఉద్యమాన్ని అణచడానికి రకరకాల బెదిరింపులు, అక్రమ కేసులు పెట్టినప్పటికీ వెనుకడుగు వేయకుండా మహిళలు ఎదిరించి మద్యం లైసెన్సు షాపులను సైతం తొలగించుకున్నారు.

ఉదా:- బి. నిడమానూరు, రావినూతల, భీమవరం, మార్కాపురం, చీమకుర్తి మొదలగు గ్రామాలలో రాజకీయాలకు అతీతంగా ప్రజలు మొత్తం ఐక్యమై మద్యం షాపులు తొలగించాలని

పంచాయితీలు తీర్మానం చేసినా మద్యం షాపులు తొలగించడానికి నెలల తరబడి ఆందోళన చేసిన తరువాత మాత్రమే అనివార్య పరిస్థితులలో మద్యం లైసెన్సు షాపులను తొలగించింది.

బి. నిడమానూరు: ఈ గ్రామంలో మద్యం షాపు ఎదురుగానే ఎస్.సి హాస్టలు ఉంది. రెండు పల్లెలు (మాదిగపల్లె, మాలపల్లె)కు మద్యంలో షాపు ఉంది. దీనితో అక్కడ మద్యం షాపులో మద్యం తాగి వాగుతూ హాస్టలు పిల్లలను గొడవచేయటం, రోజంతా కూలిపని కెళ్లి తెచ్చిన డబ్బులతో రాత్రికి మద్యం షాపుకు వెళ్లి తాగడం వలన పల్లెల్లోని మహిళలకు తీవ్ర ఆగ్రహం కలిగింది. ఆ పల్లెలోనే మన వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం నాయకులు ఉన్నారు. దీనితో వాళ్ల ఆగ్రహాన్ని గమనించి ఐదవ వాళ్లకు సమాచారం ఇచ్చారు. దీనితో మేము ఆ రెండు పల్లెల మహిళలతో మీటింగులు పెట్టి మొదటిదశలో కలెక్టరుకి అర్జీ ఇచ్చాం. పంచాయితీ తీర్మానం చేయించాం. అయినా

మద్యం షాపు తొలగించని కారణంగా 3 రోజుల పాటు రాత్రి, పగలు 300 మంది మహిళలు (కొంతమంది పురుషులు కలిసి వచ్చారు) మద్యం షాపు ఎదురుగానే ఆందోళన జరిగింది. షాపు ఎదురుగా గొడవ చేయవద్దని పోలీసులు వచ్చారు. ఎక్స్‌జె వాళ్లు వచ్చారు. అయినా బెదరకుండా మద్యం షాపు తొలగించకుండా ఇక్కడి నుండి కదిలేది లేదని పట్టుబట్టడంతో గ్రామానికి ఒక మైలుదూరంలో పొలాలలో సొంతంగా షెడ్ వేసుకొని షాపును అక్కడ నుండి తొలగించారు.

రావినూతల: రావినూతలలో మద్యం షాపు 32 లక్షలకు పాడుకున్నారు. గ్రామంలో ఎవరూ మద్యం షాపు పెట్టడానికి ఇళ్లు అద్దెకు ఇవ్వకూడదని నిశ్చయించు కున్నారు. ఊరిబయట పెట్టుకోవాలని షెడ్ వేయబోతే దానిని తిరస్కరించారు. గ్రామ పంచాయితీ మద్యం షాపు పెట్టకూడదని తీర్మానం చేశారు. గ్రామంలో రాజకీయాలకు అతీతంగా ప్రజాప్రతినిధులు అందరూ కలిసి వచ్చారు. ఐదవ సహకారం తోటి భారీ ప్రదర్శన జరిగింది, 700 మందితో కలెక్టరు ఆఫీసు ముందు ధర్నా జరిగింది. దీనితో కలెక్టరు దేవానంద్ గారి ఆదేశాల మేరకు షాపును పెట్టనివ్వలేదు. తరువాత లైసెన్సు ఫీజు తిరిగి ఇప్పించాలని హైకోర్టులో కేసు వేశారు.

పూనూరు గ్రామంలో మద్యం షాపు ఎదురుగా కూరగాయల మార్కెట్, ప్రక్కన దేవాలయం ఉంది. ఒక అమ్మాయి రాత్రి

9 గంటల సమయంలో ట్యూషన్ నుండి ఇంటికి వస్తుంటే ఒకడు తాగి గొడవ చేశాడు. మురసటి రోజు వాళ్లు ఐదవ దగ్గరకు వచ్చారు. మనం కలెక్టరుకు కంప్లైంట్ చేసి తొలగించాలని చెప్పాము. దీనితో కలెక్టరు గారి ఆధ్వర్యంలో ఎక్సైజ్ ఇఎస్ ఆ గ్రామం సందర్శించింది. గ్రామప్రజలు 200 మందితో ఎక్సైజ్ సూపరిటెండెంట్ మీటింగు జరిగింది. ఎక్సైజ్ ఇఎస్ ఏదో రూపేణ నచ్చ చెప్పి షాపును అక్కడే ఉంచాలని ప్రయత్నించగా గ్రామస్థులు ఐదవ నాయకుల సహకారంతో ఆమెను నిర్బంధించారు. మద్యం షాపు తొలగించకుండా మిమ్మల్ని ఇక్కడనుండి పంపించమని చుట్టుముట్టి నినాదాలు చేయటంతో ఆమె చేసేదిలేక వెంటనే మద్యం షాపుకు తాళాలు వేసి వెళ్లి 3 రోజుల తర్వాత షాపు తొలగించింది.

మార్కాపురం: మున్సిపల్ ఆఫీసు ఎదురులో నిత్యం ప్రజలతో రద్దీగా ఉండే ప్రాంతంలో లైసెన్సు ఉన్న మద్యం షాపు పెట్టారు. స్థానికులు మద్యం షాపుకి లైసెన్సు ఇవ్వవద్దని అనేక సార్లు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లినా ఫలితం లేదు. అక్కడ నిరంతరం తాగుబోతుల ఆగడాలు పెరిగాయి ఈ నేపథ్యంలో ఆ ప్రాంతంలో స్థానికులు

ఐక్యమై మద్యం షాపు గోడను పగులగొట్టి షాపును తొలగించారు. తరువాత ఉద్యమ నాయకులపై అక్రమ కేసులు పెట్టారు.

మన్నేటికోట: ఇక్కడ ఉండేది మొత్తం 200 కుటుంబాల ఎస్టీలు. ఒకామె బెల్టుషాపు నడుపుతుంది. మంత్రిగారి అండ ఉంది. గ్రామంలో వ్యభిచారం నడిపేది. ఆమెకు రాజకీయ నాయకుల పలుకుబడి ఉంది. మొత్తం ఎస్టీ మహిళలు, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో గ్రామంలో ప్రదర్శన జరిగింది. ఆమెకు షాపు తొలగించాలని వార్నింగ్ ఇచ్చాము. ఆమె ఎస్టీలను భయపెట్టడానికి 32 మంది మీద పోలీసు కేసు పెట్టింది. తరువాత వాళ్లు భయపడ్డారు. మరల గ్రామంలో మీటింగు పెట్టి ఆ గ్రామ ప్రజలతో కలసి 3 సార్లు కలెక్టరుకు ఆర్డీ ఇచ్చాము. తరువాత కలెక్టరు గారు సీరియస్ గా వార్నింగ్ ఇవ్వటంతో షాపు తొలగించింది.

అరివేములలో: బెల్టుషాపు తొలగించాలని గ్రామంలో ప్రదర్శన చేశారు. తరువాత షాపు యజమానికి ఆర్డీ ఇచ్చారు. అయినా బెల్టు షాపు తొలగించలేదు. ఐదవ నాయకులను బెదిరించడానికి వాళ్ల ఇంట్లో 10వేల రూపాయలు, బంగారం దొంగిలించారు.

చారని అక్రమ కేసు పెట్టారు. అయినా వెనక్కి తగ్గకుండా ఆందోళన చేయటంతో షాపును తొలగించారు.

లింగంగుంట: ఈ గ్రామంలో షాపును తొలగించాలని హెచ్చరిక చేశాము. షాపు యజమాని ఆందోళనలో పాల్గొన్న భర్తలను రెచ్చగొట్టి భర్తల ద్వారా వత్తిడి తీసుకువచ్చి కుటుంబాల్లో తగాదాలు పెట్టి అక్రమ కేసు బనాయించాడు అయినా వెనక్కి తగ్గకుండా షాపులో వున్న సీసాలు పగలకొట్టాము.

చీమకూర్తి: మద్యం షాపును తొలగించాలని కాలేజీ పిల్లలు, స్థానికులు రాస్తారోకో చేయడంతో వారు ఐదవ నాయకులను బెదిరించారు. అయినా ఆందోళన కొనసాగించాము. షాపు పెట్టిన స్థలం యజమాని ఖాళీ చేయాలని నోటీసు ఇచ్చారు. దీనితో తాత్కాలికంగా షాపును తొలగించారు. అయితే 1 సంవత్సరం తరువాత అదే స్థలాన్ని 3 రెట్లు ఎక్కువ పెట్టి కొని అదే స్థలంలో షాపును పెట్టారు.

అనుభవాలు గుణపాఠాలు:- మద్యం మహమ్మారి చాలా భయంకరమైంది. దీని ద్వారా ఆదాయం ఫలితం పొందుతున్న వారు దానిని వదులుకోవడానికి సిద్ధంగా వుండరు. అధికార యంత్రాంగం, రాజకీయ పలుకుబడిని ఉపయోగించి ఏదో ఒక రూపంలో ఉద్యమాన్ని అణచాలని ప్రయత్నం చేసినా మహిళల సమైక్య పోరాటం వలన తోకముడుచుకొని షాపులు మూసి వేయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనితో ఆయా గ్రామాల్లోని ప్రజలు స్వేచ్ఛగా జీవించగలిగారు. ఈ అనుభవాలతోటి మద్యం ఉద్యమాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకు వెళ్ళడానికి సమైక్య శంఖారావం పూరించాలని కోరుతున్నాం. ○○

ఆధునికం

విద్యార్థుల (చిన్నారుల) జీవితాన్ని చిదిమేస్తున్న మద్యం

-దేవరాల నిర్మల

ఫోన్: 9492550194.

మాది మండల షరిషత్ ప్రాథమిక పాఠశాల. అందులో విద్యార్థులు 270 మంది. 9 మంది ఉపాధ్యాయులు. పాఠశాల స్థలం ఇరుకుగా వున్నప్పటికీ విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయుల మనసు విశాలం. ఆహ్లాదకర వాతావరణంతో స్నేహ పూర్వక విద్యను ఆందిస్తాం.

బడికి గైర్వాజరయిన విద్యార్థి గురించి ఆరాతీస్తాం. ఆ రోజు హారిక, అఖిల బడికి రాలేదు. పిల్లలను విచారిస్తే వాళ్ల నాన్న చనిపోయాడు మేడం అన్నారు. మరో రోజు మోహన్ క్రిష్ణ, వెంకటేష్ అబెసెంట్. ఎమరా అంటే వాళ్ల నాన్నను ఎవరో చంపేశారంటు మేడం. వాళ్ళ అమ్మను పోలీసులు పట్టుకెళ్ళారు మేడం అని చెప్పారు. మరి కొన్నాళ్ళకు మునీంద్ర వాళ్ళ నాన్న ఉరేసుకొని చనిపోయాడు. ఆ తరువాత సుదర్శన్ వాళ్ళ నాన్న, సంధ్య నాన్న చనిపోయారు. ఒక నం|| కాలంలోనే 5మంది తండ్రులు చనిపోయారు. వీరంతా అనారోగ్యంతోనో, ప్రమాదవ శాత్తుతో చనిపోలేదు. మద్యం బారినపడి చనిపోయినవారు.

మోహన్ క్రిష్ణ వాళ్ల అమ్మ చక్కగా అందంగా వుంటుంది. మొదట్లో వారి కుటుంబం ఆనందంగానే సాగేది. వెంకటేష్, మోహన్ క్రిష్ణ ఇద్దరు మగపిల్లలు. వారు తెలివైన వారు. వారు పాఠశాలలో చక్కగా చదివే వాళ్లు. తండ్రి మొదట్లో అడపాదడపా తాగుతూ వుండేవాడు. భార్య అందంగా వుండటంతో అనుమానం తోడైంది. దాంతో రోజుతాగి వచ్చి ఆమెతో గొడవపడటం, కొట్టడం, హింసించటమే కాకుండా వ్యసనపరుడై పనికిపోవటం

మానివేశాడు. దాంతో ఆమె హోటల్ పనికి పోవడం మొదలెట్టింది. అక్కడ ఒక వ్యక్తితో పరిచయం అయ్యింది. అప్పుడప్పుడు అతని సహాయం తీసుకుంటుంది. ఇది సహించని భర్త రోజు తాగి ఆమెను చిత్రవధ చేయడంతో రోజురోజుకు ఆమె అతనికి దగ్గర కావడం మొదలైంది. చివరకి అతను అధికంగా మద్యం తాగి ఆ మత్తులో బురదలో పడి మొఖం కూరుకుపోయి ఊపిరాడక చనిపోయాడు. ఆ భార్య, ప్రియుడు అతన్ని చంపివుంటారని ఆమెను అరెస్టు చేసి జైలులో వుంచారు. ఇద్దరు పిల్లలు

అనాధలైనారు.

హారిక నాన్న తాగుడుకు బానిసై అనారోగ్యంతో చనిపోయాడు. మునీంద్ర వాళ్ల నాన్న తాగి ఇంటికొచ్చి భార్యతో తరచు గొడవ పడుతుండేవాడు. దానితో ఆమె ఆయన్ని బెదిరించటానికి చచ్చిపోతానని ఆత్మహత్యా ప్రయత్నం చేసి ఊరివేసుకుంది. వెంటనే ఆసుపత్రికి తీసుకువెళ్లి చికిత్స అందించటం వలన ప్రమాదం నుండి బయట పడింది. అనంతరం ఆదే నెలలో ఆమె భర్త తాగివచ్చి ఉరేసుకుని చనిపోయాడు.

ఇలా భర్తలు మద్యంకు బలై చనిపోగా వితంతువులైన మహిళల వయస్సు నిండా చూస్తే 28-32 సం||ల మధ్యన వుంటుంది. భర్త పోయి భార్య, తండ్రి పోయి బిడ్డల భవిష్యత్తులు చీకటి పాలైయ్యాయి. పిల్లల మనసు బాగా గాయపడింది. చరుకుగా వున్న పిల్లల్లో ఏదో తెలియని బెరుకు, వెనకబాటుతనం కనిపిస్తుంది.

రాము, సోము, కృష్ణ ఒక తండ్రి పిల్లలు. వీరు చదువులో చురుకుగా వుంటారు. కృష్ణ అయితే ఒకటవ తరగతిలోనే చక్కని బొమ్మలు గీసేవాడు. కాని తండ్రి పరమ తాగుబోతు. ఒక్కొక్కసారి తాగి మామ, అల్లుడు వాదులాడుకొని తలలు పగలుకొట్టుకుంటారు. పెద్ద వాడు 5వ తరగతి పూర్తి అయ్యి 6వ తరగతికి ప్రక్కనే ఉన్న హైస్కూల్ కు వెళ్లేవాడు రెండవ వాడు రాము చిన్నచిన్న దొంగతనాలకు అలవాటు పడ్డాడు. ఒకటి రెండు సార్లు స్కూల్ కి కంప్లైంట్స్ వచ్చినప్పుడు వాడిని

మందలించాము. మరల తోటి విద్యార్థుల ఇంటికి వెళ్ళడం ఇళ్లలో సెల్ ఫోన్ దొంగ లించడం మొదలు పెట్టాడు. మూడోవాడు కృష్ణ ప్రస్తుతం రెగ్యులర్ గా బడికి వెళ్తున్నాడు. మొదట్లో చక్కగా బడికి వెళ్తున్న పిల్లలో క్రమంగా తండ్రి ప్రవర్తన వల్ల మార్పు వస్తున్నది.

ఇలా పిల్లలందరిని గమనిస్తూ వస్తుంటే 70% తండ్రులు తాగుబోతులని తేలింది. పగలంతా ఎండనక వాననక కష్టపడి పని చేయడం, పొద్దుగుంకిన తరువాత మద్యం దుకాణంలో కూలి డబ్బులు పోయడం,

తక్కువలో తక్కువ అంటే రోజుకు రూ.100నుండి రూ.200 వరకు మధ్యం కోసం ఖర్చు పెడుతున్నారు. అంటే పేదలు నెలకు 3 లక్షల నుండి 4లక్షల వరకు మధ్యం కోసం ఖర్చుపెడుతున్నారు.

ప్రభుత్వం వీరి దగ్గర నుండి మధ్యం రూపంలో లక్షలు గుంజుతూ వీరికి వందల్లో సంక్షేమ పథకాలను అందిస్తుంది. అదేమంటే బడ్జెట్టుంతా సంక్షేమ పథకాలకే అయి పోతున్నట్టు ఫోజు పెడుతుంది. వీరికి మహా అయితే రేషన్ ఇస్తారు. గ్యాస్కు, కరెంటుకు సబ్సిడీ ఇస్తారు. అంతకంటే ప్రభుత్వం నుండి పొందే లబ్ధి ఏమీ ఉండదు. పిల్లలకు పాఠశాల విద్యా, యూనిఫాం, మధ్యాహ్న భోజనం, పాఠ్యపుస్తకాలు ఇవి తప్ప వారికి ప్రభుత్వం నుండి అందేవి ఏముంటాయి.

ఒకవైపు మధ్యం వలన డబ్బుపోయి, ఆరోగ్యం పోయి కుటుంబంలో కలతలు, మహిళలపై, పిల్లలపై హింస పెరుగుతుంది. మరోవైపు అప్పులు పెరుగుతాయి. వెరసి చావులు, ఆత్మహత్యలు.

మధ్యం అమ్మకాల వలన ఆడపిల్లల

మెడలో తాళి తెగడం, పిల్లలు అభద్రతకు లోను కావడం ఇదా ఈ ప్రభుత్వం మహిళలకు, పిల్లలకు ఇచ్చే వరాలు.

శ్రమ వలన వచ్చిన అలసట మరచి పోవటానికి తాగుతారు, కాని భార్య పుస్తెలమ్మి, ఇంటిలో వస్తువులమ్మి, అప్పులు చేసి తాగడానికి ప్రభుత్వాలే కారణం. తాగడం అనేది ఒకప్పుడు కనిపించని సాంఘిక భహిష్కరణ ఒక ఊరిలో ఒకరిద్దరిని చావ బాదించడం కూడా జరుగుతుంది. మధ్యం షాపులు పెంచటం, బెల్ట్ షాపులు మరింత పెంచడం, ఈ రాష్ట్రంలో సపై సరిపోకపోతే పక్కరాష్ట్రాల నుండి దిగుమతి చేసుకోవటం ప్రభుత్వానికి రివాజుగా మారింది.

మధ్యం వద్దని మహిళలు ఆగ్రహిస్తే మధ్య నిషేధం విధించిన ఘనత రామారావు గారిది. కాని మధ్యం లేకపోతే రాష్ట్రం ముందుకుపోదని, మధ్యం వ్యాపారులకు బార్ల దార్లు తెరిచింది ఈ ప్రభుత్వం.

సెమి అర్బన్ ప్రాంతాలతో ఈ వాతావరణం మరింత ఎక్కువైంది. వలస వచ్చిన ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా ఉంది. వారి

పిల్లల జీవితాలకు భరోసా లేదు. పిల్లలు కుటుంబ నేపథ్యం బాగుంటే పాఠశాల ఆవరణలో కూడా చక్కగా వుంటారు. ఇంటిలో ఎదురవుతున్న విషయాలు వేరు పాఠశాలలో నేర్చుకుంటున్న విషయాలు వేరు. వీటి మధ్య సమన్వయం కుదరక పిల్లలు పక్కదార్ల పడుతున్నారు. క్రమంగా చదువులకు దూరం అవుతున్నారు. 8,9 తరగతి తరువాత ఆటో డ్రైవర్స్ గా మారటం వాళ్లు మరల పాస్ పరాగ్, ఫైనీ, గుట్కాలకు అలవాటై చివరకు మధ్యం కాటుకు బలవ్వడం, చిన్న వయస్సులోనే పెళ్లిళ్లు, పిల్లల కుటుంబంలో మరల హింస. ఇవా ప్రజలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్న సుఖ సంతోషాలు? ఇదా సంక్షేమ రాజ్యం?

మధ్యం కట్టడి చేయకుండా ప్రజల జీవితాలతో ఆటలాడుకుంటున్న ఈ ప్రభుత్వాలు ప్రజా బోనులో నిలబడక తప్పదు. ఆ రోజు కోసం ప్రజా ఉద్యమాలు పెంచక తప్పదు.

లిఖిత జాడ ఏమైంది?

గుంటూరు జిల్లా భట్టిప్రోలు గ్రామంలో నెల రోజుల క్రిందట కిడ్నాప్ అయిన బాలిక లిఖిత కేసులో పోలీసుల అలసత్వం, నిర్లక్ష్యం వల్ల ఇంత వరకూ ఆ బాలిక ఆచూకీ తెలియలేదని నిందితుడు తప్పించుకు తిరుగుతున్నాడని ఐదా రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి. రమాదేవి ఆగ్రహం వెలిబుచ్చారు. న్యాయపోరాటానికై కమిటీ ఆధ్వర్యంలో కలెక్టరేట్ ఎదుట ధర్నా జరిపారు. ఆడపిల్లలకు రక్షణ లేదని కిడ్నాప్ కేసుని మిస్సింగ్ కేసుగా నమోదు చేశారని, కిడ్నాప్ కేసు కోణంలో విచారణ జరగలేదన్నారు. రాష్ట్ర మహిళా చైర్పర్సన్ సొంత జిల్లాలో జరిగిన ఘటనకే న్యాయం చేయలేకపోతే మిగిలిన చోట్ల ఎలా న్యాయం చేయగలరని ప్రశ్నించారు. ఇప్పటికైనా ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందాన్ని ఏర్పరిచి లిఖిత ఆచూకీ కనుగొని వారి కుటుంబానికి అప్పగించి నిందితులకు తగిన శిక్ష విధించాలని కోరారు.

గీమనిక: గత సంచికలోని విజయ భారతి గారి ఆర్టికల్ “మధుసర్కం అసలు వాస్తవం” అనే సమకాలీన పేజీ 30:10 మాడవ పేరాలో అబోస్కర్ కి బసులుగా అంచేడ్కర్ అని ప్రచురింపబడింది మరియు accept కి బసులుగా aspeath అని ప్రచురింపబడింది. పాఠకులు ఈ సవరణను గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

-ఎడిటర్

అగ్రకుల దురహంకారం + అధికార పార్టీ అండ = మధుకర్ హత్య

- టి. స్పైలాబ్ బాబు

శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఆకాశం ఎత్తుకు అభివృద్ధి చెందుతున్న నేటి హైటెక్ యుగంలో కూడా కులదురహంకార హత్యలు, పరువు హత్యలు జరగడం నాగరిక సమాజానికే అవమానం. మనుస్మృతిలో రాసినట్లుగా ఒక బ్రాహ్మణుడు శూద్ర స్త్రీతో తప్పు చేస్తే అతనికి గుండుగీసి వదిలేయాలి. కానీ ఒక బ్రాహ్మణ స్త్రీతో శూద్ర పురుషుడు లైంగిక సంభోగం చేస్తే అతడి అంగం కోసి చాపలో చుట్టి తగలబెట్టాలి. ఇప్పుడు సరిగ్గా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అలానే కుల దురహంకార హత్యలు, పరువు హత్యలు జరుగుతున్నాయి. ప్రకృతి సహజంగా జరిగే సామాజిక ప్రక్రియలో భాగంగా వయసులో ఉన్న స్త్రీ పురుషులు ప్రేమించు కోవడం కాకతాళీయమే. కానీ ఈ ప్రేమకు కులం, మతం ఏమిటి? మనసులు, మనుషులు కలిస్తే చాలాదా? ప్రేమకు... ఏ కులంవారు ఆ కులం వారినే ప్రేమించాలి. వివాహం చేసుకోవాలనే మధ్యయుగాల కాలం నాటి కులం కట్టుబాట్లు ఇంకెన్నాళ్ళుండాలి. ప్రేమకు ఉండాల్సిన అర్హతలు ఒకే కులం ఒకే మతం. ఇవేనా? ఇవికాదు కదా? మంచి మనస్తత్వం, కష్టసుఖాల్లో తోడునీడగా ఉండటం సరిపోదా? హైటెక్ అభివృద్ధి ఒక వైపు; అమానవీయ, అనాగరిక హత్యలు మరోవైపు జరగడం శోచనీయం.

‘బంగారు తెలంగాణ’ రాష్ట్రంలో రోజు రోజుకూ దళితులపై దాడులు, దౌర్జన్యాలు, హత్యలు పెరుగుతున్నాయి. వీటిని నివారించాలని పాలకులకు చిత్తశుద్ధి లేదు. అందుకే వీటిని అరికట్టడానికి తీసుకునే చర్యలు లేవు. పాలకుల మాటల్లో ఉన్న గాంభీర్యం ఆచరణలో ఉండటంలేదు.

కులాంతర వివాహం చేసుకున్న ఆదర్శ జంటల్లో ఒకరికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇస్తాం! లక్ష రూపాయల పారితోషికం ఇస్తాం అని తెరాస మానిఫెస్టోలో పేర్కొన్నారు కానీ

కులాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించడం పక్కన బెట్టి, అధికార టీఆర్ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు వారిని అణిచివేస్తున్నారు. రాజ్యాంగంపై ప్రమాణం చేసిన ఆ పెద్దలు తమ కుల సంకుచిత ఆలోచనల పరిధిలో హత్యల్లో పాత్ర ధారులుగా ఉంటున్నారు. తమ కులంలోని హంతకులను రక్షించడానికి నానా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అధికార పార్టీ అండదండలతో పోలీస్‌ను తమకు అనుకూలంగా మార్చుకొని హత్యలను ఆత్మహత్యలుగా చిత్రీకరించేటట్లు వారిపై ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. దీంతో బాధితులకు న్యాయం ఎండమావిగా ఉంది.

పెద్దపల్లి జిల్లా మందిని మండలం ఖానాపురం గ్రామంలో మంధిని మధుకర్ (25)ను మధ్యయుగాల కాలం నాటి మనుస్మృతి శిక్షలో భాగంగా మర్దావయవాలు కోసి అతికిరాతకంగా హత్యగావించారు. అసలేం జరిగింది... ఎందుకు జరిగింది. మంధిని లక్ష్మి, ఎల్లయ్య దంపతులకు ఆరుగురు సంతానం. వారిలో ఐదో కొడుకు మధుకర్. మూడేళ్ళుగా ఆదే గ్రామంలో పుట్టశంకర్ అనే మున్నూరు కాపు కులానికి చెందిన వ్యక్తి వద్ద ట్రాక్టర్ డ్రైవర్‌గా జీతానికి ఉన్నాడు. పక్క గ్రామం వెంకటాపురంలోని రేగడి సుధాకర్ (మున్నూరు కాపు) కూతురు శిరీష (21)తో పరిచయం ఏర్పడి 2సంవత్సరాలుగా ప్రేమించుకుంటున్నారు. వివాహం చేసుకోవాలని నిర్ణయించు కున్నారు. శిరీష పుట్ట శంకర్‌కు స్వయాన

మేనకోడలు. శిరీష తల్లిదండ్రులు కొంత కాలంగా శిరీషకు పెండ్లి సంబంధాలు చూస్తున్న క్రమంలో ప్రతి సంబంధాన్ని నిరాకరించి నేను మధుకర్‌ను తప్ప ఎవరీ చేసుకోనని శిరీష కుండబద్దలు కొట్టినట్లు చెప్పింది. మధుకర్ ఎస్‌సి మాదిగ కావడం వల్ల అంటరానివాడితో పెళ్ళి ఏమిటని, మధుకర్ ఉన్నంతకాలం తన బిడ్డకు తమ కులం వారితో వివాహం జరగదని అందుకే మధుకర్‌ను లేకుండా చేయాలని నిర్ణయించు కున్నారు.

13-03-2017న ఖానాపురం సర్పంచ్ శామంతుల ఓదేలు కుమారుడు అఖిల్ ఉదయం 11 గంటలకు మధుకర్‌ను తన బైకుపై ఎక్కించుకొని ఇంటి నుండి తీసుకెళ్లాడు. ఆ తర్వాత మధుకర్ కనపడలేదు. మధ్యాహ్నం భోజనానికి ఇంటికి రాలేదని ఫోన్‌చేసినా తీయలేదు. సాయంత్రం 6 గంటల నుండి 10 గంటల వరకు ఎన్నిసార్లు ఫోన్ చేసినప్పటికీ రింగ్ అవుతుంది కానీ లిఫ్ట్ చేయలేదు. తన తమ్ముడు మధుకర్ రాలేదని సమ్మయ్య ఖానాపురం, వెంకటాపురం గ్రామాల్లో ఎంత వెతికినా దొరకలేదు. మరుసటి రోజు 11గంటల 52 నిమిషాలకు రేగడి శిరీష ఫోన్‌లో మధుకర్ గురించి ఇంటికి ఫోన్ చేసింది. మధు ఒచ్చిందా అని అడిగితే నిన్నటి నుండి అతన్ని వెతుకుతున్నాం ఇంకా దొరకలేదు అని సమ్మయ్య బదులిచ్చాడు. దీంతో శిరీష తుమ్మల్లో, కాలవగట్ల పక్కన

వెతకండి అని చెప్పింది.

సర్పంచ్ శామంతుల ఓదేలును అడిగితే ట్రాన్స్ఫార్మర్ దగ్గర తమ్ముల్లో వెతకండి అంటూ బదులిచ్చాడు. పోగుల సతీష్ (మున్నూరు కాపు) పోసాని మొగిలి (గొల్ల) వెతికి శవం ఫలానా స్థలంలో ఉందని అడ్రస్ చెప్పాడు. అతను దేవుని సమ్మయ్య ద్వారా మధుకర్ తమ్ముడు చిరంజీవికి ఫోన్ చేసి మీ మధుకర్ శవం కనిపించింది అని చెప్పడంతో కుటుంబీకులు అక్కడికి వెళ్లిచూడగా మధును చంపి కాల్వలో విసిరినట్లు ఉంది. పళ్ళు విరిగిపడి, నోటి నిండా మట్టిపోసి ఉంది. కన్నుగుడ్డు లోపలికి పోయి, పక్కటెముకలు విరిగి ఉన్నాయి. కారంపోసి కూడా ఉంది. కాళ్ళ చెప్పులు విడవలేదు. మా తమ్ముడు కనిపించటంలేదు. పలానా వారిపై డౌట్ ఉందని మధుకర్ అన్న సమ్మయ్య మంధిని పోలీస్ స్టేషన్లో ఫిర్యాదు చేశారు. మధుకర్ శవం దగ్గరకు గ్రామస్తులు, కుటుంబీకులు రాకముందే పోలీసులు విలేకరులు శవం వద్ద ఉన్నారు. దీంతో చంపిన వారే వీరికి సమాచారం ఇచ్చి ఉంటారని తెలుస్తుంది.

మధుకర్ హత్యకు కారకులైన (1) రేగడి సుధాకర్ (2) శామంతుల ఓదేలు, (3) శామంతుల లక్ష్మయ్య (4) శామంతుల అఖిల్ (5) పుట్టశంకర్ (6) పోగుల సతీష్ (7) పుట్ట మధు(ఎంఎల్ఎ) (8) ప్రభాకర్ (సిఐ) (9) ఉపేందర్ రావు (ఎస్ఐ), 10) పోసాని మొగిలి వీరిని కఠినంగా శిక్షించాలి.

మంధిని మధుకర్ది అనుమానస్పద మృతికాదు. ముమ్మాటికి హత్యే. ఈ హత్యపై విచారణ జరిపించాలని కెవిపిఎస్ మరికొన్ని సంఘాలు అంబులెన్స్లో శవం పోనీయకుండా అడ్డుపడి కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి రాస్తారోకో జరిపారు. ఆందోళన చేసే వారిని చెదరగొట్టి సిఐ ప్రభాకర్ పోస్ట్మార్టం జరగకముందే ఇది ఆత్మహత్యే. ఒంటిపై ఏ గాయాలూ లేవు అన్నాడు. కుటుంబ సభ్యులు 'నీకు గాయాలు కనబడలేదా' అని సిఐని నిలదీయగా కర్రపైకి లేపి వారిపై దౌర్జన్యం చేశాడు. పోస్ట్మార్టం తరువాత మార్చురి

కులాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించడం ప్రక్కన బెట్టి, అధికార టీఆర్ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు వాటిని అణచివేస్తున్నారు. రాజ్యాంగంపై ప్రమాణం చేసిన ఆ పెద్దలు తమకుల సంకుచిత ఆలోచనల పరిధిలో హత్యల్లో పాత్ర దారులుగా ఉంటున్నారు. తమ కులం వారు హతకులైన వారిని రక్షించడానికి నానా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అధికార పార్టీ అందడందలతో పోలీస్ను తమకు అనుకూలంగా మార్చుకొని హత్యలను ఆత్మహత్యలు చిత్రీకరించేటట్లుగా వారిపై ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. దీంతో బాధితులకు న్యాయం ఒక ఎండమావిగా ఉంది.

లోపలికి వెళ్లి చూసిన తమ్ముడు చిరంజీవి నివ్వెర పోయాడు. మధుకర్ మర్యాదయవాల కోసి, గుడ్లు పీకి ఉన్నాయని బోరున ఏడ్చాడు.

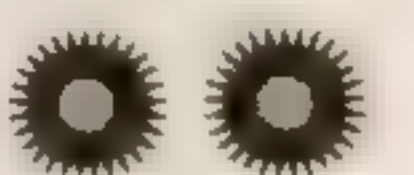
ఈ హత్య జరిగిన 10 రోజుల తర్వాత పోస్ట్మార్టం చేసిన వారి వద్ద ఉన్న ఫోటోలు సామాజిక మాధ్యమం ద్వారా విస్తృతంగా ప్రచారంలోకి వచ్చాయి. వివిధ సామాజిక సంఘాలు కుటుంబాన్ని పరామర్శించారు. ఏప్రిల్ 2న వేలాదిగా సామాజికోద్యమ కారులు మంధినిని ముట్టడించారు. 3న కెవిపిఎస్, రాష్ట్ర నిజ నిర్ధారణ కమిటీ వెళ్ళింది. దీంతో రీపోస్ట్మార్టం నిర్వహిస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. రీపోస్ట్మార్టంకు ముందు విచారణ కోసం వచ్చిన ఎ.సి.పి సింధు శర్మ విచారణలో దొల్లతనం కనిపించింది. 14-3-2017న శవం వద్ద లేని వస్తువులను ఇప్పుడు అకస్మాత్తుగా సృష్టించారు. 20 రోజులుగా లేని మందు డబ్బా, వాటర్ బాటిల్స్ లభించాయి. హత్యను ఆత్మహత్యగా చిత్రీకరించే ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

సిట్టింగ్ జడ్జి సమక్షంలో రీపోస్ట్ మార్టం నిర్వహించాలి. వీడియో క్లిప్ంగులు లుండాలి. కుటుంబ సభ్యులుండాలి. మంధిని మధుకర్ మేనమామ శంకర్లాల్ను లోబర్చుకున్న ఎం.ఎల్.ఎ పుట్టమధు అతనిచే ఇది ఆత్మహత్య అని చిలకవలుకులు పలికించాడు. మధుకర్ మేనమామ మాటలు విని ఆ ఫోటోలు మధుకర్వికాపు అని మంత్రి ఈటెల రాజేందర్ ప్రకటించడం సిగ్గుచేటు. మంత్రికి దళితుల పట్ల జరిగిన సంఘటనలపట్ల ఏమాత్రం కనికరం ఉన్నా మృతుని కుటుంబాన్ని పరామర్శించాలి. ఓ దళితుడి హత్యపట్ల, ప్రభుత్వ స్పందనలేక పోవడమే గాక తమ పార్టీ ఎం.ఎల్.ఎ.ని

రక్షించే క్రమంలో హత్యను ఆత్మహత్యగా మార్చే వక్రబుద్ధికి పాల్పడుతోంది.

రోహిత్ వేముల ఎస్.సీ అయితే కేంద్రమంత్రులు బండారు దత్తాత్రేయ, స్పృతి ఇరానీలపై చర్యలు తప్పవని భావించి, రోహిత్ వేముల బిసి అని కుల దృవీకరణ పత్రం మార్చారు. నేడు మధుకర్ది హత్య అని తేలితే మంధిని ఎం.ఎల్.ఎ పుట్టమధు ప్రధాన నిందితుడవుతాడు. కాబట్టి ఈ హత్యను ఆత్మహత్యగా చిత్రీకరించే కుట్ర జరుగుతోంది. దళిత యువకుడు మంధిని మధుకర్ అగ్రకుల దురంహంకార హత్యకంటే ముందే మరో మూడు సంఘటనలు జరిగాయి. నిజామాబాద్ జిల్లాలో రోజా కిరాతకంగా హత్యగావింప బడింది. నల్గొండ, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాల్లో కూడా పరువు హత్యలు జరిగాయి. ప్రభుత్వం ఏమాత్రం స్పందించక పోగా ఈ హత్యకు పాల్పడ్డ నిందితుల వెనుక వీరి హస్తం ఉండటం గమనించాలి. 33 నెలల కేసీఆర్ పాలనలో దళితులపై దాడులు, దౌర్జన్యాలు పెరుగుతున్నాయి.

మంధిని మధుకర్ మృతిపై సిబిఐ విచారణ జరిపించాలి. హంతకులందరినీ కఠినంగా శిక్షించాలి. మధుకర్ కుటుంబానికి 25 లక్షల రూపాయల ఎక్స్గ్రేషియో చెల్లిం చాలి. కుటుంబంలో ఒకరికి ఉద్యోగం కల్పించాలి. హత్యవెనుక ఉన్న మంధిని ఎం.ఎల్.ఎ పుట్ట మధుపై హత్యానేరంతోపాటు ఎస్సీ, ఎస్టీ కేసు నమోదు చేయాలి. ఆయనను ఆపార్టీ నుండి బహిష్కరించాలి. ఇలాంటి ఘటనలు పునరావృతం కాకుండా చిత్తశుద్ధితో చర్యలు చేపట్టాలి.

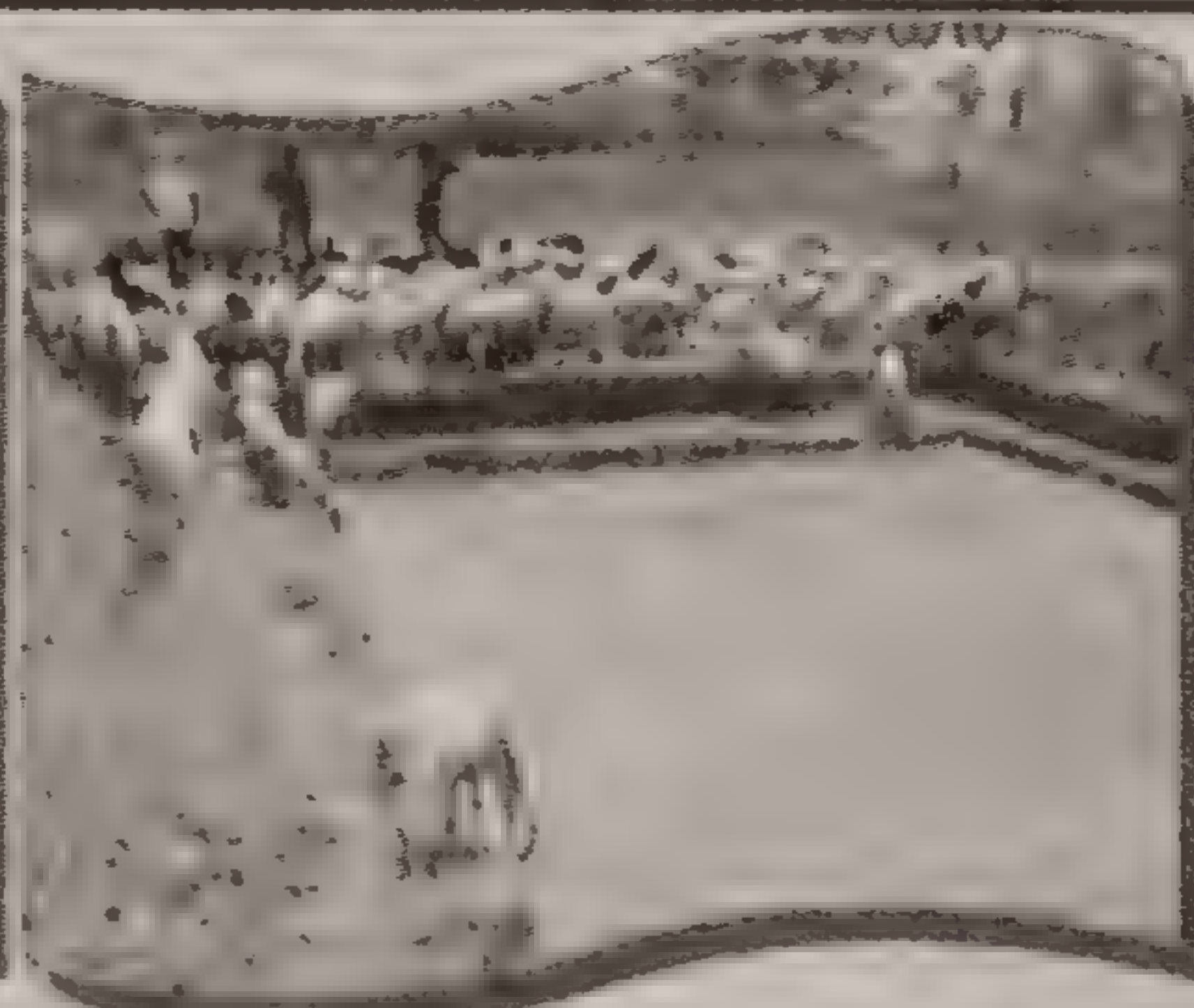

ప్రగతి బాటలో... ఉపాధిహామీ పథకం ద్వారా గ్రామ పంచాయితీలు
జిల్లా నీటి యోజనాస్థానం సొంతం, అసెంటిఫికేషన్లు

వాడవాడలా చంద్రన్నబాట

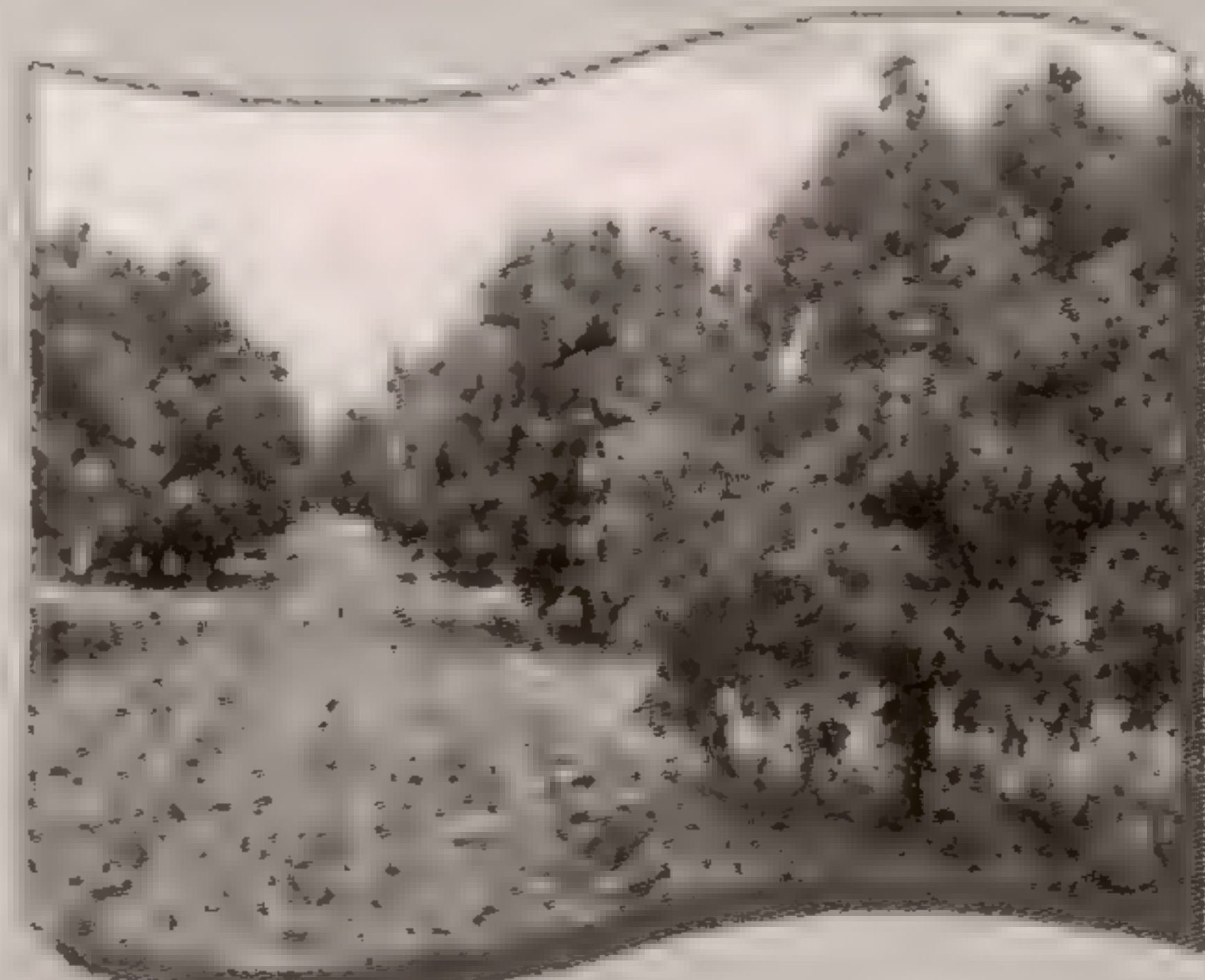

ప్రతి పాలంలో పంటసంజీవిని

ఇంటికో ఇంకుడు గుంత

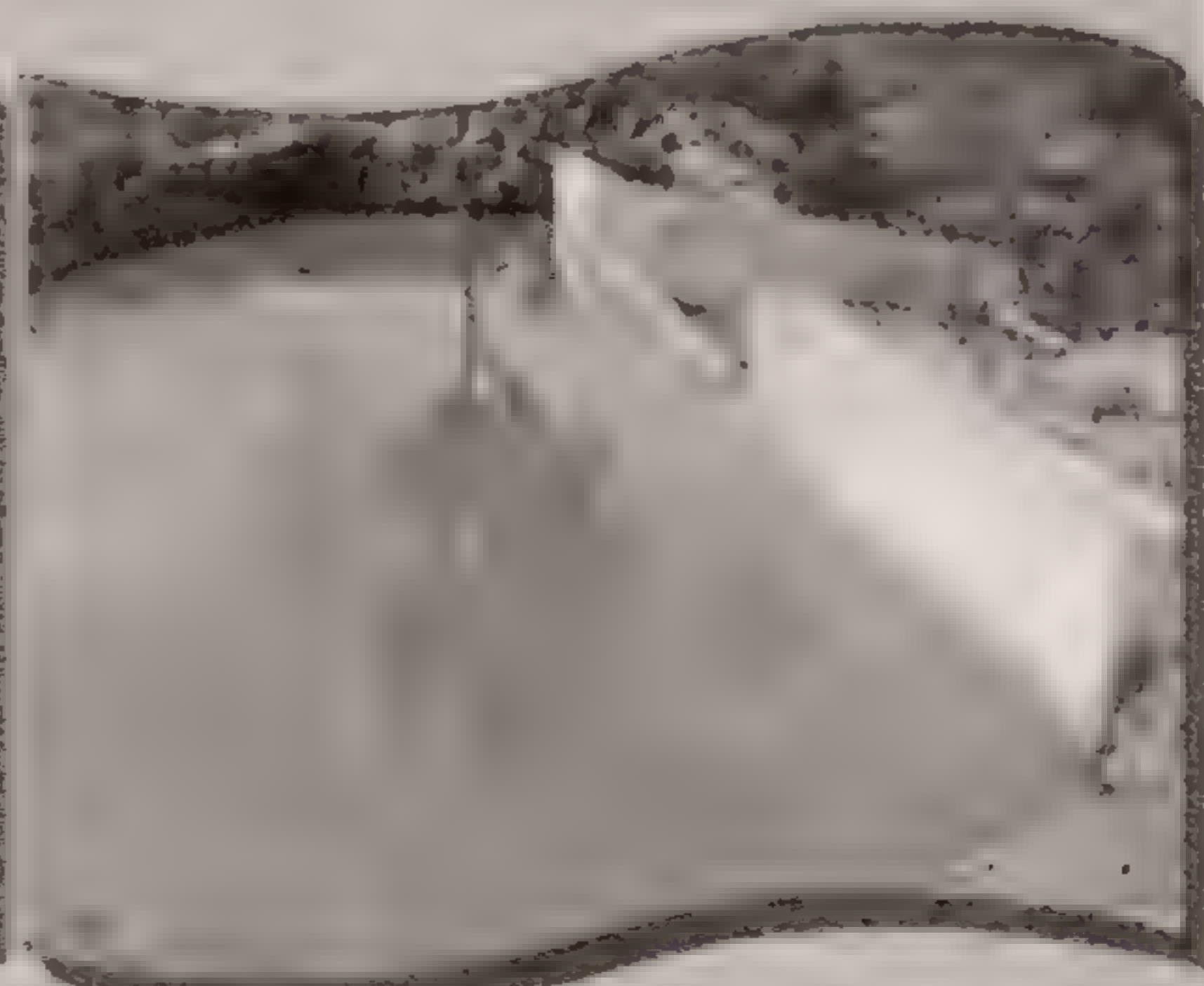
పనుల సమాచారం తెలుసుకోండి... ప్రభుత్వ వనరులను సమీకరించండి.
పంచాయితీ పరిధిలో బ్రామలుపర్చండి... గ్రామ పంచాయితీలను ప్రగతి బాటలో నిలపండి.

ఊరూరా పచ్చదనం

ప్రతిఇంటా ఆత్మగౌరవం

వాటర్పెడ్ పనులు, భూగర్భ జలాల పంపు

ఎ.నాగభూషణం
ప్రాజెక్టు డైరెక్టర్
జిల్లా నీటి యోజనాస్థానం సొంతం,
అనంతపురం

వీర పాండియన్
చైర్మన్/జిల్లా కలెక్టర్
అనంతపురం

సమకాలీనం

ఆహారపు అలవాట్లు జీవించే హక్కులో భాగమే

- వేములపల్లి సత్యవతి

మనుషుల ఆహారపు అలవాట్లు అందరివీ ఒకేలా ఉండవు. ప్రదేశాల శీతోష్ణ స్థితి ఒకేలాగా ఉండదు. భౌగోళిక స్వరూపాలకు, శీతోష్ణస్థితికి అనుకూలమైన ఆహార పదార్థాలు అనగా వరి, గోధుమ, జొన్న, సజ్జ, మొక్కజొన్న, కందులు, పెసలు, మినుములు, రాగులు(తైదులు) మొదలగునవి అన్నిచోట్లా పండవు. నీటిపారుదల సౌకర్యాలున్న ప్రదేశాల్లో, మైదాన ప్రాంతాల్లో వరి, చెరకు ఉత్పత్తి అవుతుంది. వరి పండే ప్రాంతాల్లో గోధుమ పండించటం జరగదు. అపరాల్ని మెట్ట ప్రాంతాల్లో పండిస్తారు. మైదాన ప్రాంతాల్లోని ప్రజలు ముఖ్యంగా వరి ధాన్యాన్ని ఆహారంగా ఉపయోగిస్తుంటారు. ఉదాహరణకు కృష్ణా, గోదావరి నదీ పరివాహక ప్రాంతాలవారు వరి అన్నం తింటారు. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో మెట్టభూములు అధికంగా ఉంటాయి. ఆ భూముల్లో జొన్న, సజ్జ, మొక్కజొన్న మొదలగు పంటలు విస్తారంగా పండిస్తారు. అక్కడివారు జొన్నగటక, రొట్టె, సజ్జన్నం, మొక్కజొన్న, రాగులను ముఖ్య ఆహారంగా తీసుకుంటారు.

మనదేశంలో భిన్న మతాల వారు, భాషలవారు, భిన్న ఆహారపు అలవాట్లు ఉన్నవారు, భిన్న సంస్కృతులు గలవారు వేల సంవత్సరాల నుండి జీవిస్తున్నారు. అన్ని ప్రాంతాల ప్రజల్లో శాకాహారులు, మాంసాహారులు ఉన్నారు. మిగతా పశువుల్లాగే ఆవు (గోవు) కూడా ఒక పశువే. అన్ని పశువుల కంటే ఆవు శ్రేష్టమైనదని చెబుతారు. ఆవుపాలు, పెరుగు, నెయ్యి

వాడటం వలన బుద్ధి వికాసానికి తోడ్పడతాయంటారు. శుద్ధి చేసే పనులప్పుడు ఆవు పంచకం (మూత్రం) ఉపయోగిస్తారు. ఇన్ని విలక్షణ గుణాలు కలిగిన ఆవు మాంసాన్ని యూరోపియన్లు వండుకు తింటారు. మనదేశ రాజ్యాంగంలోని 21వ అధికరణ ఆహారపు అలవాట్లు జీవించే హక్కులో భాగమేనని స్పష్టం చేసింది. ఈ మధ్యకాలంలో గోసంరక్షకులు అమానవీయ చర్యలతో ఆ

హక్కుకు భంగం కలిగిస్తున్నారు. అలహాబాద్ హైకోర్టు లఖనవ్ బెంచ్ అక్రమ కబేళాలపై చర్యల పేరుతో ఆ హక్కుకు భంగం కలిగేలా వ్యవహరించకూడదని స్పష్టం చేసింది.

యు.పి సిఎంగా ఆదిత్యనాథ్ పగ్గాలు చేపట్టిన తర్వాత 'అక్రమ కబేళాలపై చర్యలు తీసుకోవటం మొదలయింది. అదే సమయంలో చాలామంది మాంస విక్రేతల లైసెన్సు కాల పరిమితి ముగిసినా లైసెన్సులను పునరుద్ధరించ లేదు. కాల యాపన చేస్తున్నారు. గడువు ముగిసేవరకు అనుమతి ఇవ్వకుండా ఉండి తదుపరి అక్రమ కేసులుగా నమోదుచేసి రద్దు

చేయవచ్చనే ఆలోచన కావచ్చు. సయీద్ అహ్మద్ మాంస విక్రయదారు. మాంస విక్రయానికి అతనికిచ్చిన లైసెన్సు పరిమితి 2017 మార్చి 31తో ముగిసిపోయిందని, దానిని రెన్యువల్ చేయవలసిందిగా అధికారుల చుట్టూ తిరిగినా పట్టించుకోలేదని కోర్టులో ఫిర్యాదు చేశాడు. జస్టిస్ సంజయ్ హర్నాలీలతో ఏర్పడిన ధర్మాసనం ముందుకు ఈ కేసు విచారణకు వచ్చింది. ఏ ఆదేశం (ఉత్తర్వు) ప్రకారం యుపీలో అక్రమ కబేళాలు, మాంసం అమ్మే దుకాణాలను మూసివేస్తున్నారో తెలపాలని మార్చిలో ఆ సర్కారును ఆదేశించింది. ఏప్రిల్ 3న జరిగిన విచారణలో పలు ముఖ్యమైన, కీలకమైన వ్యాఖ్యలు చేసింది. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో రకరకాల ఆహార సంస్కృతులు వర్ధిల్లుతు

న్నాయని వెల్లడించింది. "ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి ఉపకరించే ఆహారాన్ని అందించటం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బాధ్యత" అని తేల్చి చెప్పింది. అక్రమ కబేళాల పట్ల గత ప్రభుత్వపు అప్రయోజకత్వాన్ని ఇప్పుడు నిషేధం విధించటానికి ముసుగుగా వాడుకోరాదని హెచ్చరించింది. జంతువుల స్థితిగతులు, వాటి వధ(హత్య) వివిధ రకాల మాంస విక్రయాలపై నిర్దిష్టమైన విధి విధానాలు ఉండాలని సూచించింది. ఆ విధానాలేవీ లేకపోవడమే ఈ సమస్యకు అసలు మూలమంది. తగినంత మాంసం దొరక్క పూర్తిస్థాయి నిషేధం విధించే పరిస్థితి ఏర్పడొచ్చు, మాంస అమ్మకందారుల

జీవనోపాధిపై అది తీవ్ర ప్రభావం చూపుతుందని హైకోర్ట్ బెంచ్ పేర్కొంది. అమ్మేవారికే కాక అలాంటి ఆహారాన్ని ఇష్టపడేవారికి అది దొరక్క ఇబ్బందుల పాలవుతారని తేల్చి చెప్పింది. రాజ్యాంగం వారికి కల్పించిన ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలుగుతుందని కోర్టు స్పష్టం చేసింది. ఈలోగా మాంస విక్రయాలకు సంబంధించి, సమగ్రంగా చర్చించి తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని కోర్టుకు తెలపాలని యుపీ సర్కారును ఆదేశించింది.

గో సంరక్షకుల దాష్టీకాలు

రాజస్థాన్ పశుమేళా(సంత)లో పెహ్లాఖాన్ కొన్ని ఆవులను కొనుగోలు చేశాడు. వాటిని 2017 ఏప్రిల్ ఒకటవ తేదీన పెహ్లాఖాన్ కుటుంబీకులు హరియానాకు తరలిస్తుండగా గో సంరక్షణ

కార్యకర్తలు దాడిచేసి విచక్షణారహితంగా ఆ కుటుంబీకులను చావబాదారు. ఆ దెబ్బలకు పెహ్లాఖాన్ అక్కడికక్కడే మరణించాడు. పెహ్లాఖాన్ వద్ద కొనుగోలు పత్రాలు, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఇచ్చిన అనుమతి పత్రం, టోల్ గేట్ రశీదులు మున్నగునవన్నీ ఉన్నాయి. దాడి జరిగిన 20 నిమిషాలకు పోలీసులు అక్కడకు చేరుకున్నారు. అయితే విచిత్రమేమిటంటే గుర్జర్ అనేవ్యక్తి ఏప్రిల్ రెండో తేదీన మిట్ట మధ్యాహ్నం తాను అటువైపు వెళ్తుండగా 200 మందికి పైగా విశ్వ హిందూ పరిషత్ కార్యకర్తలు కనిపించారని, వాహనాల్లో కుక్కివేసిన ఆవులు, లేగదూడలు కనిపించాయని, ఖాన్ పైన, అతనితో పాటున్న మరో ముగ్గురిపైనా గుర్జర్ ఫిర్యాదు చేశాడు. రాజస్థాన్ పోలీసులు పదిమందికి

పైగా గో సంరక్షకులను అరెస్ట్ చేశారు. వారిలో అయిదుగురిపై హత్యా నేరం మోపారు. మిగతా అయిదుగురు దెబ్బలు తిన్న బాధితులని చెప్పారు. ఏప్రిల్ లో జరిగిన పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో ప్రతి పక్షాలు పెహ్లాఖాన్ ఉదంతాన్ని నిలదీశాయి.

న్యూయార్క్ నుంచి వెలువడే టైమ్స్ పత్రికలో పెహ్లాఖాన్ వార్త ప్రచురితమైనది. కానీ మన పార్లమెంటరీ వ్యవహారాల మంత్రి ముఖార్ అబ్బాస్ నక్వీ అసలు అటువంటి ఘటనే జరగలేదని బుకాయించాడు. 6-4-17న పార్లమెంట్ సమావేశాలలో రాజస్థాన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి తనకు ఎలాంటి సమాచారం అందలేదని పేర్కొన్నారు. నిందితులను, బాధితులను ఒకే గాటిన కట్టివేసే ప్రభుత్వ దమన నీతి ఇది.

కవిత

సాలెగూడు

- ఇల్ల ప్రసన్నలక్ష్మి
ఫోన్: 9494165632

మూడుముళ్లు కవతల....

ముళ్లకంచెల్లి పూలపాన్సు

పరచుకున్నాక....

నిషిద్ధ సామ్రాజ్యానికి

రహస్య పట్టమహిషినయ్యాక.

రంగుల ప్రంపంచపు వంచనవనంలో విహరించాక.

తప్పుటడుగులు డప్పులమోత మోయిస్తుంటే...

ఏ మోహపు పూనకమో

బీకటికానలకు చేరువచేసి

నమ్ముకున్నోళ్ళను త్యజిస్తూ.

నన్ను నేనే పరిత్యజిస్తూ....

సాలెగూడులో చిక్కుకున్నాక.

ఓదిలోచ్చిన దారిలో ఓదిగి ఓదిగి

నడవాలన్న ఆశను ఆర్పిస్తూ...

కోరికల కొలిమిలో దహనమౌతూ...

నీ కసాయి కుత్తుక దాహార్తి తీర్చే కన్నీటి

బిందువునై

జరగాల్సిన శాస్త్రీకి శిరస్సాగ్గుతూ

రక్తసింధువునై...!

వ్యాసం

మతోన్మాదం - ఒకే మతం

-ఎన్.రత్నమాల

భారతీయులు నేడు ఎదుర్కొంటున్న ఓ పెనుముప్పు మతోన్మాదం. భారతదేశ ప్రజలు ఎంతో కష్టపడి సంపాదించుకున్న దేశ నవైక్యతను ముక్కలుగా చీల్చి సామరస్యతకు చిచ్చు పెట్టడానికి గుంటకాడి నక్కలాగా మతోన్మాదం పొంచివుంది. ప్రజాజీవనంపైకి ఆటవిక శక్తులను ఉసి గొలిపి మారణహోమం సృష్టిస్తోంది. మొన్న ఉత్తర ప్రదేశ్ లో మహ్మద్ అస్లాగ్ ఊచకోత నిన్న మధ్యప్రదేశ్ మహిళలపై ఉన్మాద దాడి, నేడు గుజరాత్ ఊనా గ్రామంలో నలుగురు దళిత యువకులపై ఘోర దౌర్జన్యం వంటి ఘటనలేకాక ఇప్పుడు ఒకే మతం పేరిట జరిపే ఉన్మాద సైద్ధాంతిక దాడే ఇందుకు నిదర్శనం. ఇది ఏదో ఒక ప్రాంతానికే నేడు పరిమితమైలేదు. బి.జె.పి. ఎన్నికల విజయం, ఆర్.ఎస్.ఎస్, శివసేన, బజరంగ్ దళ్ వంటి దాని చోదక సంస్థల బలోపేతం మతతత్వానికి ఊపునిచ్చాయి. దాంతో అది దేశవ్యాప్తంగా విస్తరించింది. దాని తీవ్రత ఇక్కడోసారి, అక్కడోసారి హింసారూపంలో బయటపడుతూ యావత్ దేశాన్నే చుట్టు ముట్టేస్తుంది.

భారత్ భిన్నమతాలతో కూడిన దేశం. భిన్న మతాల వల్ల భారత్ కు మరో విశిష్టత ఏర్పడింది. అదేమిటంటే రాజ్యంలో అన్ని మతాలకు సమాన హక్కులున్నాయి.

ఉదా: రాజ్యాన్ని, రాజకీయాలను మతేతర జీవన వ్యవహారాలను మతం నుంచి వేరు చేయాలి. మతాన్ని పూర్తిగా వ్యక్తిగత వ్యవహారంగా పరిగణించాలని, భారత రాజ్యాంగ మౌలిక సూత్రం చెబుతుంది. అందుకు భిన్నంగా బిజెపి వ్యవహరిస్తోంది. భారతదేశం హిందూదేశమని ఇక్కడ హిందూవులైతేనే జీవించాలని ఇటీవల

బాలీవుడ్ నటుడు అమీర్ ఖాన్ పాకిస్తానీ యుడు అంటూ వెంటనే ఈ దేశం నుండి వెళ్లి పోవాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. భారత్ లో జీవించే మహిళలు ఎంత మందిని కనాల్, ఎలాంటి దుస్తులు ధరించాలో, ఏం తినాలో నిర్దేశిస్తోంది. సతీ, మనువాద సిద్ధాంతాన్ని అమలు పరచాలంటే మహిళల్ని సాంప్రదాయ చట్రంలో బంధించడమే ఏకైక

లక్ష్యంగా బిజెపి భావిస్తోంది. దేశంలో తమ మతోన్మాద కార్యకలాపాలకు కమ్యూనిస్టులు అడ్డంకిగా ఉన్నారని కుట్రపన్ని కేరళ ముఖ్యమంత్రి పినరయ్ విజయన్ తల నరికిన వారికి కోటి రూపాయల నజరానాను ప్రకటించింది. హైదరాబాదులో మార్చి 19న సామాజిక సమర సమ్మేళన బహిరంగ సభకు కేరళ ముఖ్యమంత్రి వస్తే అడ్డుకుంటామని బిజెపి ఎవ్వోల్యే ప్రకటించడం అప్రజాస్వామికం. బిజెపి మతోన్మాద పాలన తీరును ప్రజల ముందు ఎండగడతారన్న భయంతోనే ఈ కుట్రకు పూనుకున్నదని ప్రజలు అర్థం చేసుకున్నారు. అయితే బిజెపి భారత్ ను ఒక ప్రయోగశాలగా చేసి తన మత ఎజెండాను అమలు

చేయడానికి అనేక సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. అందుకు భూమిక ఎప్పుడు ఏర్పడిందో పరిశీలిద్దాం...

ఒకే మతం : 19వ శతాబ్దం ఆఖరి నుంచి 1936 వరకు భారత్ లోనే మతతత్వ వాదం. నెలకొని వుండి హిందువులు, ముస్లింలు, క్రైస్తవులు, సిక్కులు విభిన్న సాంప్రదాయాలు కలిగి ఉంటారు. వీరు ఏ మతాన్ని అనుసరిస్తే ఆ సాంప్రదాయాలను అవలంబిస్తారు. కాబట్టి వీరి నమ్మకమే మతతత్వానికి తొలిమెట్టు వంటిది. వీరు ఉమ్మడి నమ్మకాలు, ప్రయోజనాలు పెంపొందించడానికి మతతత్వం ఒకభాగమై ముందుకు నడిచింది.

హిందువుల, ముస్లింల ప్రయోజనాలు భిన్నమైనవే కాక పరస్పరం పొసగనివని సర్దుబాటు చేయలేనివని ఈ మతతత్వ వాదులు వాదించారు. ఒక మతం వారు మరో మతం వారిని అసహించుకునేలా ఉసి గొల్పారు. పరస్పర ఏహ్యత, వైరం, మతాధార వేర్పాటు వాదాలతో కూడిన కొత్తదశ ఆరంభమయింది. భారతదేశం హిందూ, ముస్లిం రెండు జాతులతో కూడి ఉందని ఇవి ఒకే రాజ్యంలో ఇమడజాలవని జిన్నా, ఇతర ముస్లిం లీగ్ నేతలు వాదించసాగారు. హిందూ మహాసభకు చెందిన వి.డి.సావర్కర్ రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ కు చెందిన ఎమ్ ఎస్ గోవల్కర్ లు అసలు భారత్ లో ఒకే జాతి ఉందని ముస్లింలు ఈ గడ్డమీద ఉన్న విదేశీయులని వాదించారు. సిక్కులు, బౌద్ధులు, జైనులు హిందువులేనని వారిని హిందూ జాతిలో ఒక భాగం చేసారు. ముస్లిం మతతత్వ వాదులు దేశాన్ని రెండుగా చీల్చారు. ఇక

అల్పసంఖ్యాక మతస్తులను కింది స్థాయి సహాయక, రెండో స్థాయి జీవనం సాగించే ఒక రాజ్యాన్ని హిందూ మతతత్వవాదులు ఏర్పరుస్తారని వాదించారు. ఇది ఒకే మతం పూర్వరంగం. అంటే భారతదేశ లౌకికతను క్షీణింపచేసి ఏక మత రాజ్య పాలనను ఏర్పరిచేందుకు బిజెపి మేక వన్నె పులిలా ప్రయత్నిస్తున్నదనే విషయం స్పష్టమవుతూనే వుంది.

నేడు బిజెపి అరెస్టెస్ మతతత్వ సిద్ధాంత భావజాలాన్ని విద్యలో చొప్పించి కాషాయీకరణ చేయచూస్తున్నాయి. విద్యాలయాలు, యూనివర్సిటీలు, అన్ని ప్రాంతాలకు మతతత్వం ఎగబాకుతున్నది. ఇది అగ్రవర్ణాలకు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా దిగువ కులాల్లోకి, దళిత, గిరిజన, కార్మిక వర్గాల్లోకి చొచ్చుకుపోతోంది. చివరకు దేశ సమైక్యతకే ముప్పుగా పరిణమించింది. అందుకే మతం మత్తు వంటిదని కారల్ మార్ష్ చెప్పారు. చీకట్లో ఉన్నవారికి మతం చిరుదివ్వెలా దారి చూపాలని, బాధలో ఉన్న వారికి ఒక ఓదార్పులా ఉండాలే తప్ప మతం ఉన్మాదానికి దారితీస్తే ప్రాణాంతకంగా మారుతుందన్నారు. ప్రస్తుతం మనదేశం మతోన్మాద హంతకులకు కేంద్రంగా మారింది.

పెరుగుతున్న మతోన్మాదం : బిజెపి మతసంస్థలైన ఆరెస్టెస్, బజరంగదళ్, శివసేన సంస్థలు కొనసాగిస్తున్న మత హింస జడలు విప్పి మతోన్మాదంగా పెట్రేగుతోంది. భారతదేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలు, ప్రాంతాల్లో తన వికృత రూపాన్ని ప్రదర్శిస్తోంది. ఈ నేపథ్యంలోనే కులం, మతం, జాత్యం హంకార ఘటనలు జరుగుతున్నాయి. హేతు వాదులపై హత్యాకాండలు జరుగు తున్నాయి. కర్ణాటకలో ప్రసిద్ధ రచయిత కల్బుర్గిని, మహారాష్ట్రలోని పన్నారీని హతమార్చబడ్డారు. ఉత్తరప్రదేశ్ లో మహమ్మద్ అస్లాగ్ ఇంట్లో చొరబడి ఆవు మాంసం ఉందని దాడిచేసి

కులం, మతం, జాత్యాంహంకార ఘటనలు, హేతువాదులపై హత్యా కాండకు పూనుకుంటుంది. కర్ణాటకలో ప్రసిద్ధ రచయిత కల్బుర్గిని, పన్నారీలను హతమార్చింది. ఉత్తరప్రదేశ్ లో మహమ్మద్ అస్లాగ్ ఇంట్లో చొరబడి ఆవు మాంసం ఉందని దాడిచేసి కత్తులు, బరిసెలతో నరికి చంపారు. అదే కాక మహిళలను భారతమాతగా పూజించాలని అదే భారత సంస్కృతి అని నీతులు వల్లిస్తూనే మధ్యప్రదేశ్ లో మహిళల వద్ద ఆవు మాంసం ఉందని నల్లరు మహిళలపై దౌర్జన్యం చేసి, చిత్రహింసల పాలుచేశారు. అయితే వారి దగ్గర మాంసాన్ని ల్యాబ్ టెస్టులు చేయగా అది బర్రెమాంసం అని తేలింది.

కత్తులు, బరిసెలతో నరికి చంపారు. అదే కాక మహిళలను భారతమాతగా పూజించాలని అదే భారత సంస్కృతి అని నీతులు వల్లిస్తూనే మధ్య ప్రదేశ్ లో మహిళల వద్ద ఆవు మాంసం ఉందని నల్లరు మహిళలపై దౌర్జన్యం చేసి, చిత్రహింసల పాలుచేశారు. అయితే వారి దగ్గర మాంసాన్ని ల్యాబ్ టెస్టులు చేయగా అది బర్రెమాంసం అని తేలింది. గుజరాత్ లోని ఊనా గ్రామంలో నల్లరు దళిత యువకులను గోసంరక్షణ కార్యకర్తలు వారి చేతులు వెనక్కి విరిచి జీపుకు కట్టివేసి వంతులవారిగా బహిరంగంగా చావబడారు. ప్రజలంతా ఆ భయానక దృశ్యాన్ని కళ్లారా చూశారు. చనిపోయిన ఆవు చర్మాన్నే ఒలుస్తున్నామని తాము ఆవును చంపలేదని ఎంత మొత్తు కున్నా ఆటవిక శక్తులు వినిపించుకోలేదు. ఈ విధంగా బీజేపి తన మతోన్మాద చర్యలు, తన భావజాలాన్ని అమలు చేస్తున్న క్రమంలో ఎంతటి హింసోన్మాదానికైనా బరితెగిస్తుంద నేది ప్రజల కళ్ళకు కట్టినట్లు కనిపిస్తునే ఉంది. కనుక భారత్ లో బిజెపి మతోన్మాద వైఖరికి చెక్ పెట్టాలంటే ప్రజల ప్రాథమిక హక్కులను, లౌకికతత్వాన్ని పరిరక్షించుకునే దిశగా అడుగులు ముందుకువేయాలి. అందుకు భావసారూప్యత గల సామాజిక శక్తులన్నీ ఐక్యం కావాలి.

(ఈ వ్యాసంలోని ముఖ్యమైన అంశాలు ప్రొ. బిపిన్ చంద్ర రాసిన మతోన్మాదం, పుట్టుక పరిణామం లోనివి.)

హైకూలు

మనిషిగా మాట్లాడుట
రాకపోయినా కనీసం
పశువులా మౌనంగా
వుండటమే ఉత్తమం

మనకు మాటలు రాకముందు
మనం ఏం చెప్పబోతున్నామో
అమ్మకు అర్థమయ్యేది కానీ
మనం మాటలు నేర్చిన తరువాత
మాట మాటకు ప్రతీసారీ
అమ్మా నీకు అర్థం కాదులే అంటాం

కష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు
మిత్రులు దూరమైనారని బాధపడకు
ఎందుకంటే నీవు ఒక్కడివే
జయించగలవని
వారు నమ్మినందుకు నువ్వు సంతోషించు

సిగ్గు మర్యాదా లేని
ధనవంతుడు ఎల్లయ్య కన్నా
మంచి మానవత్వం ఉన్న
పేదరికం సుబ్బయ్య మిన్న
జీవితంలో హెచ్చు తగ్గులు
రావడం కూడా మన మంచి
కోసమే అనుకోవాలి
ఎందుకంటే ఇ.సి.జి లో
వచ్చే సరళరేఖ కూడా
మృత్యువును సూచిస్తుంది

సీరియల్

మోయర్, హేవుడ్, పెట్టిబోస్

మరో అమ్మ

మోయర్, డబ్ల్యు.డి. హేవుడ్లు వెస్టర్న్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ మైనర్స్ అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు. జార్జీ ఎ పెట్టిబోస్ మరో ముఖ్య కార్యకర్త. ఎనిమిదేళ్ల క్రితం హత్యకు గురయిన గవర్నర్ స్ట్రెయిన్ బెర్గ్ హంతకులు వీరేనన్న నేరారోపణతో ఈ ముగ్గురినీ 1906 ఫిబ్రవరి 17 న అరెస్టు చేశారు. శనివారం సాయంత్రం బ్యాంకులు, కోర్టులు మూసేసిన తరువాత బెయిలు తెచ్చుకునే అవకాశం లేకుండా ఈ అరెస్టులు చేశారు. ఈ ముగ్గురు నాయకులను జైలు నుండి విడిపించడానికి శక్తి వంచన లేకుండా పని చేశాను. మీటింగులు పెట్టడం, నిధి వసూళ్లు చేయడం వంటి పనులు చేశాను.

ఈ ముగ్గురినీ అపహరించి ఒక ప్రత్యేక రైలులో డెన్వర్ నుండి ఇడాహో రాష్ట్రంలోని బోయిస్ కు గట్టి బందోబస్తుతో తరలించారు. చాలా రోజులవరకు వారి ఉనికి బంధువులకు గానీ, కుటుంబ సభ్యులకు గానీ, స్నేహితులకు గానీ తెలియనివ్వలేదు.

నిజానికి వారిని అరెస్టు చేసిన అనలు కారణం వారు నడిపిన పోరాటాలే. ఇడాహోలోని కోర్డి అలెన్ జిల్లాలో చాలా గనులున్నాయి. అక్కడి గనుల్లో అర్సెనిక్ విషవాయువులు వెలువడేవి. వాటివల్ల అందులో పనిచేసే కార్మికులు పక్షవాతానికి గురయ్యేవారు.

జుత్తు ఊడిపోయేది. పళ్ళురాలిపోయేవి. కనుబొమ్మలు, కనురెప్పలు కూడా రాలిపోయేవి. చర్మం వచ్చగా మారిపోయేది. ఈ పరిస్థితుల్లో అక్కడ వెస్టర్న్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ మైనర్స్ కార్మికులను యూనియన్ పెట్టే పని ప్రారంభించింది. యూనియన్ పెట్టుకునేందుకు యజమాన్యం

వ్యతిరేకించింది. అయినా కార్మికులు పోరాడారు. సమ్మె చేశారు. హత్యలు, చంపుకోడాలు, డైనమైట్ దాడులు, జైళ్లకు వెళ్లడం వంటి దారుణాలతో ఆ సమ్మె యుద్ధాన్నే తలపించింది. యజమానులు తుపాకులతో యూనియన్ నాయకులపై దాడి చేయించారు. ఫలితంగా యూనియన్ నాయకులు కూడా తమవాళ్ల రక్షణ కోసం ఆయుధాలు ధరించవలసి వచ్చింది.

1899లో బంకర్ హిల్ కంపెనీ గని పేల్చివేయబడింది. గవర్నర్

మిలటరీని దించాడు. దీంతో పరిస్థితి మరింత దిగజారింది. మొదటి బెటాలియన్ సైనికులు నల్లజాతివారు. వేలాది కార్మికులను ఎటువంటి విచారణ లేకుండా జైళ్లలో బంధించారు.

ఒకరాత్రి గవర్నర్ స్ట్రెయిన్ బెర్గ్ ఇంటి గేటుకు అమర్చిన బాంబు పేలింది. గవర్నర్ హతమయ్యాడు. హంతకులను పట్టి ఇచ్చిన వారికి వేల డాలర్లు పారితోషికం ఇస్తామని ప్రకటించారు. ది పిన్కేర్టన్ అనే డిటెక్టివ్ ఏజెన్సీ ఈ పారితోషికానికి ఆశపడి పని ప్రారంభించింది. ఎనిమిదేళ్ల తరువాత యూనియన్ నాయకులపై నేరంమోపి జైలుపాలు చేశారు.

ఈ ఎనిమిదేళ్ల కాలంలో గని కార్మికులు ఎన్నో విజయాలు సాధించారు. ఎనిమిది గంటల పనిదినం సాధించారు. సరుకుల దుకాణాలను సొంతంగా పెట్టుకున్నారు. లైబ్రరీలను, ఆసుపత్రులను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ప్రమాదాల్లో చనిపోయిన కార్మికుల కుటుంబాల సంక్షేమం కోసం నిధిని కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

ఈ కక్షతోనే కుతంత్రాలు పన్ని తప్పుడు ఆధారాలతో కార్మిక నాయకులపై నేరారోపణ చేశారు. అయితే చివరకు ఆ ఆధారాలు తప్పని రుజువుచేయబడ్డాయి. కార్మిక నాయకులు విడుదలయ్యారు.

శ్రీమతి ఉద్ధరాజు మాణిక్యంబ

- వాసా.ప్రభావతి

భారతదేశమంతా బానిసత్వపు సంకెళ్లతో అజ్ఞానపు చీకట్లో అల్లాడుతున్న రోజుల్లో ప్రాణాలకు తెగించి నిస్వార్థంగా పోరాటం సాగించిన నారీమణులలో శ్రీమతి ఉద్ధరాజు మాణిక్యంబ ప్రముఖులు. తూ.గో జిల్లా అమలాపురం తాలూకా వన్నె చింతలపూడి గ్రామంలో నడింపల్లి బాపిరాజుగారికి 1913లో మాణిక్యంబ జన్మించారు. బాపిరాజు గారికి 5గురు కుమారులు ఇద్దరు కుమార్తెలు. ఆకాలంలో మగపిల్లలకే చదువులు లేవు, ఇక ఆడపిల్లల చదువు సంగతి ఆలోచించే వారే లేరు. ఆ పల్లెలో పాఠశాలలూ లేవు. చదువుకోడానికి పాఠ్య గ్రంథాలూ, రాసుకోడానికి పలకలూ లేవు. ఆసక్తి ఉన్న వారికి ఇసుక తిన్నెలే పలకలు. వేళ్లే బలపాలు చేసి ఇసుకలో అక్షరాలు దిద్దుకుంది మాణిక్యంబ. 1930లో మాణిక్యంబ వివాహం తన బావ ఉద్ధరాజు రామరాజుతో జరిగింది. అత్తగారిల్లు వ.గో జిల్లా వాలమర్రు చేరుకుంది. అత్తింట్లో పుట్టింట్లో అందరూ జాతీయ కాంగ్రెస్లో ఉద్యమాలు నడిపించే దేశ భక్తులే. ఆమె భర్త రామం జాతీయ కాంగ్రెస్లో ఉద్యమ నాయకులుగా నిలిచారు. 1930లో ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొని ఆంగ్లేయులచే బంధింపబడి కారాగారానికి వెళ్లారు. ప్రేమ లేఖలు రాసే వయసులోనే రామం జైలు నుండి ఉద్యమ గాథలు, జైలు జీవితాల గురించి ఎన్నో లేఖలు రాశారు. ఆ లేఖలే ఆమెను ఉద్యమం వైపు నడిపించాయి. మాణిక్యంబ నూలు వడకడం, ఖద్దరు కట్టడం మొదలుపెట్టారు. చిన్నతనంలో తల్లి పట్టించిన కన్నె తులసి, చిట్టి పొట్టి, శ్రావణ మంగళవారం, కైలాస గౌరి, నిత్య శృంగారం మొదలైన నోములకి స్వస్తి చెప్పారు.

1931లో రామం జైలు నుండి తిరిగి వచ్చారు. భర్త సూచనతో మాణిక్యంబ 1932లో కాంగ్రెస్ శిబిరంలో వాలంటీర్గా

చేరారు. సాధారణంగా క్షత్రియకులాల్లో ఉండే ఘోషా పద్ధతిని వదిలి బాహటంగా రాజకీయాల్లో తిరగడం అందరికీ ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. విమర్శలకు గురి చేసింది. ఆమె మామగారు దేశ భక్తులు, కాంగ్రెస్ వాది అయినప్పటికీ కోడలిపై వచ్చిన విమర్శను తట్టుకోలేక పోయారు. కొడుకుని పిలిచి కోడలు రాజకీయ ప్రవేశం మంచిది కాదని, వద్దని హెచ్చరించారు. రామం వినలేదు. మాణిక్యంబ ఆరోగ్యమైన యువతి. ఆమె చక్కని కంఠంతో జాతీయ గీతాలు ఆలపిస్తూ వాలంటీర్ దళంలో చురుగ్గా పనిచేసేది. గాంధీ గారు ఆంధ్రదేశ వర్యులకు వచ్చినపుడు ఆమె వంటి మీదనున్న 70 కానుకల బంగారం వారికిచ్చేసింది మాణిక్యంబ.

మాణిక్యంబ కొబ్బరి చెట్లు, తాటి చెట్లు ఎక్కడంలో సిద్ధహస్తురాలు. కర్నూలు జైలులో ఉన్న కొబ్బరి చెట్లు ఎక్కి పక్కవార్డులో ఉన్న కార్యకర్తలకి ఉత్తరాలు విసిరేసేవారు. వారికి కావలసిన సమాచారం అందించేవారు. వీరేశలింగం పంతులుగారి ప్రభావంతో ఒక వితంతువుతో తనకి హిందీ నేర్పిన వెంకటేశ్వరరావుకు మాణిక్యంబ దగ్గరుండి వివాహం చేశారు. 1938లో కాశీపట్నం జమీందారు వ్యతిరేక పోరాటంలో మహిళా వాలంటీర్లకు నాయకురాలిగా పని చేసి అల్లూరి అన్నపూర్ణమ్మతో పాటు జైలుకు వెళ్లారు. ఈమెకు ఇద్దరు ఆడపిల్లలు, ముగ్గురు మగపిల్లలు అందరికన్నా పెద్దది కమల. ఈవిడ మెట్లపాలెం ఆశ్రమంలో పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, మృత్యుంజయరావు గార్లతో పని చేశారు. భర్త రామం కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైపు మొగ్గు చూపడంతో ఈమె కూడా ఆ పార్టీ వైపు మొగ్గు చూపారు. ఏ పార్టీ ఐతేనేం దేశమాత బంధనాలు విడిపించడమే ముఖ్యం అనుకున్నారు. బ్రిటిష్ వారిని ఎదిరించడానికి కొన్నాళ్లు రహస్య స్థావరాల్లో

నివసించారు. మారు వేషాలతో గొడ్డపాకల్లో ఉన్నారు. పార్టీకి డబ్బుల కోసం కూలిపని కూడా చేశారు. రెండు వరసల కూలీల మధ్యలో వీరుండి బ్రిటిష్ సైనికులకు అనుమానం రాకుండా పని చేసి ఆ డబ్బు తెచ్చి పార్టీకి ఇచ్చేవారు. కొమర్రాజు అచ్చమాంబ శిక్షణతో మంత్రసానులై సుమారు 100 పురుళ్లు పోసి వారి దగ్గర 116రూలు తీసుకుని ఆ డబ్బు పార్టీకి అందజేశారు. కోడిగుడ్లు, మాంసం మొదలై నవి అమ్మి ఆ డబ్బు పార్టీ ఫండ్కు ఇచ్చేవారు.

మాణిక్యంబ వీరవానరంలో ఉండగా దేశానికి స్వరాజ్యం వచ్చిన మాట విన్నది. ఆమె సంతోషానికి అంతు లేదు. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత ఆవిడ ఏ పదవి కోసం ఆశపడలేదు. భర్త రామం పాలకొల్లు ఎంపిగా ఎన్నికై దేశసేవ చేశారు. ఆవిడ నిరాడంబరత్వమే ఆమె ఆదర్శానికి చిహ్నం. 83 సంవత్సరాలు వచ్చినా ఆమె ఉత్సాహమే ఆమె ఊపిరి, తరగని పట్టుదలే ఆమెకు ప్రాణం. ఆ కార్యదీక్షత ఆనాటి వారిలో ఉండ బట్టే పరాయి పాలకులు గడగడలాడారు. దేశాన్ని వదిలి పారిపోయారు. ఎప్పటికైనా స్త్రీలలో పట్టుదల కార్యదీక్షత ఉంటే దేశం బాగుపడుతుందని ఆవిడ నమ్మకం. ఆవిడ నమ్మకం నెరవేరుతుందని ఆశిద్దాం.

కథ

వాళ్లు ముగ్గురేనా

- విమల

(గత సంచిక తరువాయి)

సరసకి అంతకు ముందున్న శుభ్రత, పొందిక ఎక్కడ పోయాయో తెలీదు. గట్టిగా మాట్లాడుతూ, నీళ్ళ దగ్గరో, ఉమ్మడి స్నానాల గదుల వద్దో, ఇరుగుపొరుగు వాళ్ళతో తగాదాలు పెట్టుకుంటూ చివరికి, 'అమ్మో, దాని జోలికి పోవద్దమ్మ,' అనేట్లు తయారైంది. ఒక్క యాదమ్మంటేనే, కాస్త భయమూ, భక్తి రెండూ వున్నాయా పిల్లకి.

“ఎట్లు దాచిపెట్టిందో పెట్టిందమ్మ. ఐదోనెల కడుపు, జర ఎత్తుగ కనపడబట్టె. ఏందే సరస, గట్లున్నవ్. అంటే సప్పుడు జేయలే. అదేం సిత్రమోగాని కక్కుడన్న మాట లేకుండా దానికి. ఒకపారి, నేనే దాన్ని బెదిరించిన. అప్పుడొప్పుకున్నది. ఎన్నో నెలనే అంటే తెల్వదంటది. దావఖానకు బోలె. వరీళ్లు సేయించుకోలే. నేను తొల్కపోత, పోదం రాయే అంటే, నేను రానుపొమ్మని జిద్దె జేసింది. మా వాడకట్టు పెద్ద మనుష్యులంత పోగయ్యిను. కడుపు జేసినోని పేరు జెపితే, వాన్ని గుంజుకొస్తం అన్నారు. ఈ పోరి నోరిప్పలే. ఒకని తానికే బోతె ఎర్కయితి. ఇది ఎందరితానికి బోయిందో అన్నారు గాపెద్ద మనుష్యులు. మా అందరికి తిట్టి తిట్టి యాష్టకచ్చినగాని, అది నోరిప్పలే. కాన్పు ఎప్పుడైతదన్నది కూడ దానికి ఎర్కలేదు.

“సరస రోజూ పనికి వెడుతూనే వుంది. ఆమెను పట్టించుకునేంత తీరిక, బాధ్యత అక్కడ ఎవరికీ లేదు.

“ఎనిమిది గంటల రాత్రి, దాని ఇంటి గలమకాడ కూసోని ఓ అక్కో నొప్పులొస్తున్నాయి. నాకు వశపడ్తలేదు అంట, ఏడ్చుడు, వొర్లుడు ఘరుజేసింది.

అందరు జేరిసూస్తున్నారు. మా వాడల పెద్దమనిషి, 'కట్టుదప్పిన బాదుఖావ్. దానితానికి ఎవలుపోకుండ్రి,' అన్నడు. ఎవరిండ్లలోకి ఆల్లు బోయిను అందరు. పన్నుండు గంటల రాతిరి, దాని కొడుకు ఏడ్చుకుంట మా తలుపు కొట్టబట్టిండు. ఆడజన్మమంత అన్నాలం లేదమ్మ. నేను

ఉర్కిన. నేను బోయెతల్కి, నేల మీద వడుండుకోని లాసిగ వొర్లుతున్నది. గసబెడుతున్నది. దాన్ని చూసెతలికి, నాకు సల్లసెమటలు బట్టినయి. ఏమైతె గదైతది యిని, మా వాడకట్టునుండేబి, మంత్రసానిని తోల్కొచ్చిన. పక్కింట్ల కెల్లి ఇంకొక దయగల అమ్మగూడ సాయానికొచ్చింది. దాఖానకు తీన్కపోనీకి టయంలేకుండె. బిడ్డ బయటకచ్చిండు గని, మాయ బయటపడలె. ఇదేందిర దేవుడ. లేనిపోనిది నెత్తిన బెట్టుకున్న. పెద్దపానానికే ముప్పు అస్తదేమో, దేవ అని గజ్జగజ్జ అనికెన. ఆ బగమంతుని దయ తల్లి! మొత్తం మీద గండం గడిసింది. పిండం బయటపడ్డది తల్లి.

“నేను ఇంటికొచ్చి వేడినీళ్ళతో తానం చేసేతలికి పొద్దుగాల నాలుగైంది. మంత్రసాని చేతితో మూడొందలు పెట్టి, నా

పాతచీరెలు రెండిచ్చి సాగనంపిన. నెత్తుటి మరకతో, నీసుకంపు కొడుతున్నగా యింట్లకి మళ్ళీ పొద్దుగాల నేను తప్ప, ఎవలూ తొంగి చూడలె. హోటల్ నుండి ఇడ్లీలు తెప్పించిన. ఇంట్ల టీ చేసుకొని సరస గుడిసెలోకి పోయేతలికి నెత్తుటి మరకలంటిన గచ్చు మీన నీళ్ళు వోసుకుని కడుక్కంటన్నారు సరస, దాని కొడుకు. పాత నూలుచీరెలో చుట్టిన పసిబిడ్డ, గాగదిలోనే ఓ మూల ఆదమరిసి

నిద్రవోతున్నడు. తానానికి నీళ్ళు పెట్టుకున్నట్లున్నది. స్టవ్ మీద అవి సలసలా మరుగుతున్నాయి.

“నీది పచ్చిబళ్ళే. రెండురోజులు నేనే వండిపెడతనన్న యినలేదది. ఇంటి కిరాయి రెండు నెలల నంది కట్టలేదని కొట్లాడేందుకొచ్చిన ఇల్లుగలాయన దానిగతి జూసి ఏమనలేక గమ్మునున్నడు. చుట్టుమూట్టోల్లందరం, తలా ఇన్ని పైసలేసుకుని, దానికిచ్చినం. ఏడ్చుకుంటనే తీసుకున్నది.

“కడుపు జేసినోడు కాన్పు కర్నులకన్నా ఇచ్చినోడు గాదు. కంసేకం దావఖాన కర్నులన్నా ఎల్లేటికి గాదా అన్నారు నుట్టుముట్లోల్లు. సంపి సావుకర్నులకి ఇస్తగానీ, ఊకోమన్నట్లున్నది యవ్వారం,” అంది యాదమ్మ.

యాదమ్మకున్న తెలితేటలు, ధైర్యం సరసకి లేవనుకుంటాను అనుకుంది చిత్ర. రెండోసారి నగరానికొచ్చిన యాదమ్మ వెంట ఇప్పుడు ఆమె తల్లి, నాలుగేళ్ళ కొడుకు వున్నారు. వాళ్ళను పోషించే భారం ఆమెదే. ఆడపని, మగపని అని లేకుండా ఏ పనైనా ధైర్యంగా చేయటం అలవాటైంది. ఒకసారి కూరల మండీలో పనికిపోతే, ఊర్లనుండి కూరగాయలు ట్రాక్టర్లో వేసుకొచ్చే, ఒక డ్రైవరుతో స్నేహం కుదిరింది. శరీరం మరింత దగ్గరితనాన్ని కోరుకుంది. ఆమె అక్కడ పని మానేసినా వాళ్ళు కలుసుకుంటూ వుండే వాళ్ళు. అతనేమీ ఆమెకి పెళ్ళి చేసుకుంటానా హామీలివ్వ లేదు. తను గర్భవతినయ్యానా లేదా, అని ఆమె సందేహ పడుతున్న కాలం లోనే, తట్టమోస్తూ, మెట్లెక్కు బోయి కళ్ళుతిరిగి, జారిపడింది. గర్భస్రావమయి వారంపాటు ఆసుపత్రిలో వుండాల్సి వచ్చింది. తల్లి ముందు, బంధువుల ముందు దోషిగా నిలబడాల్సి వచ్చింది.

“పోరగాన్ని ఎవలకన్న సాదుకునేందు కిచ్చి, మల్ల పెండ్లి జేసుకోయే అంటే ఇనలేదానాడు. నాకొడుకుని నేనే సాదుకుంట నని పట్టుబడితివి. ఇప్పుడు లేనిపోని కతలుజేయవద్దివి. అంత ఒప లేకుంటే ఎవన్నోకన్ని మేమే జూస్తుండె,” అని తిట్టారంది యాదమ్మ. ఆమెతో ప్రేమగా మాట్లాడి, ఆమె శరీరాన్ని కోరుకున్నవాడు ఆమె అట్లా నలుగురి ఎదుటా అవమానపడుతుంటే ఆమె పక్కన లేడు. అప్పుడే కాదు, మరెప్పుడూ అతడామెకి కనపడలేదు. నా జీవితంలో ఏ కష్టవచ్చినా ఎవరినీ చేయించాచి సాయమడగనని అప్పుడే యాదమ్మ నిర్ణయించుకుంది. కొడుకును బడిలో చేర్చింది. మరో మూడేళ్ళకి తల్లి చనిపోయింది. మరికొన్నేళ్ళ వరకూ ఆమె జీవితంలోకి ఏ మగవాడూ ప్రవేశించలేదు.

పేదవాళ్ళకి ఇండ్ల పట్టాలిస్తున్నారంటే, బస్తీవాళ్ళతో కలిసి, ఓ గల్లీ లీడర్ నర్సింహని కలవటానికెళ్ళింది యాదమ్మ. రేషన్ కార్డు, ఫోటోలు, దరఖాస్తులు అంటూ అతని చూట్టూ, మండలాఫీసుల చుట్టూ, నెలల తరబడి తిరగాల్సి వచ్చింది. కలెక్టరాఫీసు ముందు అందరితో పాటూ ధర్నాకి కూర్చుని తన్నులు కూడా తింది. ఉండేందుకు తనకంటూ ఒక చోటుంటే ఎలాగోలా బతకచ్చన్న ఆశ ఆమెది. చివరికి ఆమెకి ఇళ్ళపట్టా శాంక్షనయింది. దానితోపాటూ నర్సింహతో వరిచయం కూడా పెరిగిందామెకి. ఎన్నికలు, ప్రచారాలు, బహిరంగసభలంటూ బయటి ఊర్లకి రమ్మని ఆమెని పిలిచేవాడు. అట్లా ఒకటి రెండుసార్లు యాదమ్మ ఢిల్లీలో జరిగిన మీటింగులకు కూడా వెళ్ళింది. ఈ తిరగటాలు, కొత్త పరిచయాలు, చుట్టుపక్కల వాళ్ళలో ఆమెకొక గుర్తింపును తెచ్చాయి. అపనీ, ఈ పనీ చేసిపెట్టమనీ, సలహాలనీ ఎవరో ఒకరు ఆమె దగ్గరికి వచ్చేవాళ్ళు. నర్సింహతో ఆమె సంబంధం బహిరంగమే. పదేళ్ళ కొడుకుని పెంచి పెద్దచేసి, ప్రయోజకుడ్ని చేయడం తన పననుకుంది యాదమ్మ. ఆమె అతడ్ని పెళ్ళి చేసుకోమని ఎన్నడూ ప్రాదేయపడలేదు. అతనే ఒకసారి ఆ ప్రస్తావన తెస్తే.

“ఇయ్యాల బాగనే వున్నవు. రేపు నీకో పోరన్నో, పోరినో కంట. అటెన్సు, నీ బుద్ధి తిరిగి, నాకు పెండ్లాం, బిడ్డలున్నరు, ఇగ నీతో కాపురం చేయలేనే యాదమ్మ అన్నవనుకో, నా గతి ఏంగావాలె. ఉన్నొక్క కొడుకును సాదలేకనే, నా బతుకిట్టయ్యె. ఇంకొక బిడ్డ నా మెడలెందుకయ్యె. నీ పెండ్లికి, నీకో దండమయ్యా సామి,” అంది యాదమ్మ.

అతనొకసారి, నీ ఖర్చులకు డబ్బులు నేనిస్త. పని మానేయమన్నప్పుడు యాదమ్మ కన్నుమంది.

“నా తిండి నేను సంపాదించుకుంట. నా పోరన్ని నా రెక్కలకష్టం మీద పాదుకుంట. నా యింట్ల నేను బాజాప్త పంట. పని బందుపెట్టి, రేపటికెల్లి, కుక్క తీర్గ, నువ్వెన్నడు బొచ్చల కూడెన్నవో అన్నట్లు ఎదురు సూడాల్నా? నువ్వు జూజూ అని బుదగరిస్తే, తొకూపుకుంట నీ దగ్గరికి రావలె. నీకు కోపమొచ్చి నీ యెడ్డుకాలితో లాసిగ ఒక్క లాత్ తన్నితే ఏడ్చుకుంటబోవాలనా? ఎవరి మీద ఆధారపడి బత్తదీ యాదమ్మ. నెలల పోరన్ని, నడుముకు గట్టుకుని ఒక్కడాన్ని ఎద్దోలె కాయకష్టం జేసిన, ఏమనుకున్నావో, చూసినవా ఈ సేతులు, నా సేతులు ఎట్లున్నయో?” అంటూ నిటారుగా నిలబడి, రెండు అరచేతుల్నీ అతని ముందుకు చాచింది. అతను మరింకేం మాట్లాడలేదు.

చిత్రకళ తన పొట్టకేసి చూసుకుంది. చదునుగా, చిరుబొజ్జ కూడా లేదు. వంపు తిరిగిన నడుం కింద చీర మడతల వెనక దాగిన పొట్టపైకి ఆమెచేతి వేళ్లు పాకాయి. కొన్నేళ్ళు గడిస్తే పిల్లల్ని కనగలిగిన శక్తి కూడా తనకి లేకుండా పోతుందేమో? తనకి పిల్లలుంటే బావుంటుందా? ఏమో? అప్పుడప్పుడూ వాళ్ళతో కబుర్లు చెప్పటం, ఆడుకోవడం బాగానే వుంటుంది. పిల్లల్ని కనగల శక్తి ఆడవాళ్ళ శరీరాలకి వున్నా, కనాలంటే మాత్రం తప్పకుండా పెళ్ళిచేసు కోవల్సిందేనా?

తన జీవితాన్ని తన చేతుల్లోకి తీసుకోవడం మొదలుపెట్టాక, ఇంట్లోవాళ్ళ నుండి చాలానే ఘర్షణల్ని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది చిత్ర. కొంతకాలానికి వాళ్ళు తనను, తను వాళ్ళని వదిలేసుకునేదాకా వచ్చాక, ఇక కూతురే లేదని వాళ్ళు నిర్ణయించుకున్నారు. కానీ చిత్ర పూర్తిగా అలా అనుకోలేక అప్పుడప్పుడూ అందరూ గుర్తొచ్చి బాధపడుతూ వుంటుంది.

“అట ఆదాలనుకున్నప్పుడు ఆ అటాకి సంబంధించిన సూత్రాలు మొదట నీకు తెలిసుందాలి. దెబ్బకొట్టడం, దెబ్బ కాచు కోవడమే కాదు దెబ్బ తగిలితే తట్టుకోవడం కూడా నేర్చుకోవాలి. ఎవర్నీ నమ్మకు. నమ్మినట్లు కనిపించు చాలు. దేనిలోనైనా సరే నీకు నష్టం జరుగుతుందని అనిపించినప్పుడు, తక్కువ నష్టంతో వెనక్కి రావడం ఎలాగో తెలుసుకో”, అంది ఒకసారి వినీతా రాధోడ్. మధ్యతరగతి సంకోచాల్ని వదులుకుంటే తప్ప, హైక్లాస్ పాస్టేలో రాణించటం కష్టమని, ఎప్పటికప్పుడు మనల్ని మనం అప్డేట్ చేసుకోవాలని, ఆమె చెప్పిన మాటల్ని చిత్రకళ ఎన్నడూ మర్చిపోదు. మన చిరునవ్వును, అందాన్నీ చూపితే మోజు పడతారే తప్ప. మన మనసు గాయాల్ని చూపితే బాధపడి, బాధ్యత తీసుకునే వాళ్లెవరూ వుండరన్న సత్యాన్ని, అటాడే క్రమంలో, పడి లేస్తూ తన స్వంత అనుభవంతో నేర్చుకుంది చిత్ర. ఆర్థిక స్థితి, మంచి ఉద్యోగం వల్ల మనకి సమాజంలో గౌరవం, హోదా ఆపాదించ బడతాయని తెలుసు కాబట్టి, చిత్రకళ ఏదోక ఉద్యోగం చేయటం ఎప్పుడూ మానేయలేదు. ఒకప్పటిలా కాదిప్పుడు. ఏం చేయాలో వద్దో ఎంచుకగల స్థిమితం అన్ని రకాలుగా తనకి వచ్చినట్లనిపిస్తుంది చిత్రకి.

చిత్రకళ ఇంటికి చేరుకునేసరికి ఏడు కావస్తోంది. వర్షం వెలిసింది. తడిసిన మొక్కలు మరింత పచ్చగా అగవడు తున్నాయి. కాఫీ కలుపుకొని మెల్లిగా తాగుతూ బాల్కనీలో నిలబడి, తడిసిన ఆకుల నుండి చినుకుల్ని రాలుస్తున్న పారిజాతపు చెట్టును చూస్తుంటే, తనకి ఎందుకో హఠాత్తుగా నాన్న గుర్తు కొచ్చాడు. ఇంట్లో వాళ్ళు, ముఖ్యంగా అమ్మా, మావయ్యలూ తన విషయమై గొడవచేశారు కానీ, నాన్న ఎక్కువగా మౌనంగానే వున్నాడని ఎందుకో

మధ్యతరగతి సంకోచాల్ని వదులుకుంటే తప్ప, హైక్లాస్ పాస్టేలో రాణించటం కష్టమని, ఎప్పటికప్పుడు మనల్ని మనం అప్డేట్ చేసుకోవాలని, ఆమె చెప్పిన మాటల్ని చిత్రకళ ఎన్నడూ మర్చిపోదు. మన చిరునవ్వును, అందాన్నీ చూపితే మోజు పడతారే తప్ప. మన మనసు గాయాల్ని చూపితే బాధపడి, బాధ్యత తీసుకునే వాళ్లెవరూ వుండరన్న సత్యాన్ని, అటాడే క్రమంలో, పడి లేస్తూ తన స్వంత అనుభవంతో నేర్చుకుంది చిత్ర. ఆర్థిక స్థితి, మంచి ఉద్యోగం వల్ల మనకి సమాజంలో గౌరవం, హోదా ఆపాదించ బడతాయని తెలుసు కాబట్టి, చిత్రకళ ఏదోక ఉద్యోగం చేయటం ఎప్పుడూ మానేయలేదు. ఒకప్పటిలా కాదిప్పుడు. ఏం చేయాలో వద్దో ఎంచుకగల స్థిమితం అన్ని రకాలుగా తనకి వచ్చినట్లనిపిస్తుంది చిత్రకి.

అనిపించింది చిత్రకి. బహుశా, తన జీవితం తనది అని ఆయన ఒప్పుకున్నాడేమో తెలీదు. తెల్లటి దేహంతో నేలను ముద్దు పెట్టుకుంటూ నారింజరంగు చేతుల్ని ఆకాశంకేసి చాచి ఆ దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్న ట్లున్నాయి రాలిన పారిజాతపు పూలు. ఆయన ఎంతో ఇష్టంగా తనకి చిత్రకళ అని పేరు పెట్టాడు. చిన్నప్పుడు నాన్న తనకి బొమ్మ లేయటం నేర్పటం గుర్తొచ్చింది. రకరకాల రంగులు తెల్లటి కాగితంపై పరుచుకొని, అందమైన బొమ్మలుగా మారటం ఎంతో అద్భుతంగా వుండేదామెకి. తను బొమ్మ లేస్తుంటే, చేతుల్లోంచి కాగితాలు లాగేసి, ‘ఎందుకీ బొమ్మలు, కూటికొచ్చేనా గుడ్డ కొచ్చేనా,’ అంటూ అమ్మ తననీ, నాన్ననీ తిట్టడం కూడా గుర్తుంది చిత్రకి.

‘ఇంతకీ నేను పులిని స్వార్చి చేయడం నేర్చుకున్నానా?’ అని తనని తాను ప్రశ్నించుకుంది చిత్ర.

సరసకి అలాంటి విద్యోకటి ఉందన్న విషయం కూడా తెలిసుండదు. కనిపించిన వాడినల్లా గుడ్డిగా నమ్మటం తప్ప ఏమీ తెలీదు.

“గీ పోరగాల్లను పుట్టించే పని దేముడు మన ఆడోళ్ళకే ఎందుకు బెట్టిండ్ తెలియదు. అదే లేకుంటే మన బత్తు ఇంత అందాలం లేకుండు. మనతాన పైనలేకపాయో,

పవర్లేక పాయ ఇక ఆగమాగం కాక ఏమైతమమ్మ” అంటూ చిత్రంగా నవ్వింది యాదమ్మ. పులి ఆమెను మింగేందుకు వాడే సాధనాలన్నింటినీ ఆమె ఒక్కతామ తన్నినట్లనిపించింది చిత్రకళకి.

దూరంగా హాలులో నుండి సెల్ఫోను మోగుతోంది. ఎత్తి మాట్లాడలనిపించక దానికేసి అలాగే చూస్తోంది. రెండు మూడు సార్లు మోగాక చిన్న చప్పుడుతో మెసేజ్ వచ్చింది. అప్పుడు మెల్లిగా ఆ మెసేజ్ తీసి చూసింది చిత్ర సునీతా రాధోడ్నుండి “రాత్రి నోవాటెల్కి వస్తున్నావు కదా! లెట్ అస్ హేవ్ గ్రేట్ ఫన్”, అని వుంది.

తనకెందుకో పులి స్వార్చి అటలో అది తనను తినేయకుండా కాచుకొని కాచుకొని అలసిపోయినట్లుంది. ఎంతో నిస్సత్తువుగా కూడా వుంది. పరుసు తీసుకొని ఇంటికి తాళం వేసి కిందకి దిగి వెళుతుంటే కారు తలుపు తీసి పట్టుకొని డ్రైవర్ పిలిచాడు. అతన్ని ఇంటికి వెళ్ళిపోమ్మని చెప్పి వీధిలోకి వచ్చింది చిత్ర. ఆగి ఆగి కురుస్తున్న ఆ సన్నటి వాన చినుకుల మధ్య నడుస్తూ వీధి చివరనున్న స్టేషనరీ షాపుకు వెళ్ళింది. డ్రాయింగ్ షీట్లు, బ్రష్లు, రంగులు కొనుక్కొని ఇంటికి తిరిగి వస్తుంటే చిత్రకళకి ఎందుకో శాంతంగా అనిపిస్తుంది.

'ప్రే' తెలివరి

- డా॥ఎస్.సురేష్

(ప్రజా ఆరోగ్య వేదిక రాష్ట్ర కన్వీనర్)

నా ఫోన్లో వందలాది 'అన్ రీడ్' వాట్సాప్ మెసేజెస్ ఉన్నా, ప్రజా ఆరోగ్య వేదిక గ్రూప్ లో పెట్టిన మెసేజెస్ మాత్రం ఎప్పటికప్పుడు చూడడం అలవాటు.

అలవాటు అనేకంటే గ్రూప్ అడ్మిన్ గా నా బాధ్యత. మే 15వ తేదీ ఉదయం గ్రూప్ లో డా. క్రాంతి మెసేజ్.... ఆర్.టి.సి. బస్సులో రెంటచింతల నుంచి గుంటూరు వెళ్తుండగా ఉదయం 6 గంటల సమయంలో పిడుగురాళ్ల వద్ద పురిటినాప్పులతో బాధ పడుతున్న ఒక నిండు గర్భిణీని చూశానని, తన ప్రాథమిక పరిక్షలో గుంటూరు చేరుకునేంత సమయం లేదని అర్థమై 108 కి ఫోన్ చేసి అంబులెన్స్ తెప్పించి సత్తెనపల్లి సి.హెచ్.సి.కి తీసుకువెళ్ళమని సూచించానని ఆ మెసేజ్ సారాంశం. క్రాంతి స్వగ్రామం రెంటచింతల. విజయవాడ దగ్గర ఉన్న పిన్నమనేని సిద్ధార్థ మెడికల్ కాలేజ్ లో మెడిసిన్ చదివి పి.జి. ఎంట్రెన్స్ కోసం ప్రిపేరవుతూ

అదే కాలేజ్ లో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. చురుకైన వాడు, సామాజిక స్పృహ ఉన్నవాడు. వీకెండ్ ఇంటికి వెళ్లి తిరిగి కాలేజ్ కి వెళ్లడానికి సోమవారం వేకువజామునే బస్సు ఎక్కాడు.

గుంటూరు జిల్లాలో ఉన్న పరిచయాల రీత్యా సత్తెనపల్లి కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్ లో ఆ మహిళను తేలిగ్గానే ట్రేస్ చేయగలిగా. మెనీ థాంక్స్ టు కామ్రేడ్ నేతాజీ అండ్ కామ్రేడ్ పురుషోత్తం... (ఇద్దరూ యునైటెడ్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ నాయకులు). వారిద్దరూ

సకాలంలో స్పందించడం వల్లనే డా.క్రాంతి చేసిన మానవీయ సహాయం ఫలించిందనే

శుభవార్తను అందుకోగలిగాం... పురుషోత్తం మొబైల్ ఫోన్ లో ఆ మహిళ తల్లి ఎల్లమ్మ ఆమె కోరిక ప్రకారం పేరు మార్చా. మాట్లాడాను. ఆమె గొంతులో తన కూతురి తొలికాన్పు క్షేమంగా జరగడం కోసం 15 గంటలు పెనుగులాడిన అలసట, కొండంత గండం గట్టెక్కిందనే ఊరట, ఎలాగైతేనేం క్షేమంగా ప్రసవించడమేకాక పండంటి మగ బిడ్డ పుట్టాడనే సంబరం స్పష్టంగా తెలుస్తున్నాయి. ఉద్యోగంతో మాటలు తడబడుతూ ఉండగా తన కథ ఇలా చెప్పుకొచ్చింది... "మాది రెంటచింతల మండలంలో జెట్టిపాలెం అనే చిన్న

ఊరయ్యా. నా కూతురు తొలికాన్పుకని పుట్టిందికొచ్చినకాడ నుంచి ఊళ్లో నర్సుకి చూపిస్తూ ఉన్నం. నిన్న సాయంత్రం కాడ్నుంచి నొప్పులు మొదలైనియ్యి.

ప్రవేటు ఆస్పత్రికి తీసకపోయ్యే స్తోమత లేనోళ్లమయ్యా. మాచర్ల ప్రభుత్వాస్పత్రికి తీసకపోయ్యినం. ఆడ నర్సులు జూసి డాక్టరు గారు లేరు, తొలి కాన్పు అంటన్నపుగదా గురజాల ఆస్పత్రికి తీసుకుపోమ్మనారు. ఎంపట్నీ ఆటో గట్టిచ్చుకొని గురజాల ఆస్పత్రికి తీసకపోయ్యినం. అక్కడ డాక్టరమ్మ చూసింది. కాన్పు కష్టమయ్యేట్టుంది, తల్లికి బిడ్డకి ఏమైనా డాక్టర్లకేం సంబంధం లేదు, మాదే బాధ్యత అని రాసిత్తే మీ కూతుర్ని చూత్తాం. అదిగూడ నమ్మకంగ జెప్పలేం. ఏమన్నా తేడావత్తే గుంటూరు పెద్దాస్పత్రికి తీసకపోతానికి మీరే అంబులెన్సు రడీగా పెట్టుకోవాలని

జెప్పిందయ్య. ఆయమ్మ జెప్పిందింటే బయవేసి గుంటూరు పెద్దాస్పత్రికే పోదామనుకున్నం. అప్పుడికే అర్థ రాత్రయ్యింది. బాలింతల్ని ఆస్పత్రికి తీస్తే బండ్లో గుంటూరు పంపియ్యమని అడిగితే డీజిల్ ఐపోయ్యింది, ప్రవేటు అంబులెన్సు మాట్లాడుకొని తీసుకుపోమ్మని జెప్పారు. దానికి ఎంతయ్యిద్దని కనుక్కుంటే ఐదు వేల దాకా అయ్యిద్దని చెప్పారు. అంత డబ్బులు కట్టుకునే స్తోమతలేదయ్యా అని చెప్పినా ఎవ్వరూ దయజూపియ్య లేదయ్యా. ఇక జేసేదేంలేక పస్టు బస్సుకి గుంటూరు బోదామని బస్టాండు కొచ్చిండు. బిడ్డ

నొప్పులుకి విలవిల్లాడి పోతంటే ఏడవడం, ఆ దేవుడికి దండం బెట్టుకోడం మించి ఏమీ చెయ్యలేక పొయ్యినమయ్యా. ఐదంటికి గుంటూరు బొయ్యే బస్సోత్తే అదెక్కి కూకున్నం. ఒక గంట గడిసింది. పిడుగురాళ్ళ వచ్చే నరికి బిడ్డకి నొప్పులెక్కువయినై. మా బాద జూసి బగవంతుడే పంపిచ్చినట్టు ఎనక సీటులో నుంచి ఒకాయనొచ్చిండు. బిడ్డని చూసి చేత్తో పొట్ట పట్టుకొని జూసిండు. గుంటూరు బొయ్యేంత టైం లేదని, ఆ బాబే 108కి ఫోన్ చేసిండు. పావుగంటలో అంబులెన్సు ఒచ్చింది. ఆ బాబే వాళ్లతో మాట్లాడిండు. వాళ్లు మమ్మల్నెక్కించుకొని సత్తెనపల్లి గవర్నమెంటు ఆస్పత్రికి తీసుకొచ్చారు. ఇక్కడికి రాంగనే డాక్టరు, నర్సులు ఒచ్చి చూసారు. పావు గంటకి మగపిల్లోడు పుట్టిండు. ఏయమ్మ గన్న బిడ్డో ఆ బాబు దేవుడిలాగ సమయానికి రాబట్టి గండం గడిచింది. లేకపోతే నా బిడ్డ ఏమైపోయ్యేదో...” భయం, నిస్సహాయత అన్నీ కలిసి ఆమెను ఇంక మాట్లాడనివ్వ లేదు. అన్ని భావాలను పలికించిన ఆ గొంతులో రవ్వంత కూడా కోపం లేకపోవడం స్పష్టంగా గమనించా. పురుషోత్తం గారితో మాట్లాడి మరికొన్ని డీటైల్స్ తీసుకుని ఫోన్ పెట్టేశాను.

నా మనసును ముసురుకుంటున్న ఆలోచనలను పక్కకునెట్టి వెంటనే క్రాంతికి ఫోన్ చేశా. “కంగ్రాట్స్ క్రాంతీ! నీకు మేనల్లుడు పుట్టాడు” అని చెబితే ఒక్క నిమిషం నిశ్శబ్దం తరువాత ఏం చెబుతున్నానో అర్థమై “ఓహ్... నైస్ సార్... ఐ యామ్ హ్యాపీ ఫర్ హార్... థాంక్యూ ఫర్ ద ఇన్ఫర్మేషన్” అన్నాడు సంతోషంగా. వెంటనే ఆ తీపి కబురుని మా గ్రూప్ లో

“భగవంతుడు తన మొర ఆలకించి ఆ డాక్టరు బాబును పంపించాడు” అంటున్న ఎల్లమ్మ మాటలు నాకు పదే పదే వినిపిస్తున్నాయి. అందరికీ హక్కుగా లభించవలసిన కనీస వైద్య సేవలు అందుకోడానికి కూడా భగవంతుడు పంపే దూతలు అవసరమవుతున్నారంటే మన వ్యవస్థ పని తీరు ఎలా ఉందో తెలియడం లేదూ? రాష్ట్ర వ్యాపితంగా, ఆ మాటకొస్తే దేశమంతటా వైద్యుల కొరత, పరికరాల కొరతతో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు రోగగ్రస్తమై ఉన్నాయి.

కూడా పోస్ట్ చేసేసా. కొద్ది నిమిషాల పాటు సభ్యులు అభినందనల వర్షం కురిపించారు. సాధారణంగా స్పందించని వారు కూడా ఈ వార్తకు స్పందించడం, క్రాంతిని అభినందించడం గమనించాను. “డాక్టరుగా నా బాధ్యత నేను నెరవేర్చానంతే. అభినందనలు ఆశించి ఈ విషయం గ్రూప్ లో పోస్ట్ చెయ్యలేదు. మారుమూల పల్లెల్లో ఉంటున్న ప్రజలకు వైద్య సేవలు ఎంత ఘోరంగా ఉన్నాయో మీ అందరికీ తెలియాలనేది నా ఆలోచన. ఈ విషయం గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు గారికి ఈ మెయిల్ ద్వారా తెలియచేసాను. ఆయన సమస్యను పరిష్కరిస్తారని ఆశిద్దాం” క్రాంతి సవినయంగా, అర్థవంతంగా స్పందించాడు.

నన్ను మళ్లీ ఆలోచనలు చుట్టుముట్టాయి. కలెక్టరుకు నివేదించడం నిస్సందేహంగా మంచి పని. కానీ ఈ సమస్య కలెక్టరు పరిష్కరించగలిగిందేనా? ఇది ఒక్క గుంటూరు జిల్లా సమస్యేనా? ఈ మధ్యనే కడప జిల్లాలో ఇటువంటి పరిస్థితిలోనే డాక్టర్ హిమ బిందు అనే ఓ యువ వైద్యురాలు తల్లి బిడ్డల ప్రాణం కాపాడింది. సమయానికి ఈ మానవతామూర్తులైన వైద్యులు లేకపోతే ఆ తల్లి, బిడ్డలు ఏమై పోయేవారు? “భగవంతుడు తన మొర ఆలకించి ఆ డాక్టరు బాబును పంపించాడు” అంటున్న ఎల్లమ్మ మాటలు నాకు పదే పదే వినిపిస్తున్నాయి. అందరికీ హక్కుగా లభించవలసిన కనీస వైద్య సేవలు అందుకోడానికి కూడా భగవంతుడు పంపే

దూతలు అవసరమవుతున్నారంటే మన వ్యవస్థ పని తీరు ఎలా ఉందో తెలియడం లేదూ? రాష్ట్ర వ్యాపితంగా, ఆ మాటకొస్తే దేశమంతటా వైద్యుల కొరత, పరికరాల కొరతతో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు రోగగ్రస్తమై ఉన్నాయి. ఆ పోస్టులు భర్తీ చేసి, పరికరాల కొరతను తీర్చడానికి కావలసిన నిధులను కేటాయించవలసిన ప్రభుత్వాధినేతలు బాధ్యత మరచి అభివృద్ధి పేరుతో ప్రజలకు అరచేతిలో స్వర్ణం చూపిస్తుంటే కలెక్టర్లు ఏమి చేయగలరు? ఈ దేశ పౌరులమైనందుకు అవసరమైన వైద్య సేవలు పొందడం తమ హక్కుని ప్రజలకు తెలియాలి.

తమ హక్కులకు భంగం కలిగినప్పుడు ప్రశ్నించడం తెలియాలి. సమిష్టి హక్కుల సాధనకోసం సంఘటితంగా పోరాడడం తెలియాలి. భగవంతుని కరుణతోనో, గుడ్ సమరిటన్స్ దయతోనో కాకుండా ఒక సాధారణ ప్రక్రియగా మారుమూల ప్రాంతాల్లో నివసిస్తున్న పేద ప్రజలతో సహా అందరికీ విద్యా వైద్య సదుపాయాలు కల్పించాల్సిందేనని ప్రజలు పట్టుబట్టిన రోజున ప్రభువులు దిగివస్తారు. ప్రజలకు ఆ అవగాహన కల్పించడం, ఆ చైతన్యం రగిలించడం మేధావుల కర్తవ్యం. ఈలోగా ప్రజల ఆరోగ్యంకోసం శక్తి మేరకు సాయపడుతున్న మానవతా మూర్తులకు సెల్యూట్ చెయ్యడం, వారితో కలిసి తాము కూడా శక్తి మేరకు సాయమందించడం జరుగుతూ ఉండాల్సిందే...

చట్టాలు

బాలలు - చట్టాలు

- నందూరి పద్మాంజలి

1. 'నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు' అని మన మొదటి ప్రధానమంత్రి జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ గారు పిల్లలను అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావడంలోని ప్రాముఖ్యత వివరించారు. అంతేకాదు పిల్లలు గులాబీ పువ్వుల వంటి వారు, వారి బాల్యం పరిమళాలు వెదజల్లాల్సి అని వారు ఎంత ఆరోగ్యకర వాతావరణంలో పిల్లల్ని పెంచాలో నొక్కి వక్కాణించారు.

2. తరతరాల నుండి నేటివరకు కొన్ని వందల సంవత్సరముల పైబడి స్త్రీలకు, నిమ్న వర్గాల ప్రజలకు విద్య అందని ప్రామాణికం అయ్యింది. వారిని 2వ శ్రేణి పౌరులుగానే మన సమాజం ఉంచింది. విద్య ద్వారా మానసిక అభివృద్ధి జరుగుతుంది. తద్వారా సామా

జికాభివృద్ధి జరిగి దేశ సంపద సుసంపన్నమౌతుంది. మూఢా చారాలు, పేదరికం వంటి కారణాలతో కూనారిల్లుతూ శాస్త్రీయ అవగాహన, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేకుండా భారతదేశం వెనుకబడిన దేశంగా ప్రపంచదేశాలలో గుర్తించబడినది. కారణం మనదేశం వ్యవసాయక దేశం. గాంధీ గారు మన దేశానికి పట్టుకొమ్మ గ్రామాలే అన్నారు. గ్రామాలు సమృద్ధిగా అభివృద్ధి చెందితే దేశం అభివృద్ధి చెందుతుంది అన్నారు. గ్రామాలు అభివృద్ధి అంటే వ్యవసాయక అభివృద్ధి జరగాలి. అందుకు తగిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మనకు లేనందువలన సంప్రదాయ వ్యవసాయ పద్ధతుల మీదనే ఆధార పడటం జరుగుతున్నది. వరదలు, అకాల వర్షాలు, కరువుకాటకాలు, మేలిరక విత్తనాలు లభించకపోవడం, పంటనానడం,

క్రిమికీటకాలు మొదలైన కారణాల వలన పంటలు పండక ఆశించిన దిగుబడులు లభించక రైతులు కుటుంబపోషణకు అప్పులు చేసి, అవి తీర్చుటకు అవకాశాలు లేక వారి పిల్లలను కమతాలకు పంపడం, పట్టణాలలో ఫ్యాక్టరీలలో, భవన నిర్మాణ పనులకు సైతం పంపించి వారి ఆదాయంతో బ్రతుకులు వెళ్లబుచ్చడం జరుగుతుంది.

3. పెట్టుబడిదారులు ఎప్పుడూ లాభాల గురించే ప్రాకులాడుతారు. తక్కువ వేతనంతో ఎక్కువ పని గంటలు పని చేయించుకోవాలని వధక రచనలు చేస్తుంటారు. పిల్లలు వేరే ఆలోచనలు లేకుండా శ్రద్ధగా ఓపికగా ఆడుతూ పాడుతూ పనిచేయగలరు కాబట్టి వారి శ్రమతో బాటు వారి బాల్యపు పరిమళాలను కూడా దోపిడీ చేస్తున్నారు. ఈ దోపిడీ ఒక్క భారతదేశానికే కాదు, ప్రపంచ దేశాలను కూడా పట్టి పీడిస్తోన్నది. బాలల హక్కులు ప్రధానమైనవి అని గుర్తించబడడం లేదు. అది గుర్తించిన మధ్యప్రదేశ్‌కు చెందిన కైలాష్ సత్యార్థ్ బాల కార్మిక నిషేధానికి 1980 సం॥లో 'బచపన్ బచావో ఆందోళన్' అనే పేరుతో ఉద్యమం ప్రారంభించి 80,000 మందికి పైగా బాల కార్మికులకు విముక్తి కలిగించారు. దేశంలో

50 మిలియన్ల మంది పిల్లలు బాల కార్మికులుగా, 10 బిలియన్లమంది వెట్టిచాకిరీకి వాళ్ల కుటుంబాలచే తయారు చేయబడుతున్నారు. దీనికి ప్రధాన కారణం పేదరికం అప్పులు అని ఆయన అన్నారు. భారతదేశం నుండి తయారయ్యే చేతి వృత్తుల ఉత్పత్తులలో ప్రధానమైనది కార్పెట్ల తయారీ. ఈ తయారీలో వేలమంది కార్మికులు బాలలే ఉన్నారు. వీరిని విముక్తులను చేయడానికి సత్యార్థ్ విశేష కృషి చేశారు. దీనిని ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తించేలా పోరాడారు. 1990లో

బాలకార్మిక నిషేధానికి గ్లోబల్ మార్చ్ నిర్వహించి 300 గ్రామాలు 111 రాష్ట్రాలు వర్యటించి తల్లిదండ్రులకు బాలల హక్కుల గురించి వివరించి వాళ్లలో మార్పు తెచ్చి వందల మంది బాలలను పాఠశాలలకు పంపించి, కొంత మందిని ఇతర కార్యక్రమాల రూపకల్పనకు వినియోగించారు.

ఈయన చేసిన ఈ విశేష కృషికి పాకిస్తాన్ బాలల హక్కుల ఉద్యమ నేత మలాలా యూనస్ జాయ్‌తో కలిసి 2014 సంవత్సరానికి గాను నోబెల్ బహుమతిని పొందారు.

4. ఈయనను స్ఫూర్తిగా తీసుకొని బాలల హక్కుల కోసం అనేక ఉద్యమాలు జరుగుతున్న సందర్భంలో మన ప్రభుత్వం 1979 సంవత్సరంలో బాల కార్మిక సమస్యలపై కులంకష అధ్యయనం కొరకు గురుపాదస్వామి కమిటీని 16 మందితో నియమించి ఆ కమిటీ చేసిన సిఫారుసుల మేరకు 1986లో బాల కార్మిక నిషేధ చట్టం బాలలను ప్రమాదకరమైన పనులలో నియమించకూడదని ఎ,బి షెడ్యూల్ల ద్వారా 18 రకాల వృత్తులు, 65 రకాల పరిశ్రమలు గుర్తించి వాటిలో బాలలను నియమించ కూడదని, చట్ట ఉల్లంఘన చేసిన వారికి

జైలు శిక్షలు ఖరారు అని హెచ్చరించింది. వీటితో బాటు 1987 సం॥లో బాలకార్మికులుగా గుర్తించిన వారిని సంరక్షించి, పునరావాసం కల్పించేందుకు దాదాపు 100 రకాల పనులు ప్రారంభించింది. ఈ చట్టంతో బాటు ఇంకా బాలల పనుల సంరక్షణ కొరకు 2000 సం॥లో జువనైల్ జస్టిస్ కేర్ అండ్ ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ చిల్డ్రన్ చట్టం చేసి దాని ద్వారా బాలల రక్షణ గురించి 16 రకాల సంరక్షణ నిర్వచనాలు చెప్పబడ్డాయి. అనాథ పిల్లల్ని వదిలి వేయబడిన బాలల్ని పెంచుకోవాలంటే దానికి సంబంధించి అడాప్షన్ ఏజన్సీ ద్వారా దత్తత తీసుకోవాలని రూల్సును పొందుపరచినది. బాలల్లో 18 సం॥లు వచ్చేవరకూ ఎటువంటి హానికరమైన ధోరణులు ఉండవని ఈ వయసులోపు వాళ్లు నేరాలు చేసినట్లైతే సంబంధిత రక్షణ గృహాలు, ప్రత్యేక గృహాలనందు ఉంచి, బాలల కోర్టులలోనే విచారణ జరిపించి నేర తీర్మానం చేయాలి. అతనికి మెజారిటీ వచ్చేవరకు ప్రత్యేక గృహాలలో ఉంచి విద్య, చేతివిద్య మొదలైన నైపుణ్యాలను ఇచ్చి అనంతరం జైలుకు తరలించాలి. 2013 నిర్భయ దుర్ఘటన తరువాత ఈ చట్టానికి కొద్దిపాటి మార్పులను చేసి 16 నుండి 18 సం॥ల మధ్య వయసు వారు చేసే హీనియస్ నేరాలను పెద్దలతో సమానంగా విచారించి శిక్షలు ఖరారు చేయాలని రూపొందించారు.

5. ఇంకా ఈ చట్టం సెక్షన్ 74 నుండి పిల్లల్ని వినియోగించి చేసే నేరాలకు శిక్షలు తెలియజేస్తుంది. పిల్లలను బిక్షాటనకు వినియోగిస్తే 5 సం॥లు జైలు లక్ష రూపాయలు జరిమానా. ఈ సందర్భంగా పిల్లలను అవిటివాళ్లుగా తయారుచేస్తే 10 సం॥ల జైలు, 5 లక్షల రూపాయలు జరిమానా విధిస్తారు. అలాగే 18 సం॥ల లోపు వారికి మత్తుపదార్థాలు 1 లిక్కర్,

పిల్లలను బిక్షాటనకు వినియోగిస్తే 5 సం॥లు జైలు లక్ష రూపాయలు జరిమానా. ఈ సందర్భంగా పిల్లలను అవిటివాళ్లుగా తయారుచేస్తే 10 సం॥ల జైలు, 5 లక్షల రూపాయలు జరిమానా విధిస్తారు. అలాగే 18 సం॥ల లోపు వారికి మత్తుపదార్థాలు 1 లిక్కర్, టుబాకో ఉత్పత్తులు, నార్కోటిక్ డ్రగ్స్ అమ్మితే 7 సం॥ల జైలు, 1 లక్ష రూపాయలు జరిమానా పడుతుంది. వారిచేత అమ్మించినా అమ్మించిన వారికి పై శిక్షలే మంజూరౌతాయి. సెక్షన్ 79 ప్రకారం పిల్లల తల్లిదండ్రులు, గార్డియన్లు మొదలగు వారు పిల్లలను వెట్టిచాకిరికి పెట్టి ఆ విధంగా వచ్చే ఆదాయంలో వారు బ్రతుకుతున్నట్లైతే 5 సం॥లు జైలు 1లక్ష జరిమానా విధించబడుతుంది.

టుబాకో ఉత్పత్తులు, నార్కోటిక్ డ్రగ్స్ అమ్మితే 7 సం॥ల జైలు, 1 లక్ష రూపాయలు జరిమానా పడుతుంది. వారిచేత అమ్మించినా అమ్మించిన వారికి పై శిక్షలే మంజూరౌతాయి. సెక్షన్ 79 ప్రకారం పిల్లల తల్లిదండ్రులు, గార్డియన్లు మొదలగు వారు పిల్లలను వెట్టిచాకిరికి పెట్టి ఆ విధంగా వచ్చే ఆదాయంలో వారు బ్రతుకుతున్నట్లైతే 5 సం॥లు జైలు 1లక్ష జరిమానా విధించబడుతుంది. ఈ చట్టం నిర్దేశించిన విధంగా దత్తత కార్యక్రమాలు జరుగకుండా ఇచ్చే వారు, తీసుకునేవారు ఇష్టానుసారం ప్రవర్తిస్తే 3 సం॥ల జైలు 1 లక్ష జరిమానా విధించబడుతుంది. హిందూ చట్ట ప్రకారం దత్తతలకు ఈ సెక్షన్ వర్తించదు. పిల్లలను అమ్మడం, కొనడం వంటి చర్యలకు 5 సం॥లు జైలు ఒక లక్ష జరిమానా విధించబడుతుంది. బాలల సంరక్షకులు ఎవరైనా వారికి కార్పొరల్ పనిష్మెంట్ ఇస్తే వారికి 3 నెలల జైలు లేదా జరిమానా లేదా రెండూను విధించబడుతుంది. సెక్షన్ 83 ప్రకారం డిసేబుల్డ్ పిల్లల చేత పనులు చేయించినట్లైతే పై శిక్షలకు రెండింటలు శిక్షలు అనుభవించవలసి ఉంటుంది. ఇంకా 18 సం॥ల లోపు పిల్లలు గనులలో పనిచేయ కూడదని 1952 గనుల చట్టం పేర్కొన్నది. 14 సం॥ల లోపు పిల్లలు ఫ్యాక్టరీలో పని చేయకూడదని 1948 ఫ్యాక్టరీల చట్టం పేర్కొన్నది. 1961 మోటార్ ట్రాన్స్పోర్ట్ వర్క్స్ చట్టం ప్రకారం ఈ రంగంలో పిల్లలు

పనిచేయకూడదని తెలియజేసింది, ఈ బాలలకు సంబంధించిన కేసులను ఫస్టుక్లాసు జుడిషియల్ మేజిస్ట్రేటు వారి కోర్టులో విచారించాలి.

6. ఇంకా భారత రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 21ఎ ప్రకారం బాలలకు 6 నుండి 14 సం॥ల వరకు కనీసం ఎందుకు ఖచ్చితంగా విద్యను అందించాలో దాని ప్రాముఖ్యత తెలియజేసింది. అంతేకా విద్య ప్రాథమిక హక్కు అని నొక్కి వక్కాణించి 2009 లో కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ చట్టం చేసి తద్వారా ప్రైవేటు స్కూళ్లలో సైతం వారికి 25% రిజర్వ్ చేసి విద్యను అందించాలని సూచించింది. బాలల విద్య ఆవశ్యకత గురించి మన మొదటి ప్రధానమంత్రి జవహర్లాల్ నెహ్రూ విద్య ద్వారా బాలల అభివృద్ధి భావం, ఉదాశీనత, భయాందోళనలు, అవాస్తవాలను వదిలి ఆరోగ్యకర ఆలోచనలతో పెరిగి మానసిక, శారీరక సామర్థ్యాలను పెంచుకుని దేశ అభివృద్ధికి పాటుపడతారు అని సూచించారు. ఇలా ప్రభుత్వంతో పాటు బిచ్ పన్ బిచ్ వో ఆందోళన్, చైల్డ్ ఫండ్, కేర్ ఇండియా, తలాష్ అసోసియేషన్, చైల్డ్ రైట్స్ అండ్ యూ, గ్లోబల్ మార్చ్ అగెన్సెస్ చైల్డ్ లేబర్, రైడ్ ఇండియా చైల్డ్ లైన్ వంటివి చాలా బాలల హక్కుల కోసం పనిచేస్తున్నాయి. ప్రధానంగా బాల కార్మిక నిర్మూలనే వీరి ధ్యేయంగా పనిచేస్తున్నారు. తత్ఫలితంగా 1986లో చేయబడిన బాల కార్మిక నిషేధ

చట్టానికి 2016లో సవరణ చేయడం జరిగింది. 86 చట్టంలో ప్రమాదకర పనులలో పిల్లలు పనిచేయకూడదని పేర్కొంటే, సవరణ చట్టంలో ఎలాంటి పనులు పిల్లలచే చేయించ కూడదని పేర్కొన్నది. కుటుంబానినకి సాయపడడంలో కుటుంబంతో కలిసి చేసుకునే వ్యాపార పనులకు ఈ సెక్షను మినహాయించ బడినది. అదేవిధంగా గత చట్టంలో 'చైల్డ్ లేబర్ టెక్నికల్ అడ్వయజరీ కమిటీ' గా ఉన్న కమిటీ పేరును "టెక్నికల్ అడ్వయజరీ కమిటీగా" పేర్కొన్నారు. గత చట్టంలో 18 సం॥లు దాటిన వారి ప్రస్తావన లేనందున సవరణ చట్టంలో 18 సం॥ల వరకు అదనం చేశారు. 14 సంవత్సరముల పిల్లలు ఏ పరిశ్రమల్లోనూ, వ్యాపార లావాదేవీలలోనూ పనులకు వినియోగించ బడకూడదని సూచించింది. గత చట్టంలో ఈ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన వారికి 3 నెలల జైలు రు.10 వేలు జరిమానా విధించగా, సవరణ చట్టంలో 6 నెలలు జైలు రు.20 వేలు జరిమానా వరకు పెంచారు. చేసిన తప్పునే మళ్ళీ చేసిన వారికి 2 సంవత్సరములు జైలు, 50 వేల వరకు జరిమానా విధిస్తారు. సవరణ చట్ట ప్రకారం ఈ కేసులను జిల్లా కోర్టు నందు విచారణ జరిపించాలి. పటిష్టమైన చట్టం, విజిలెంట్ స్వచ్ఛంద సంస్థలు సంయుక్తంగా బాల కార్మిక నిషేధానికి, బాలల పనుల కొరకు నిర్విరామంగా కృషి చేస్తున్నాయి. ఐనప్పటికీ 2011 జాతీయ జనాభా గణన ప్రకారం మొత్తం పిల్లల సంఖ్య 259.64 మిలియన్లుండగా అందులో 4.35 మిలియన్లు బాల కార్మికులుగా ఉన్నారని పేర్కొన్నది. 2014 డిసెంబరులో యు.ఎస్ లేబర్ డిపార్ట్మెంట్ ప్రవంచవ్యాప్తంగా బాలకార్మికులతో తయారుచేయిస్తున్న ఉత్పత్తి రంగాల పరిశీలనలో 74 దేశాలను విచారించగా

నేటి కాలంలో మనదేశం వెనుకబడిన దేశం అనే దాని నుండి బయటపడి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశంగా గుర్తించబడుతుంది. మరి కొంత కాలానికి అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా నిలబడాలంటే నేటి బాలలు, యువతరం విద్యావంతులై, శాస్త్రీయ దృక్పథం అలవరచుకొని దేశాభివృద్ధికి పాటుపడాలి. తద్వారా దేశ స్థూలాదాయాన్ని గణనీయంగా పెంచాలి. ఇందుకు ప్రభుత్వాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యక్తులు ఒకరికొకరు తోడ్పాటునందించుకొని బాలల్ని కాపాడుకోవాలి. వారి శారీరక, మానసిక పరిపూర్ణిని పెంచాలి. నెహ్రూ కన్న కలలను సాకారం చేయాలి. ప్రపంచ దేశాల నడుమ మన బాలలు భేష్ అనేలా వారిని తీర్చిదిద్దాలి. అదే మన లక్ష్యం, మన కర్తవ్యంగా కృషిచేయాలి.

మన భారతదేశంలో 23 రకాల వస్తువుల తయారీలో చిన్నారలను వినియోగిస్తున్నారని తెలియజేసింది. ఈ సందర్భంగా యునిసెఫ్, మన దేశంలో పాఠశాలల సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉండడం, ప్రత్యేకంగా గ్రామాలలో లేకపోవడం, ఉన్నా ఒక్క టీచర్ తో 5 తరగతులకూ బోధన చేయించడం వలన పేద వర్గాలలో విద్యపై ఆసక్తి తగ్గిపోతోందని, 90% బాల కార్మికులు ఈ వర్గాలు, ప్రాంతాల నుండే తయారవుతున్నారని తెలియజేసింది. 1988లో మన ప్రభుత్వంచే నేషనల్ చైల్డ్ లేబర్ ప్రాజెక్టు (ఎన్.సి.ఎల్.పి) ని ప్రారంభించి, బడ్జెట్లో రూ.6 బిలియన్లు కేటాయించి, చైల్డ్ లేబర్ ఎక్కడ నుండి, ఏ కారణాలతో తయారవుతున్నదో విశ్లేషించి, పూర్తి నిర్మూలకు చర్యలు చేపడుతున్నది.

అనేక చర్యలు ప్రభుత్వాలు తీసుకుంటున్నప్పటికీ అనాదిగా పాతుకుపోయిన దురాచారాలు, మూఢనమ్మకాలు అశాస్త్రీయ ఆలోచనలు వ్యవస్థలో మార్పు రానీయకుండా అడ్డుపడుతున్నాయి. ఆడంబరాల కోసం అప్పులు చేయడం, దురాశ కొద్ది అధిక దిగుబడుల ఉద్దేశ్యంతో విత్తన రహిత పంటలు పండించడం, ఆడపిల్లలకు బాల్య వివాహాలు చేయడం, చిన్న వయసులో ఆమెను విద్యకు దూరం చేయడం వలన కుటుంబానికి ఆమె విలువలు నేర్పించలేక పోవడం, దీర్ఘకాల ప్రయోజనాన్ని గుర్తించక

తక్షణ అవసరాల కోసం విద్యను విస్మరించి, ఆర్థికంగా ఆలోచించడం, మ్యాడల్ ఆలోచనలున్న పెత్తందారీలు కార్మికులకు కనీస వేతనాలు చెల్లించకపోవడం, విద్యాలయాల్లో సైతం విద్యార్థులు నాణ్యమైన విద్యను అభ్యసించలేకపోవడం, మేధావులు వలన వెళ్లిపోవడం, విద్యావంతులు, మేధావులు రాజకీయాలకు దూరంగా ఉండటం మొదలగు లోపాలు చట్టాల అమలుకు అవరోధంగా మారడమే గాక నిష్ప్రయోజనం చేస్తున్నాయి.

నేటి కాలంలో మనదేశం వెనుకబడిన దేశం అనే దాని నుండి బయటపడి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశంగా గుర్తించ బడుతుంది. మరి కొంత కాలానికి అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా నిలబడాలంటే నేటి బాలలు, యువతరం విద్యావంతులై, శాస్త్రీయ దృక్పథం అలవరచుకొని దేశాభివృద్ధికి పాటుపడాలి. తద్వారా దేశ స్థూలాదాయాన్ని గణనీయంగా పెంచాలి. ఇందుకు ప్రభుత్వాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యక్తులు ఒకరికొకరు తోడ్పాటునందించుకొని బాలల్ని కాపాడుకోవాలి. వారి శారీరక, మానసిక పరిపూర్ణిని పెంచాలి. నెహ్రూ కన్న కలలను సాకారం చేయాలి. ప్రపంచ దేశాల నడుమ మన బాలలు భేష్ అనేలా వారిని తీర్చిదిద్దాలి. అదే మన లక్ష్యం, మన కర్తవ్యంగా కృషిచేయాలి.

ఆదర్శం

మనసులోని మాటను

చెప్పుకొనే హక్కు భారతదేశంలో ఒక్కరికే పరిమితమా?

- ఓమ్ తన్వి

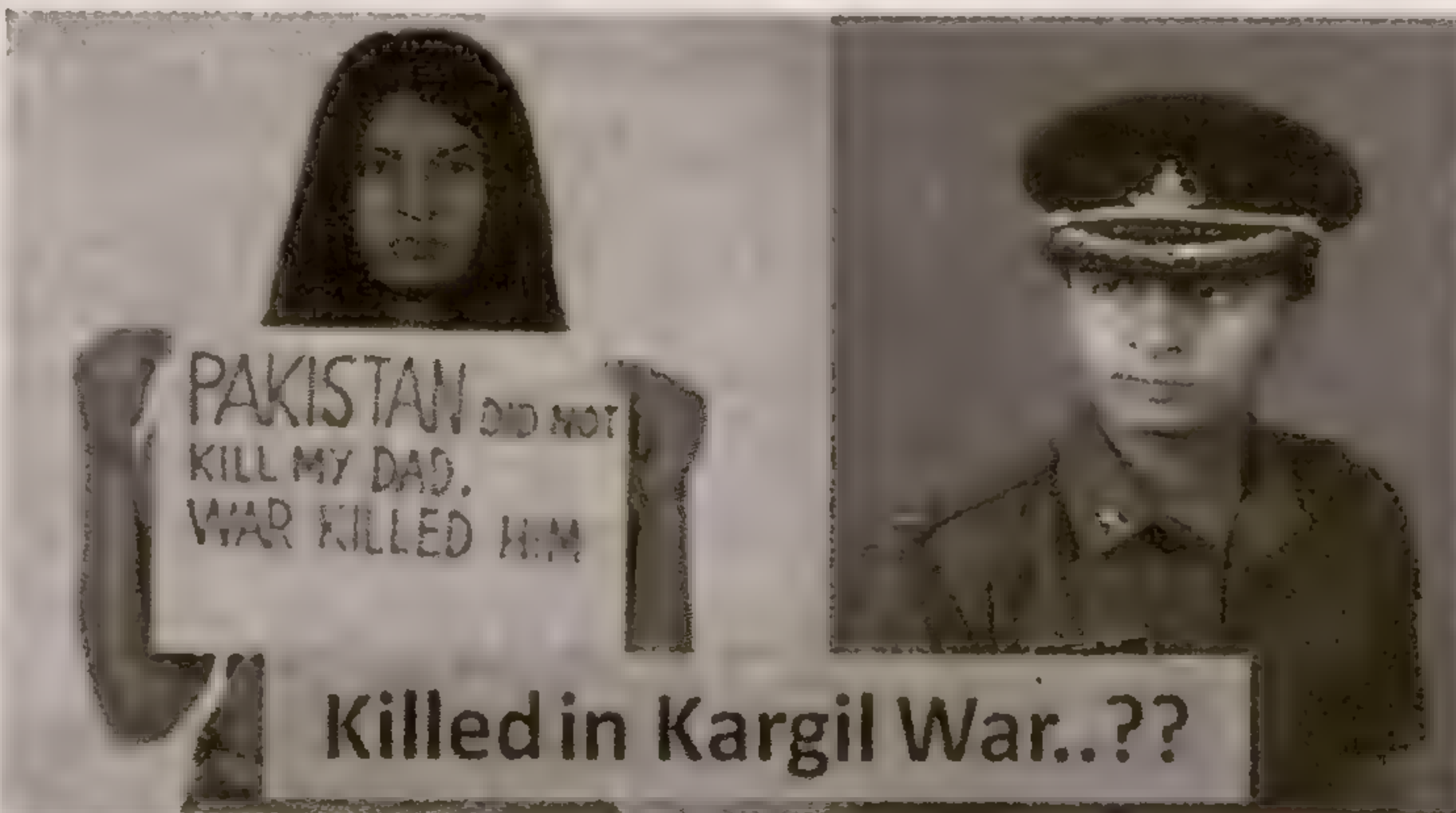
దేశంలోని ఒక యువ విద్యార్థిని గుర్మెహర్ కౌర్ ఎదుర్కొన్న అత్యాచార బెదిరింపులపై ప్రభుత్వం మంత్రిలూ స్పందించి కారకులపై చర్యలు చేపట్టాలి. కానీ ప్రస్తుత ప్రభుత్వం దానికి పూర్తి విరుద్ధంగా వ్యవహరించింది. చివరికి గుర్మెహర్ కౌర్ ను నోరెత్తకుండా చేశారు.

ఢిల్లీ యూనివర్సిటీలో అఖిలభారతీయ విద్యార్థి పరిషత్ ఎబివిపి చేస్తున్న అరాచకానికి వ్యతిరేకంగా తాను చేపట్టిన “ఢిల్లీ యూని వర్సిటీనీ రక్షించండి” అనే ప్రచార కార్యక్రమాన్ని విరమించు కుంటున్నట్లు తనకు వస్తున్న అత్యాచార బెదిరింపుల మధ్య గుర్మెహర్ కౌర్ వెల్లడించాల్సి వచ్చింది.

ఆమె ప్రకటన ఎంతో ఆందోళన కలిగించే అంశం. ఆడ పిల్లను రక్షించండి అనే నినాదం అవసరమైన మన దేశంలో ఆడపిల్లలకు కనీసం జీవించే హక్కుకానీ, విద్యాహక్కుగానీ మనసులోని మాటను చెప్పుకునే హక్కుగానీ లేని మనదేశంలో గుర్మెహర్ కౌర్ ప్రదర్శించిన అత్యంత సామర్థ్యాన్ని, ధైర్య సాహసాలను ప్రశంసించాలి. గత సంవత్సరం ఆమె ఓ 54 నిమిషాల నిశ్శబ్ద వీడియోను సోషల్ మీడియాలో పోస్ట్ చేసింది. ఆ వీడియోలో ఆమె అనేక రకాల ప్లకార్డుల ద్వారా ఇండియా, పాకిస్తాన్ల మధ్య స్నేహాన్ని, హిందూ, ముస్లింల మధ్య ఐక్యత అవసరాన్ని చాటి

చెప్పింది.

గుర్మెహర్ కౌర్ తండ్రి కెప్టెన్ మన్ దీప్ సింగ్ 1999 కార్గిల్ యుద్ధంలో అమరుడయ్యారు. తాను మొదట పాకిస్తాన్ ను, ముస్లింలను ద్వేషించే దానిననీ కానీ తరువాత తన తండ్రి మరణానికి దేశాల మధ్య ద్వేషాలు, దానికి దారి తీసిన యుద్ధమే కారణమని తన తల్లి చెప్పగా తెలుసుకొన్నానని, కౌర్ తన వీడియోలో తెలిపింది. అప్పటి నుండి తన ద్వేషాన్ని వదిలిపెట్టి ప్రపంచశాంతికి సైనికురాలిగా పనిచేయడానికి పూనుకున్నానని తెలిపింది.

రాంజాస్ కాలేజీలో ఒక సెమినార్ కు జెఎన్ యు విద్యార్థులు ఉమర్ ఖలీద్ షెష్టారషీద్ హాజరుకాబోతున్నారని తెలిసి ఎబివిపి వారు కాలేజీలో హింసకు పాల్పడిన వెంటనే కౌర్ తన మనసులోని భావాలను వ్యక్తపరచాలని నిర్ణయించుకున్నారు. నేను ఎబివిపికి భయపడను అని రాసివున్న ప్లకార్డును పట్టుకొనివున్న తన ఫోటోను ఆమె ఫేస్ బుక్ లో పోస్టు చేసింది.

బిజెపి అనుబంధ రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ (ఆర్ఎస్ఎస్)కు విద్యార్థి విభాగం ఎబివిపి. ఈ పరివారంలోని

కొందరు తమ దుందుడుకు స్వభావంతో ఈ 20సం॥ల విద్యార్థినిపై తమ ద్వేషాన్ని వెళ్ళగక్కారు. ఆమెను రేప్ చేస్తామని, చంపేస్తామని బెదిరించారు. విద్యార్థి రాజకీయాలు ఇంతకు ముందెన్నడూ ఇంతటి చౌకబారుతనాన్ని చూపలేదు.

జాతిగౌరవం కాపాడుతామని ప్రగల్భాలు పలికే ఎబివిపి వారుకానీ, ప్రభుత్వంకానీ బహిరంగంగా ఈ విధమైన అత్యాచార వేధింపులకు పాల్పడినందుకు వ్యతిరేకత వ్యక్తం చేసి, ఆ విద్యార్థినికీ అండగా నిలవాలి. కానీ అలా జరగలేదు.

గుర్మెహర్ కు ఎవరి జాలీ అవసరం లేదు. కానీ ఆమెకు కచ్చితంగా సమాజం, ప్రభుత్వం అండ కావాలి. అయితే ప్రభుత్వం ఆమెకు మద్దతుగా నిలిచేందుకు బదులు ఆమెను బెదిరింపులకు గురిచేసే వారి పక్షం వహించడం చాలా ఆశ్చర్యకరం. కేంద్ర రక్షణశాఖ మంత్రి కిరణ్ రిజిజు తన ట్వీట్ లో ఈ యువతి

మనసును ఎవరో కలుషితం చేస్తున్నారని చెప్పగా ఆర్థికమంత్రి మరియు గతంలో ఎబివిపి నాయకుడైన అరుణ్ జైట్లీ బిజెపి విద్యార్థి విభాగానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న విద్యార్థులు విచ్చిన్న వాదులని చెప్పారు. మరొక బిజెపి ఎంపి ప్రతాప్ సింహ మాట్లాడుతూ కౌర్ దేశ వ్యతిరేకి అనీ ఆమె మాఫియా డాన్ దావూద్ ఇబ్రహీం కంటే ప్రమాదకారి అని సెలవిచ్చారు.

గుర్మెహర్ కౌర్ ఈ విధంగా చేయడం సరైనది కాదనీ రిజిజు అన్న దాంట్లో తప్పేమీ లేదని టెలికం, ఐటి శాఖ

మంత్రి రవి శంకర్ ప్రసాద్ చెప్పాడు. రిజిజు ఆయన ఇచ్చిన ప్రకటనను సమర్థించుకుంటూనే తాను నిజానికి వామపక్షాలను ఉద్దేశించి విమర్శ చేశాననీ, 1962లో ఇండియా చైనా యుద్ధంలో భారతసైనికులు అమరులైనపుడు వామపక్షాలు ఆనందించాయనీ, జాతివ్యతిరేక నినాదాలిచ్చాయనీ ఇంకొక తప్పుడు ప్రకటన చేశారు.

వారి మాటలకు వారు ఏ విధమైన అర్థాలు చెప్పినా మంత్రిలూ, బిజెపి నాయకుల ఉద్దేశ్యం మాత్రం స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఎబివిపి పాల్పడుతున్న హింసను వ్యతిరేకిస్తున్న వారినందరినీ వారు లక్ష్యంగా చేసుకుని వారు వామపక్ష భావాలతో లేకపోయినా కానీ వారిని జాతి వ్యతిరేకులుగా చిత్రిస్తున్నారు. జెఎన్యులో గత సంవత్సరం ఎబివిపి గొడవలు సృష్టించినపుడు మరియు రాంజాన్ కాలేజీలో విద్యార్థులపై, అధ్యాపకులపై దాడులకు పాల్పడినపుడు వారు ఇదే ధోరణిని ప్రదర్శించారు. గత సంవత్సరం హైదరాబాద్ యూనివర్సిటీలో రోహిత్ వేముల ఆత్మహత్య సంఘటన జరిగినపుడుకూడా ఎబివిపి వారు ఇదే విధమైన దేశభక్తి ముసుగు ధరించి హైదరాబాద్ లోను దేశంలోని ఇతర కాలేజీలలోను విద్వేషాలనూ, హింసనూ రెచ్చగొట్టారు.

యూనివర్సిటీ విద్యకు ఆటంకంగా మారుతున్న ఇటువంటి హింసాత్మక చర్యల గురించి బి.జె.పి. నాయకులు కానీ ప్రభుత్వం కానీ ఏ మాత్రం ఆలోచించడం లేదు. భావప్రకటనా స్వేచ్ఛనూ, ఆలోచనలను పంచుకొనే స్వేచ్ఛనూ హరించి వారు ఏ విధమైన భారతదేశాన్ని తయారు చేయదలచుకున్నారు? ఎబివిపి విధానాలను

గుర్మెహార్కార్పై అత్యాచార బెదిరింపులకు పాల్పడిన వారిపై కేసులు పెట్టాలని ఢిల్లీ మహిళా కమిషన్ పోలీసులను ఆదేశించింది. రక్షణమంత్రి కూడా నిందితులపై చర్యలు తీసుకోవాలని పోలీసులను ఆదేశించారు. కానీ పోలీసులు ఇప్పటి వరకూ చర్యలు తీసుకోలేదు. ఆర్ఎస్ఎస్ భావాలున్న వారిని మంత్రుల మాటలు మరింత రెచ్చగొట్టాయి. గుర్మెహార్ను మరింత అపవాదుల పాలు చేశారు. ఆమెకు ఒక రాజకీయ పార్టీతో సంబంధాలున్నాయని ఆరోపిస్తున్నారు. అది నిజమైతే మాత్రం తప్పేమిటి?

ఏమాత్రం ప్రతిఘటించినా వారిని దేశ ద్రోహులుగా ముద్రవేస్తూ వారు చేసే హింసను కొనసాగిస్తూ పోలీసులను వారికి రక్షణగా ఏర్పాటుచేసే పని ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. ఈ విధమైన చర్యలతో అభ్యుదయ భావాలున్న విద్యార్థుల ఆత్మస్థైర్యాన్ని దెబ్బతీసి వారిని అణచివేసే చర్యలు చేపడుతూ ఎబివిపికి బలం చేకూరేలా చేస్తోంది.

గుర్మెహార్కార్పై అత్యాచార బెదిరింపులకు పాల్పడిన వారిపై కేసులు పెట్టాలని ఢిల్లీ మహిళా కమిషన్ పోలీసులను ఆదేశించింది. రక్షణమంత్రి కూడా నిందితులపై చర్యలు తీసుకోవాలని పోలీసులను ఆదేశించారు. కానీ పోలీసులు ఇప్పటి వరకూ చర్యలు తీసుకోలేదు.

ఆర్ఎస్ఎస్ భావాలున్న వారిని మంత్రుల మాటలు మరింత రెచ్చగొట్టాయి. గుర్మెహార్ను మరింత అపవాదుల పాలు చేశారు. ఆమెకు ఒక రాజకీయ పార్టీతో సంబంధాలున్నాయని ఆరోపిస్తున్నారు. అది నిజమైతే మాత్రం తప్పేమిటి? ఒక పార్టీకి మాత్రమే అనుబంధ సంఘాలు వుండాలి. మిగిలిన వారికి ఉండకూడదనడం ఎంతవరకు సబబు?

కార్ తండ్రి వీరమరణాన్ని కూడా వివాదాల్లోకి లాగారు. ఆయన నిజంగా కార్గిల్లో చనిపోయారా? లేక కుప్వారాలోనా అని ప్రశ్నలు లేవనెత్తారు.

కార్కు ఆమె తల్లికి మానసిక క్షోభను కలిగించడం తప్ప దీనివలన ఉపయోగమేమున్నది?

ప్రభుత్వం ఈ దారిని ఎంచు కొనేందుకు బదులుగా కాలేజీలలో ఆలోచనలు, భావాలు ఒకరితో ఒకరు పంచుకొనేందుకు సహృద్భావ వాతావరణం కల్పించేందుకు ప్రయత్నించాలి. దానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తిస్తున్న గూండాలను వారి హింసాత్మక చర్యలనూ నివారించాలి. గుర్మెహార్కార్పై అత్యాచార బెదిరింపులకు పాల్పడిన వారిని గుర్తించి వారిని పట్టుకోవాలి. కానీ దురదృష్టవశాత్తు ప్రస్తుత ప్రభుత్వం నుండి అలాంటి చర్యలు ఆశించడం వృధానే. ప్రభుత్వం చట్టాలను ఉల్లంఘించి శాంతియుత వాతావరణాన్ని కలుషితం చేస్తున్న కుహనా దేశభక్తులకే సహకరిస్తున్నది. ఈ పరిస్థితులలో చట్టాలేవీ పని చేయడంలేదు. ప్రస్తుతం హింస, ద్వేషం, బెదిరింపులతోనే రాజ్యం నడుస్తున్నది. ఒకనానుడి ప్రకారం “సయ్యన్ ఖాయె కొత్వాల్, అబోద్ర్ కహెకా” అంటే పోలీసులే నీ జేబులో వుండగా భయమెందుకు అన్నట్లు పరిస్థితి దోషులకే అనుకూలంగా వున్నది.

(ఓమ్తన్వి 2016 లో జనసత్తా ప్రతిక నుండి ఎడిటర్ గా రిటైరయిన ఒక సీనియర్ పాత్రికేయురాలు) అనువాదం

- కె. నాగలక్ష్మి

కథ

ప్రతిధ్వని

-రాజేష్ యాళ్ల

“మహిళామండలి సభ్యులు మిమ్మల్ని కలవాలని వచ్చారు సర్!” పీ.ఎ. చెప్పాడు.

“ఇప్పుడా?!” మంత్రి మాట ముద్దగా వస్తోంది. “ఇదివరకు వాళ్లు అపాయింట్ మెంట్ తీసుకున్నారు సర్.” వినయంగా చెప్పాడు పీ.ఎ.

“ఒంట్లో బావుండలేదని చెప్పి వంపెయ్యవయ్యా! రేపు ఉదయాన్నే రమ్మను.” విసుక్కున్నాడు మంత్రి.

“సరే సర్.” సెక్రటరీ బైటకు వెళ్లి మహిళామండలి వాళ్లకు విషయం చెప్పాడు.

“ఇలా మమ్మల్ని మళ్లీ రమ్మనడం ఇది మూడోసారి. ఆయనకేమైనా ఇది బావుందా?!” కోవంగా అడిగిందొకామె.

“నిజమేనండీ. నేను చెప్పినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. సర్కి ఆరోగ్యం నరిగ్గా లేదు. రేపు ఉదయాన్నే మిగతా అపాయింట్ మెంట్స్ అన్నీ పక్కన పెట్టి మీకు కలిసే అవకాశం ఇస్తానన్నారు. దయచేసి రేపు రండి.” పీ.ఎ.

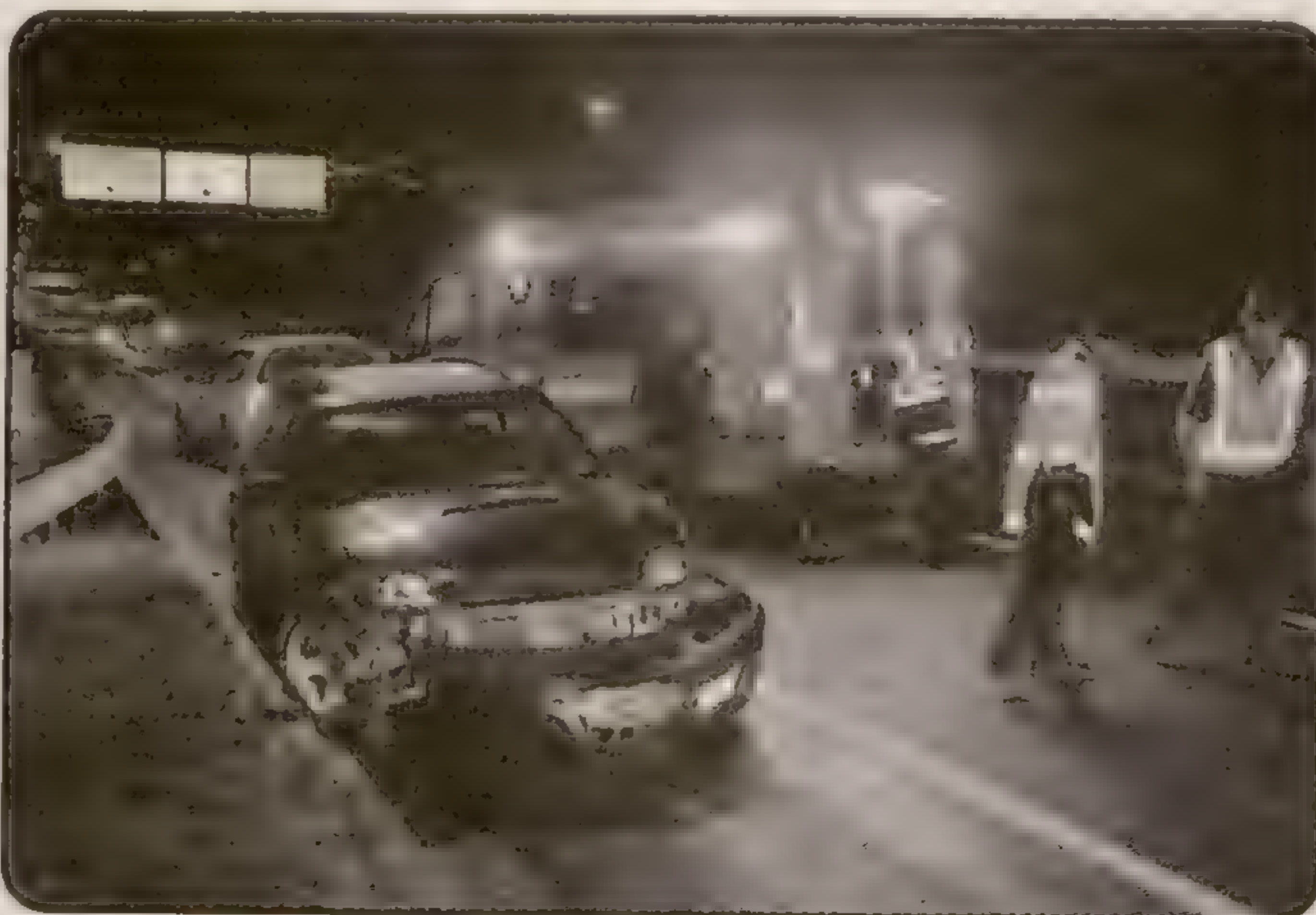
“ఎన్నికల ముందంతా మా చుట్టూ బొంగరాల్లా తిరుగుతారు.

గెలిచాక మాత్రం మాకు అందుబాటులోకి రారు.” ఇంకొకామె విసుక్కుంది.

“ఆయన తరపున నేను మీకు సారీ చెబుతున్నానమ్మా! రేపు ఉదయం ఏడు గంటలకల్లా రండి.” దండం పెడుతూ చెప్పాడు పీ.ఎ. రునరునలాడుతూ మహిళలంతా బైటకు వెళ్ళారు. హమ్మయ్య అనుకున్నాడు పీ.ఎ. మరుసటిరోజు ఉదయం ఏడుగంటలకల్లా తిరిగి మహిళామండలి వాళ్ళు వచ్చేసరికి మంత్రి గారికి నచ్చచెప్పి కలిసే ఏర్పాటుతో సిద్ధంగా ఉన్నాడు పీ.ఎ. లోపల హాల్లో కాలు మీద కాలు వేసుకుని

పేపరు తిరగేస్తున్నాడు మంత్రి. “నమస్తే సర్. వేము మహిళామండలి నుండి వస్తున్నాము.” ఆ బృందంలో కాస్త పెద్దవయసులో ఉన్నావిడ చెప్పింది.

“చెప్పండమ్మా!” అన్నాడు మంత్రి. అతని కళ్లు ఇంకా ఎర్రగానే ఉన్నాయి. రాత్రి మత్తు ఆనవాళ్లు ఇంకా చెరగలేదు. “ఎన్నికల తరవాత మీరు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసి ఏడాది కావస్తోంది. కానీ ఎన్నికల వేనిపె స్టోలో చెప్పినట్టుగా మద్యపాననిషేధాన్ని గురించి ఇంతవరకూ పట్టించుకోలేదు.” సూటిగా అడిగిందామె.

“అది మేం పరిపాలనలోకి రాగానే గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు పరిశీలించారమ్మా! కానీ మన ప్రభుత్వానికి నిధుల కొరత బాగా ఉంది. ప్రస్తుతం ఎక్సైజ్ శాఖ నుండి మాత్రవే ఆదాయం బాగా సమకూరుతోంది. కొంచెం మన పరిస్థితి కుదుటపడ్డాక మీరు చెప్పినట్టుగా నిషేధాన్ని అమలుచేసేలా నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి చెబుతాను.” చెప్పాడు మంత్రి.

“ఆదాయానికి ఇతరమార్గాలను వెతకాలి కానీ ఇలా సంసారాలను, ప్రాణాలను నాశనం చేస్తున్న మద్యపానాన్ని

ప్రోత్సహించడం ఏమాత్రం బాగాలేదు సర్. పైగా ఎక్సైజ్ శాఖకు మీరే మంత్రి. మీరు తలుచుకుంటే ఇది పెద్ద కష్టం కాదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మద్యపానానికి బానిసలై ఇంట్లో స్త్రీలను వేధిస్తోన్న, సంసారాలను వీధులపాలు చేసుకున్న ఎంతోమంది వివరాలు ఈ లిస్టులో ఉన్నాయి. ఒక్కసారి చూడండి.” అంటూ పొడవాటి కాగితాన్ని మంత్రి ముందుంచింది ఒకామె.

“ఇవన్నీ నాకూ తెలుసమ్మా. దయచేసి ఏమీ అనుకోకండి.. మద్యపానాన్ని నిషేధించడం ఇప్పుడు నా చేతుల్లో లేని పని. పేరుకు నేను ఆ శాఖకు మంత్రినే అయినా పెత్తనమంతా ముఖ్యమంత్రిగారిదే. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. మీరు ఆ లిస్టు నాకివ్వండి. నేను ఆయనకు చెప్పి చూస్తాను.”

అలవాటు ప్రకారం వాగ్దానమిచ్చాడు మంత్రి.

“మీరెంత త్వరగా నిర్ణయం తీసుకుంటే అంత మంచిది సర్.” “అవును సర్. ఇది అందరినీ పీడిస్తున్న మహమ్మారి.”

ఇలా ముగ్గురు నలుగురు ఆడవాళ్లు మంత్రికి నచ్చ చెప్పేందుకు వ్రయత్నించారు. నరే అన్నట్టుగా బుర్ర ఊపుతూ,

వెళ్ళండన్నట్టుగా చేతులు జోడించాడు మంత్రి. వాళ్ళంతా బైటకెళ్ళగానే సెక్రటరీతో చెప్పాడు మంత్రి. “ఇదంతా ఎలా జరుగుద్దయ్యా... ఎక్కడో ఎవడో పోతాడని, పోయాడని మొత్తం మందునే అమ్మడం మానెయ్యాలంట! చెప్పడానికి కొంచెమైనా మతుందాలి కదా ఈ లేడీస్ కి!” మౌనంగా తలూపాడు, తానేం చెప్పిన ప్రయోజనం ఉండదని బ్రతకనేర్చిన పీ.ఎ!

స్నేహితుడు హరీష్ తో కలిసి పబ్ లో నుంచి బైటకొచ్చాడు తరుణ్. అప్పటివరకూ పబ్ లో ఇష్టమొచ్చినట్టు ఆడి, పాడి, తాగి

రావడంతో వాళ్ళిద్దరూ చాలా హుషారుగా ఉన్నారు. తండ్రి కొనిచ్చిన విదేశీ కారులోకి వచ్చి డ్రైవింగ్ సీట్‌లో కూర్చున్నాడు. “హరీ... ఏం ఎంజాయ్ మెంట్రా మామా! ఎప్పుడూ పబ్లికొస్తాం కానీ మరీ ఇంతసేపు ఇదివరకు ఎంజాయ్ చేసిందే లేదురా!” తన్మయత్వంతో చెప్పాడు తరుణ్.

“అవునురా...నేను కూడా ఇవ్వాళ బాగా ఎంజాయ్ చేసాను. ఈ పబ్లిలో ఏం మాయుందో కానీ వాడు సర్వ్ చేసే మందు మాత్రం మస్తే మజారా మామా!” హరీష్ నవ్వుతూ చెప్పాడు. కారు స్టార్ట్ చెయ్యగానే రివ్వన ఆకాశంలోకెగసే తారాజువ్వకంటే వేగంగా పరుగులు తీసింది. ఆ వేగాన్ని మిత్రులిద్దరూ ఎంజాయ్ చేస్తూ కేరింతలు కొడుతున్నారు.

“సూపర్ తరుణ్ రాష్ డ్రైవింగ్‌లో నిన్ను బీట్ చేసే మొనగాడే లేదురా! చూడు వాడెవడో మనల్ని పక్కనుండి ఓవర్‌టేక్ చెయ్యాలని చూస్తున్నాడు... వాడి సంగతి తేల్చు.... ఆ అదీ... అంతేరా... వాచ్ భలే ఓవర్‌టేక్ చేసావ్ మామా... లేకపోతే మనల్నే బీట్ చెయ్యాలని చూస్తాడా స్కాండ్రల్ గాడు! యేస్... అదిరా స్పీడంటే... సూపర్ మామా నువ్వు!” స్నేహితుడిని రెచ్చగొడుతున్నాడు హరీష్.

కారు వేగం పట్టపగ్గాలు లేనంతగా పెరిగిపోయింది. “అరె మామా తరుణ్... 250 టచ్ చేసావ్‌రా... వాచ్ కంగ్రాట్స్... ఇంతకు ముందు కూడా ఈ స్పీడ్‌లో నువ్వు డ్రైవ్ చేసానని చెప్పావ్ కానీ డైరెక్ట్‌గా చూడటం ఇదే ఫస్ట్‌టైంరా... ఎప్పుడో నువ్ వరల్డ్ ఛాంపియన్ షుమేకర్ అంత వాడివవుతావ్ మామా! గ్రేట్ స్పీడ్...గ్రేట్ పర్‌ఫెక్షన్... అరె మామా...చూస్...” హరీష్ మాట పూర్తి కాకుండానే కారు పై ఓవర్ బ్రిడ్జి స్తంభాన్ని బలంగా ఢీకొంది. స్నేహితు లిద్దరి శరీరాలు గాల్లోకి లేచి కారు టాప్‌కి కొట్టుకుని తిరిగి నీట్లలోకి పడటం, ఇంజన్‌తో పాటు బ్రిడ్జి గోడను తాకి తల

కారు వేగం పట్టపగ్గాలు లేనంతగా పెరిగిపోయింది. “అరె మామా తరుణ్... 250 టచ్ చేసావ్‌రా... వాచ్ కంగ్రాట్స్... ఇంతకు ముందు కూడా ఈ స్పీడ్‌లో నువ్వు డ్రైవ్ చేసానని చెప్పావ్ కానీ డైరెక్ట్‌గా చూడటం ఇదే ఫస్ట్‌టైంరా... ఎప్పుడో నువ్ వరల్డ్ ఛాంపియన్ షుమేకర్ అంత వాడివవుతావ్ మామా! గ్రేట్ స్పీడ్...గ్రేట్ పర్‌ఫెక్షన్... అరె మామా...చూస్...” హరీష్ మాట పూర్తి కాకుండానే కారు పై ఓవర్ బ్రిడ్జి స్తంభాన్ని బలంగా ఢీకొంది. స్నేహితు లిద్దరి శరీరాలు గాల్లోకి లేచి కారు టాప్‌కి కొట్టుకుని తిరిగి నీట్లలోకి పడటం, ఇంజన్‌తో పాటు బ్రిడ్జి గోడను తాకి తల క్రింది భాగం నుజ్జు నుజ్జుగా మారిపోవడం రెప్పపాటు కాలంలో జరిగిపోయింది.

క్రింది భాగం నుజ్జు నుజ్జుగా మారిపోవడం రెప్పపాటు కాలంలో జరిగిపోయింది. వంద పిడుగులు ఒకేసారి పడినట్టుగా వచ్చిన ఆ శబ్దానికి అంత రాత్రైనా కూడా పరుగు పరుగున వచ్చి కారులోని తరుణ్, హరీష్‌లను లాగేందుకు విశ్వప్రయత్నం చేసారు. ఇద్దరికీ స్పృహ లేదు. ఎవరో అంబులెన్స్‌కి కాల్ చేయడంతో మరో వదినిమిషాలకల్లా అంబులెన్స్ వచ్చింది. గబగబా అంబులెన్స్ సిబ్బంది స్నేహితులిద్దరినీ ఎంతో కష్టపడి ఆసుపత్రికి తరలించారు. చిద్రవైన శరీరాలతో ఉన్న వాళ్ళిద్దరినీ చూడగానే హాస్పిటల్లో డాక్టర్స్ చనిపోయినట్టుగా తేల్చి చెప్పేసారు. ఏక్సిడెంట్ కేసు కావడంతో పోలీసులు వాళ్ళిద్దరి పాకెట్స్ వెతికి వాళ్ళ తల్లిదండ్రులకు కబురు పంపారు.

పంచప్రాణాలన్నీ పోగొట్టుకున్నట్టుగా దీనమైన ముఖంతో ఉన్నాడు ఎక్సైజ్ శాఖ మంత్రి! పున్నామనరకంనుంచి తప్పిస్తూ తన తలకొరివి పెట్టాల్సిన కొడుకుకు తండ్రిగా తనే తలకొరివి పెట్టవలసి రావడం ఎంత దారుణం. ఏక్సిడెంట్ అయిన గతరాత్రి హాస్పిటల్‌నుండి ఫోన్ వచ్చిన దగ్గరనుండీ కొడుకు మరణవార్త అతని హృదయాన్ని దహించివేస్తోంది. కొడుకు మృతదేహాన్ని చూడగానే ఆ దుఃఖం పట్టరానిదై దిక్కులు పిక్కుటిల్లేలా రోదనగా మారిపోయింది. ఆ రోదన ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉంది. ఎందరు ఓదార్చినా తీరని ఆ దుఃఖం ఎప్పటికీ తీరుతుంది? చెట్టంత ఎదిగిన తన

కొడుకు ఇలా కడతేరిపోతాడని ఎవరు మాత్రం ఊహించగలరు?

కారు రోడ్డు పక్కగా ఆగింది. పక్కనే ఉన్న పీఏ చెప్పాడు. “సార్... ఏక్సిడెంట్ స్పాట్ చూస్తానన్నారు కదా... ఇదే!” కారులో నుంచి దిగి ఏక్సిడెంట్ అయిన ప్రదేశం దగ్గరగా వెళ్ళాడు మంత్రి. అక్కడ ఉన్న పోలీసులు ఆయనకు దారి చూపారు. పాతరేకులను బలంగా అణగగొట్టినట్టుగా సగానికి సగం నలిగిపోయి ఉంది కారు. ముందు వైపునుండి ముప్పాతిక భాగం వరకూ నలిగిపోయింది. వెనుక భాగం మాత్రం అంతంత మాత్రంగా ఉంది. ముక్కలు ముక్కలైపోయి ఉన్న ఆ కారులో తన కొడుకు నలిగిపోయి ఎంత భయంకర మైన మరణాన్ని పొందాడో తలుచుకుని మళ్ళీ ఏడ్చాడు మంత్రి. అతని భుజం తడుతూ వెనక్కి తీసుకురాబోయారు సన్నిహితులు. వెనక్కి తిరగబోతూ ఎందుకో కారు వెనుక అద్దంలోకి తొంగి చూసాడు. అక్కడ మంత్రిని వెక్కిరిస్తున్నట్టుగా కనిపించాయి ఖరీదైన మందు సీసాలు!!

అంత దుఃఖంలోనూ మంత్రికి రెండు రోజుల క్రితం మహిళామండలి సభ్యురాలు ఒకామె చెప్పిన మాటలే చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. “రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మద్య పానానికి బానిసలై ఎందరో స్త్రీలను వేధిస్తున్నారు. వాళ్ళ కుటుంబాలను వీధులపాలు చేస్తున్నారు. ఇంకెందరో ప్రమాదాల బారిన పడి విలువైన ప్రాణాలను పోగొట్టుకుంటున్నారు”

ఆరోగ్యం

డిప్రెషన్

- సిహెచ్.నీరజ, కె. శారద

డిప్రెషన్ అంటే మానసిక కుంగుబాటు. మానవ జీవితాలలో ఈ కుంగుబాటు వలన ప్రపంచమంతా కకావికలమౌతుందనేది నిజం. జీవితాల్లోని ఆనందాల్ని హరించేస్తుంది. కొన్ని దశాబ్దాలుగా ఈ సమస్య విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. యువత మధ్య వయస్కులు, వృద్ధులు కూడా ఈ సమస్యకు బలౌతున్నారు. కుంగుబాటు అనేది మందులేని మనోవ్యాధి కాదు. దీనిని ఎంత త్వరగా గుర్తించి చికిత్స అందిస్తే అంత త్వరగా కోలుకుంటారు. కుంగుబాటు బాధితులకు చిన్న చిన్న బాధలు సైతం పెద్ద కష్టాలనిపిస్తాయి. వీటిని భరించటం తమ వల్ల కాదనిపిస్తుంది. తీవ్రమైన నిరాశ, నిస్సహాయత ఆవహిస్తాయి. తమ సమస్యలకు చావు తప్ప వేరే పరిష్కారం లేదనే నిర్ణయానికొస్తారు. షలితంగా హింసాత్మకమైన మరణాన్ని ఆహ్వానిస్తున్నారు. కుటుంబ సభ్యుల్లో ఐకమత్యం లేకపోవడం, ఆర్థికపరమైన అంశాల కొరకు పరుగులు తీయడం కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ఆప్యాయతలకు, అనుబంధాలకు తావుండటం లేదు. వ్యక్తి స్వార్థం పెరగటం తద్వారా ఇరుగు పొరుగువారితో తత్సబంధాలు కొరవడం వలన కూడా ఒంటరితనం పెరిగి డిప్రెషన్ కు లోనవుతున్నారు.

ఈ సమస్య పిల్లల్ని కూడా వదలటం లేదు. తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు ఎక్కువ సమయం కేటాయించకపోవటం, వారి సమస్యలు వినే సమయం వారికి

లేకపోవడం, డబ్బు సంపాదనపై ఉన్న శ్రద్ధ పిల్లలపై లేకపోవడం, వారి శక్తి సామర్థ్యాలను గ్రహించక తమ అభిరుచులు పిల్లలపై రుద్దుతున్నారు. పాఠశాలలో వేధింపులు, స్వేచ్ఛలేని చదువులు, ర్యాకింగ్ విధానం, బందిఖానా లాంటి హాస్టళ్లు పిల్లలకి సమస్యగా మారుతున్నాయి. సున్నితమైన భావోద్వేగాలు కల పిల్లలు ఈ సమస్యలను ఎదుర్కోలేక చావును ఆహ్వానిస్తున్నారు.

యువ దంపతుల్లో ఉమ్మడి కుటుంబాల్లో ఇమడలేక, భర్త కుటుంబ సభ్యులతో సర్దుకుపోలేక బార్యా భర్తల మధ్య అపోహలు కలగడం వలన తమ సమస్యను బయటకు చెప్పుకోలేక ఒత్తిడికి గురై కుంగుబాటుకు లోనై సంసార బంధాన్ని

వదులుకోవడానికి సిద్ధపడుతున్నారు.

మహిళల్లో కాన్పు సమయంలో మరియు మెనోపాజ్ సమయంలోను ఈ డిప్రెషన్ గురవుతున్నారు. ఈ లక్షణాలు గల స్త్రీలను భర్త, కుటుంబ సభ్యుల అవహేళనలు వారిని మరింత ఉన్మాదంలోకి నెట్టబెడుతున్నాయి.

యవ్వనదశలో అడుగుపెట్టే సమయంలో ఎన్నో ఆలోచనలు యువతను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తాయి. తమ సమస్యలను, ఆలోచనలను సన్నిహితులతో గాని, తల్లి దండ్రులతో గాని పంచుకోనే అవకాశం లేక యువత డిప్రెషన్ కు గురవుతున్నారు. ప్రేమ విషయాలపై అవగాహనా రాహిత్యం కూడా దీనికి ఒక కారణమౌతోంది. తాము పనిచేసే

కార్యాలయాల్లో లైంగిక వేధింపులకు గురయిన వారు తమ సమస్యను ఎవరికీ చెప్పలేక, మౌనంగా భరించలేక తమపై తమకే వైరాగ్యం కలిగి డిప్రెషన్ కు గురియి చావును కొనితెచ్చుకుంటున్నారు. అలాగే వృద్ధుల్లో కూడా వయసు పైబడిందని, తామెందుకు పనికిరామని, తమనెవరు పట్టించుకోరని, అలాగే జీవిత భాగస్వామి దూరమయితే తాము బ్రతికుండటం వృధా అని కుంగిపోతూ ఉంటారు. వీరు సంగీతం వినడం, చెస్ ఆడటం, తమ పాత మిత్రులను తరచూ కలుసుకోవడం లాంటివి చేస్తూ ఉండటం వలన మానసిక ఆనందాలు, శారీరక ఆరోగ్యాలు పుంజుకుంటాయి. కుటుంబ సభ్యులు వీరిని నిందించినా, లేక నిరాదరించినా, ఏకాకిగా జీవించినా వీరిలో

ఈ రుగ్మత ఎక్కువై ఆత్మహత్యకు దారితీస్తుంది. గుండె జబ్బులు, మధుమేహం వంటి అనారోగ్యాలకు మందులు వాడే వారిలో కూడా ఈ లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. కుటుంబ సభ్యులు ఇలాంటి లక్షణాలు కలిగిన వారి గురించి తగిన జాగ్రత్త వహించాలి.

పరిష్కార మార్గాలు:

1. సమస్యలు వచ్చినప్పుడు కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి చర్చించాలి.
2. కుంగుబాటు లక్షణాలు ఎవరిలోనైనా కన్పించినపుడు వైద్యులను కలిసి చికిత్స తీసికొనేలాగా ప్రోత్సహించాలి.
3. ఈ సమయంలో వారిని ఒంటరిగా వదలరాదు.
4. యోగా, మెడిటేషన్ వంటివి కూడా వీరికి ఉపశాంతినిస్తాయి.
5. కుటుంబ సభ్యులు, జీవిత భాగస్వామి వారి మాటలను సానుకూలంగా ఆలకించటం, సమస్యను అర్థం చేసుకొని తోడున్నామనే భరోసా ఇవ్వడం ముఖ్యం తరచూ వారితో మాట్లాడుతూ ఉండాలి.

సినిమాసమీక్ష

బాహుబలి చిత్ర సమీక్ష - విమర్శ

- నందూరి పద్మాంజలి

కాలం చెల్లిన రాజుల కాల కథలను తెరకెక్కించడంలో అర్థం లేదు. మనం పదిమందిలోకి వచ్చి ఒక బట్ట కట్టుకున్నా, ఓ మాట మాట్లాడినా, ఓ చేష్ట చేసినా అది ఎదురుగా వున్న వారిపై ప్రభావం పడుతుంది. వాళ్ళు గమనిస్తూనే ఉంటారు. అలాగే సినిమాలు కూడా సమాజంపై బలమైన ప్రభావం చూపిస్తాయి. ఎవరికి తోచిన ఆలోచనలతో వాళ్ళు ఇలా సినిమాలు తీసుకుంటూ పోతే సమాజానికి ఓ మీడియా వలన వాళ్ళకు ఉపయోగమైన సందేశాలు వెలువడవు. ఈ మధ్యకాలంలో బాగా చర్చ జరిగిన సినిమా బాహుబలి. 2 సంవత్సరముల క్రితం వచ్చిన సినిమా 'ముగింపు' పేరుతో బాహుబలి-2 ఈ నెలలో రిలీజ్ అయ్యింది. ఈ 2 సంవత్సరములు కట్టప్ప బాహుబలిని ఎందుకు చంపాడు? అనే ఆలోచన ప్రేక్షకుల మెదళ్ళలో పురుగు తొలిచినట్లు తొలిచింది. దాదాపు పిచ్చివాళ్ళు ఐపోయారు.

సినిమా సారాంశంలోకి వెళితే మొదటి సినిమాలో పసిపిల్లవాడుగా ఉన్న పిల్లవాడిని ఎత్తుకొని ఓ మహిళ నీళ్ళలో కొట్టుకుపోతుంటే కాపాడి ఓ కోయ దొరల కుటుంబం పెంచి పెద్ద చేస్తే, జలపాతంలోంచి జారిన ఓ బొమ్మ ముఖం చూసి దానిని కనుక్కోవడానికి జలపాతాలెక్కి తానూహించిన సుందరిని కలుసుకొని, అక్కడ జరుగుతున్న విషయాలు తెలుసుకొని

ఓ మహిళను చెరసాలను పోలిన బందిఖానా నుండి విడిపించి, దానికి కారణమైన వారిపై పైటింగులు చేసి, తరువాత పరిణామం వల్ల తాను కాపాడిన మహిళ తన తల్లి అని, తానొక రాజ వంశీయుడినని తెలుసుకొని, వారిపై సైన్యాధిపతి ద్వారా తన కథ తెలుసుకొని, ఆ సైన్యాధిపతే ప్రేమగా పెంచిన తనే తన

తండ్రిని చంపానని చెబితే, ఎందుకు చంపాల్సివచ్చింది? అనే ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది. దానికి ముగింపుగా బాహుబలి-2 చిత్రం వచ్చింది. మహిళలను బందీ చేసిని వ్యక్తిని సజీవదహనంచేయడం,

వ్యక్తిగత కక్షలతో యుద్ధాలు చేయడం, వ్యక్తిగత కక్షలతో యుద్ధాలు చేయడం, తమ కుటుంబానికి ద్రోహం చేసిన వాళ్ళకి దేహశుద్ధి చేయడం వంటి వాటితో కలిసి పెంచిన తల్లీ తప్పుడు సమాచారం వల్ల బాహుబలిని చంపించింది అని తెలుస్తుంది. ఒకప్పుడు వేలమంది సైనికులు తమ రాజుల కోసం, రాజుల వ్యక్తిగత తగాదాలు, కక్షలు, కార్యణ్యాల వలన యుద్ధాలు చేసి ప్రాణాలు

కోల్పోయారు. వారి భార్యా బిడ్డలు అనాథలైనారు. ఈ రాజరిక వ్యవస్థలో ఉన్న ఇలాంటి అసమానతలు, వైషమ్యాలపై గతంలో తిరగబడి రాజరిక వ్యవస్థను ప్రపంచవ్యాప్తంగా కూల్చేశారు. మళ్ళీ ఆ కథలను వాస్తవ రూపం దాల్చినట్లు చిత్రించి ప్రజలకు చూపించటం అర్థం లేని పనే కాక, డబ్బు, సమయం కూడా వృధా. ఆ సినిమా వలన 1000 కోట్ల లాభం వచ్చింది? అని అన్నారు. అది ఎవరికి లాభం. అందులో పనిచేసిన అట్టడుగు కార్మికులకా? పెట్టుబడిదారులకా?

అందులో పనిచేసిన ఏ ఒక్క క్రింది స్థాయి కార్మికుడైనా నాకు ఆ సినిమా లాభంలో వాటా ఇచ్చారు అని ప్రచారం చేశాడా! ఆ సినిమా నభూతో నభవిష్యత్ అన్నట్లు ప్రచారం చేశారు. భారీ సెట్టింగులు, కంప్యూటర్ గ్రాఫిక్స్ అదిరినయ్యి. కాదనలేము. అది మరో సైండిస్టు కథగానో, అద్భుత శాదీలైటు నిర్మాణం గురించో లేక

మూఢ నమ్మకాల వలన ప్రజలు ఎలా నష్టపోతున్నారో? వంటి కథాంశాలకు కూడా వాటిని జోడించవచ్చు. నా సినిమా నా ఇష్టం, నాకు హక్కులున్నాయి అని ప్రజలకు ఉపయోగపడని, యువతలో చైతన్యం కలిగించనివి తీయడం వలన దృశ్య మాధ్యమం ద్వారా చేరవలసిన విద్య దూరమౌతున్నది. ప్రఖ్యాత జర్నలిస్టు పి. శాయినాథ్ గారు రైతుల ఆత్మహత్యలపై ఉత్తరాదిలో ఓ చోట సమావేశం జరిపినప్పుడు, అదేరోజు ఎక్కడో కరీనా కపూర్ చీర కట్టుకొని ఫంక్షనుకు వచ్చిందని ఆ రోజు మీడియా మొత్తం రైతుల ఆత్మహత్యల కథనాన్ని ప్రక్కనపెట్టి ఆమె చీర హోయలను

మాత్రమే ప్రచారం చేశారట. ఈ విషయం సాక్షాత్తు సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి మార్కండేయ ఖడ్గానే అన్నారు. పైగా మనందరము చదువుకున్న నిశానీలమని పేర్కొన్నారు. అంటే ఏది అవసరమో? ఏది అనవసరమో? తెలుసుకోలేనపుడు చదువు అక్షర జ్ఞానానికి తప్ప మేథో జ్ఞానానికి కాదు.

ఈ చిత్రంలో మంచి రాజు అంటే ప్రజలు ప్రాణాలు ఇవ్వడానికి సైతం సిద్ధపడేంత ఇష్టంగా ఉన్నట్లు చూపించారు. అంతే విధంగా దుర్మార్గుడైన రాజు పట్ల విముఖతను ప్రజలు ఎదిరించినట్లు చూపించలేదు. రాజ్యం, కిరీటం, పదవి కుటుంబ ఆస్తిగా చిత్రించారు. నేడు మన రాష్ట్ర రాజకీయాలు కూడా కుటుంబ రాజకీయలే. పేరుకు ప్రజాస్వామ్యం ఐనా కుటుంబంలోని కొడుకులు, బావ మరుదులు, తమ్ముళ్లు, అక్కలు, అమ్మలు, చెల్లెళ్ళు వీళ్లనే బరిలో ఉంచి వీళ్లే రాప్రాన్ని

పరిపాలించే వారునులని కిరీటం లేని రాజరిక వ్యవస్థని నడుపుతున్నారు. ఈ చిత్రంలో ఇలాంటి కథాంశాలతో కూడిన సన్నివేశాలు ఉండి ఉంటే కనీసం దర్శకుడు ప్రస్తుత రాజకీయాలను ప్రతిబింబించి సమాజానికి తెలియజేశాడు అనుకోవచ్చు. కానీ కాలం చెల్లిన రాజ్యాలు, కార్పణ్యాలను చిత్రీకరించడం వలన సమాజానికి ఉపయోగపడేది ఏమీ లేదు. సినిమా అనేది ఓ వ్యక్తి తన కష్టాన్ని మరిచిపోయేట్లుగా ఉండేందుకు ఇలా తీస్తారు అని కొందరు సమర్థించినా, ఊహాజనిత ప్రపంచంలోకి ఆ వ్యక్తిని తీసుకువెళ్లడం దాదాపు ఆ వ్యక్తిని పిచ్చివాడిని చేయడమే అవుతుంది.

ఈ సినిమాలో వేలమంది సైనికులుగా వ్యక్తులు నిలబడ్డారు. యుద్ధ రంగంలో పోరాడి చనిపోయినట్లు చిత్రించారు. కొంతమంది పెట్టుబడిదార్ల స్వార్థ ప్రయోజనాలకు వారి మధ్య తగవులకు

పేదవాళ్లు ఎప్పుడూ పెట్టుబడిదార్లు, సామ్రాజ్యాధిపతుల పంచనే బ్రతుకుతారని ఈ మధ్య వచ్చే అనేక సినిమాలలో భైస్వామ్య తరహా దొరలు తమదగ్గర పనిచేసే బానిసల ముందు ఎంత దర్పంగా ఉంటారో! ఉండాలో! చిత్రీకరించి పేదల లొంగు బాటుతనం నూరి పోస్తున్నారు. సినిమా ద్వారా సమాజం కొత్తరకం విద్యను, కొత్త ఆలోచనలను నేర్చుకుని సమాజ ఉద్ధరణకు, వ్యవస్థ మార్పునకు కృషి చేసే విధంగా సృజనాత్మక సినిమాలు రానంతవరకు ఎవరిష్టం వచ్చినట్లు మళ్లీ పిచ్చి పిచ్చి కథలు, కాకరకాయలనే సినిమాలుగా తీసి ప్రేక్షకుల కాలం, డబ్బు మూటలు సంపాదించుకొని ఖుషి చేస్తుంటారు. ఇలా ఊహాజనిత అంశాల గురించి ఆలోచించడం అలవాటైన ప్రేక్షకులు కొంతకాలానికి వాస్తవాన్ని గుర్తించలేక, చదువుకున్న పిచ్చివాళ్లుగా తయారవుతారు.

చదవండి

చదివించండి

చైతన్య మాసవి

మీ సలహాలు, సూచనలను ఆహ్వానిస్తున్నాము

మా చిరునామా

ఐదవారాష్ట్ర కార్యాలయం, 31-5-6, ప్రకాశరావు వీధి, మారుతీనగర్, విజయవాడ.

ఫోన్: 9490098620, 9490098022

e-mail : chaitanyamanavi@gmail.com

కేసెస్టడీ

మూట ప్రేమ కారు

- కె.శారద

తనూజా, సమీర్ మంచి స్నేహితులు కొన్నేళ్లుగా వారికి పరిచయం. తనూజ స్కూల్ టీచర్. సమీర్ కి స్కూల్ సమీపంలో స్టేషనరీ షాపు ఉంది. ఇద్దరు రోజూ ఎన్నో కబుర్లు కలబోసుకుంటారు. అప్పుడప్పుడు ఫ్రెండ్స్ దగ్గరకు కలిసే వెళ్లేవారు. సమీర్ ఇంట్లో ఆఖరివాడు. తండ్రి లేడు. తల్లి అన్నయ్య ఉన్నారు. తనూజా ఇంట్లో ఒక్కతే అమ్మాయి. ఆమెకు ఒక తమ్ముడు. తనూజా మృదు స్వభావి. అందమైన యువతి. ఇద్దరి ఇంట్లలో వివాహ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.

ఒకరోజు తనూజ ఇలా అంది.

సమీర్! మనిద్దరం మంచి

స్నేహితులం మన ఇద్దరివీ

ఒకే రకమైన అభిరుచులు,

అభిప్రాయాలు. కులాలు

వేరైతేనేమి? మనం

భార్యాభర్తలమౌదాం అంది.

సమీర్ కూడా అంగీకరించాడు.

ఇద్దరూ ఇంట్లో చెప్పారు. సమీర్

కుటుంబీకులు తనూజను మనసారా

కోడలుగా అంగీకరించారు. తనూజ

తల్లిదండ్రులు మాత్రం అసంతృప్తిగానే

కూతురి ఇష్టాన్ని అంగీకరించారు. ఒక

శుభ ముహూర్తంలో ఇరుకుటుంబాలు

సన్నిహితుల సమక్షంలో ఎంగేజ్మెంట్

చేశారు. కానీ అది శుభ ముహూర్తం కాలేదు.

ప్రేమ పెళ్లిదాకా రాలేదు. తనూజ

కుటుంబంలో అంతా అలజడే. తల్లిదండ్రు

లిద్దరివీ వేరు వేరు కులాలు. కానీ వారిద్దరు

కూతురి ప్రేమను గౌరవించటం లేదు. ప్రతి

చిన్నదానికి సమీర్ కుటుంబంతో గొడవలే.

చివరికి నిశ్చితార్థ సమయంలో కూడా

తనూజ ధరించే చీర నగలు లాంటి

విషయాలపై సమీర్ కుటుంబీకులతో

గొడవపడ్డారు. విసిగిపోయిన సమీర్ అన్న,

తల్లి చాలాకాలం తనూజ వాళ్ల ఇంటికి

వెళ్లడం మానేశారు. పెళ్లి ముహూర్తం

దగ్గరపడ్తున్నా ఎటువంటి సన్నాహాలు

లేకపోవడంతో ప్రేమికులిద్దరు ఖిన్నులైనారు.

ఒకరోజు తల్లిదండ్రులతో కలిసి తనూజ

ఐదవ అదాలత్ వచ్చి సలహా అడిగింది.

పరిస్థితి అంతా వివరించింది. ఐదవ

బాధ్యులు సమీర్ కుటుంబాన్ని పిలిచి ఇరు

కుటుంబాల వారిని విచారించారు. సమీర్

అన్న చాలా శాంతంగా ఈ విధంగా చెప్పాడు.

మేడమ్ మాకు తనూజ అంటే చాలా ఇష్టం.

కానీ ఆమె తల్లిదండ్రులు, మా కుటుంబాన్ని

చాలా అవమానిస్తున్నారు. వారు వారి ధోరణి

మార్చుకునేంతవరకు పెళ్లి వాయిదా వేద్దాం.

ముందే ఇలా ఉంటే మేము వారిని

జీవితాంతం ఎలా భరించగలం? నాకు నా

తమ్ముడంటే చాలా ప్రేమ. వారిద్దరు

ప్రేమించుకున్నారని తెలిసి నా వివాహం

గురించి ఆలోచించకుండా ముందు నా

తమ్ముడిదే చేద్దామనుకున్నాం. నా పెళ్లికింకా

టైం పడుతుంది. ఇప్పుడు సమస్య మీ

దగ్గరకు తెచ్చారు. మీరు ఎలా చెబితే అలా

చేస్తాం అన్నారు. ఐదవ బాధ్యులు తనూజ

తల్లిదండ్రులకు నచ్చజెప్పి 15 రోజుల

తర్వాత వచ్చి తమ అభిప్రాయాన్ని

చెప్పమన్నారు. పదిహేను రోజుల తర్వాత

ఇరుకుటుంబాలవారు వచ్చారు. తనూజ

తల్లిదండ్రులు ఏమీ మాట్లాడలేదు. తనూజ

కూడా ముభావంగా ఏదో ఆలోచనలో

ఉంది. ఏమూ తనూజ ముహూర్తాలు

పెట్టమంటావా? అని అడిగారు ఐదవ

బాధ్యులు. తనూజ సమాధానం ఇవ్వలేదు.

అందరినీ బయటకు వంపించి

తనూజను సమీర్ ను మీ సమస్య

ఏమిటని ఐదవ బాధ్యులడిగారు.

ఇది ఆమె మాటలలోనే

విందాం. మేడమ్! ఈ మధ్య

నేను సమీర్ సెల్ లో వేరే

అమ్మాయి మెసేజ్లు చూశాను.

ఆమె సమీర్ స్నేహితుడి చెల్లెలు.

ఆమె నాకూ తెలుసు. ఏ చిన్న

సమస్యనైనా సమీర్ ఆమెతో షేర్

చేసుకుంటున్నాడు. ఆమె చాలా

మంచమాయే. వీరిద్దరిది ఎటువంటి

బంధమో నాకర్థం కావటంలేదు. నేను నా

తల్లిదండ్రుల ప్రవర్తనని మార్చుకోగలను.

కానీ ఈ సందేహంతో సమీర్ ను వివాహం

చేసుకోలేను. నా ఆలోచనను మీ

ముందుంచాను. ఇదీ నా సమస్య అంది.

సమీర్ దానికి సమాధానం ఇచ్చాడు. ఆమె

నా స్నేహితుడి చెల్లెలు. మా ఇద్దరివి వేర్వేరు

కులాలు. ప్రస్తుతం నేనున్న పరిస్థితులలో

ఆమె నన్ను ఒక మనిషిగా నిలబెడుతోంది.

తనూజ చాలా అమాయకురాలు. కానీ చాలా

రిజర్వ్ డ్గా ఉంటుంది. తన మనసులోని

భావాలు ఎదుటివారికి తెలియనివ్వదు.

ఆమెకు నాపై ఉన్నది ప్రేమో? స్నేహమో?

ఆకర్షణో నాకర్థం కావటంలేదు. ఇప్పుడు నేనామెను వివాహం చేసుకోపోతే సమాజంలో చాలా చిక్కుల్లో పడుతుంది. తల్లిదండ్రులు కూడా మామూలుగా టార్చరు పెట్టరు. అంత మంచమయికి ఆ పరిస్థితి రాకూడదు. నాకు వేరే అమ్మయితో ఎటువంటి సంబంధం లేదు. ఆమె తన మాటలతో ఎదుటవారిని వారి బాధను మర్చిపోయేలా చేస్తుంది. తనూజలో నేనెప్పుడూ ఇలాంటి ప్రవర్తన చూడలేదు. ప్రతి సంబంధాన్ని ప్రేమతో ముడిపెట్ట కూడదు. మేము ప్రేమికులం కాదు. ఏవేవో సమస్యలతో, అశాంతితో ఉన్న నన్ను సాదరంగా పలకరిస్తుంది. ఆదరించి అన్నం పెడుతుంది. ధైర్యం చెబుతుంది. నాకు తనూజ అంటేనే ఇష్టం. కానీ ఆమె నాకు ఇటువంటి సపోర్టు ఎప్పుడూ ఇవ్వలేదు. ఎందుకంటే ఆమెకంత మెచ్చారితో లేదు. నేను జరిగింది ఏమాత్రం దాచుకోకుండా చెప్పాను. నా ఫ్రెండ్స్ చెల్లెల్ని పెళ్లి చేసుకునే అభిప్రాయం నాకులేదు. మా మధ్య అటువంటి బంధం లేదు. నిర్ణయం తనూజ ఇష్టానికే వదిలివేస్తున్నానన్నాడు. తనూజ తన అభిప్రాయం చెప్పడానికి ఒక నెల గడువు అడిగింది. తరువాత వచ్చినప్పుడు తనూజ కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు తన అభిప్రాయాన్ని చెప్పింది. మేడమ్ ఒక చిన్న అపనమ్మకం

వారిద్దరి మధ్య ప్రేమలేదు. స్నేహమే ప్రేమ అనుకున్నారు. వారిద్దరికీ వేరే వేరే వివాహాలు చేయండి. వారి అభిప్రాయాన్ని గౌరవించండి. నేటి యువతే రేపటి పెద్దలు. ఇద్దరు బాధ్యతాయుతంగానే ఆలోచించారు. ఎంగేజ్ మెంట్ రద్దు చేసుకుంటే చుట్టుపక్కవాళ్లు నవ్వుతారనో వీళ్లకు మళ్లీ పెళ్లివుతుందా! అనో ఆలోచించవద్దు నవ్వి నవాళ్లందరూ మీ సమస్యను పరిష్కరించలేరు. పీటలమీద పెళ్లిళ్లే తేడా వస్తే రద్దుచేసుకొనే రోజులివి.

కూడా భార్యభర్తల మధ్య రాకూడదు. వస్తే సంసారాలు నిలబడవు. వారిద్దరి మధ్య ప్రేమ లేకపోవచ్చు. కానీ మా ఇద్దరి మధ్య కూడా ప్రేమలేదేమో అనిపిస్తుంది. సమీర్ కు నేనంటే అభిమానం, మంచి స్నేహితులం. అందుకే మేమిద్దరం వివాహం చేసుకోకూడదు. చేసుకుంటే ఈ స్నేహం కూడా నిలవదు. సమీర్ ఎవరిని వివాహం చేసుకున్నా నేను ఆనందంగానే ఉంటాను. నేను ఎంత ప్రయత్నించినా నా తల్లిదండ్రులలో మార్పు రాలేదు. దానికితోడు నాలో వున్న అనుమానాలు కూడా తోడైతే మా జీవితాలు నరకమవుతాయి. అందుకని మేమిద్దరం స్నేహపూర్వకంగానే ఎంగేజ్మెంట్

రద్దుచేసుకోవాలనే నా అభిప్రాయం అంది. దయచేసి ఎంగేజ్మెంట్ ఫోటోలు, వీడియోలు నాకిప్పించండి. ఇంతటితో ఈ విషయాన్ని వదిలేద్దామంది తనూజ. ఈ మాటలు విన్న సమీర్ తల్లి కన్నీరు పెట్టుకుంది. బంగారం లాంటి అమ్మయి మా కోడలు అవుతుందనుకున్నాం. ఇలా జరిగిందేమిటి అని బాధపడ్డారు. ఐదవ బాధ్యులు వారికిలా సర్ది చెప్పారు. వారిద్దరూ చాలా మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వారిద్దరి మధ్య ప్రేమలేదు. స్నేహమే ప్రేమ అనుకున్నారు. వారిద్దరికీ వేరే వేరే వివాహాలు చేయండి. వారి అభిప్రాయాన్ని గౌరవించండి. నేటి యువతే రేపటి పెద్దలు. ఇద్దరు బాధ్యతాయుతంగానే ఆలోచించారు. ఎంగేజ్మెంట్ రద్దు చేసుకుంటే చుట్టుపక్కవాళ్లు నవ్వుతారనో వీళ్లకు మళ్లీ పెళ్లివుతుందా! అనో ఆలోచించవద్దు నవ్వి నవాళ్లందరూ మీ సమస్యను పరిష్కరించలేరు. పీటలమీద పెళ్లిళ్లే తేడా వస్తే రద్దుచేసుకొనే రోజులివి. పెద్ద మనస్సుతో మీ పిల్లల్ని అర్థం చేసుకొని అక్కన చేర్చుకోండి అని చెప్పి ఫోటోలు, వీడియోలు అన్నీ తనూజకు ఇప్పించి ఆమెను సమీర్ ను మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు మనసారా అభినందించారు ఐదవ బాధ్యులు.

పాఠకులకు విజ్ఞప్తి

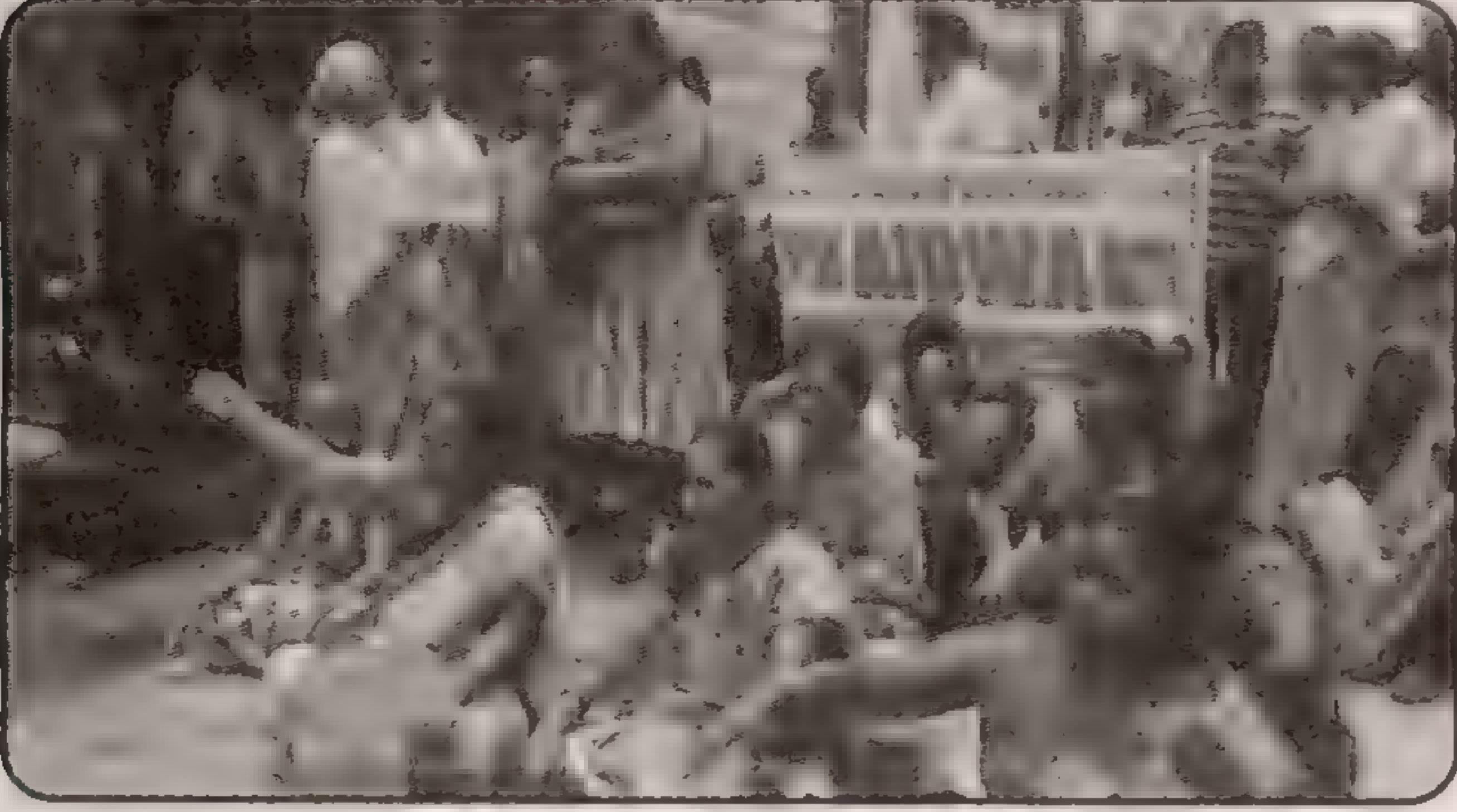
'చైతన్య మాసవి'పై మీ స్పందనను ఆహ్వానిస్తున్నాం. పత్రికలోని వ్యాసాలు, వార్తలు, వ్యాఖ్యలపై మీ అభిప్రాయాలు నిర్మోహమాటంగా రాసి పత్రిక అభివృద్ధికి సహకరించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. మీ అమూల్యమైన సలహాలు, సూచనలు మాకు అందించాలని కోరుతున్నాం. - ఎడిటర్

రచయితలకు సూచన

చైతన్యమాసవి వత్రికకు రచనలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. మహిళల జీవితానికి సంబంధించిన కథలు, కవితలు, వాస్తవ జీవిత చిత్రణలు పంపించవచ్చు. మహిళల మనసులను కదిలించే వాటికి ప్రాధాన్యత. రచనలను 20వ తేదీలోపు చైతన్య మాసవి మెయిల్ లేదా పోస్టల్ అడ్రస్ కు పంపించ మనవి. - ఎడిటర్

ఉద్యమాల బాటలో...

మద్యం:- తిరుపతి బైపాస్ రోడ్డులో బాలాజీ హాస్పిటల్ ప్రక్కన ఉన్న మద్యం షాపు తొలగించాలని ఐదవ నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో

ధర్నా జరిగింది. నిత్యం రోగులతోను, భక్తులతోను కిటకిటలాడుతున్న ఈ ప్రాంతంలో మద్యం షాపు తొలగించాలని రాస్తారోకో జరిగింది. కొర్లకుంటలో మద్యం షాపు తొలగించాలని ధర్నా, దీక్షలు చేశారు.

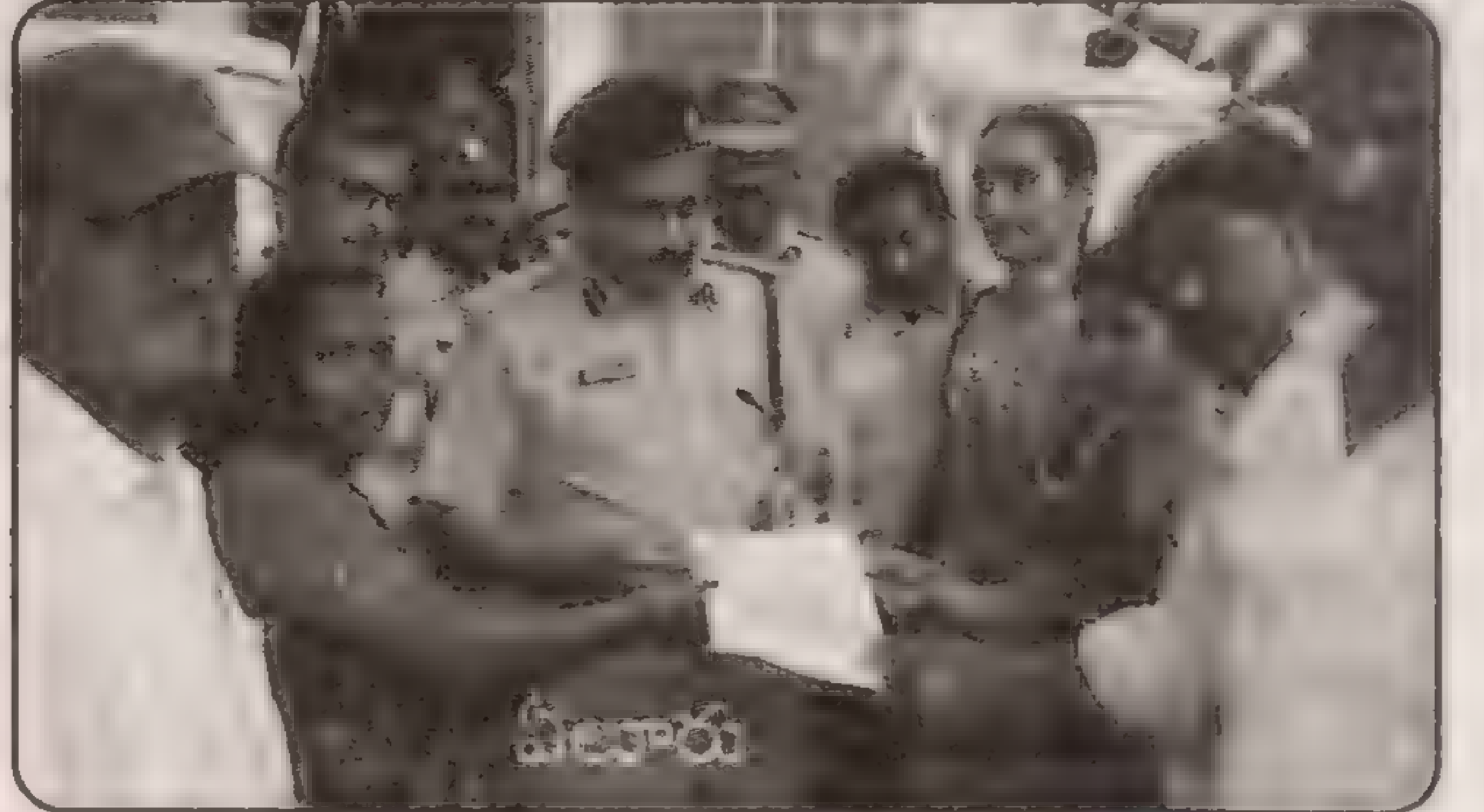
విశాఖలో శుక్రవారం 26/05/17న పబ్లిక్ లైబ్రరీలో “ప్రభుత్వ మద్యం పాలసీ - పర్యవసానాలు” అనే అంశంపై రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశానికి 20 మంది పాల్గొన్నారు. ఐదవ నగర క్యాదర్ ఆర్.ఎన్ మాధవి అధ్యక్షతన ఈ సమావేశంలో

రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ అధికారి శ్రీనివాస్.శర్మ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు బి.ప్రభావతి, సాహితీ ప్రవంతి నగర కార్యదర్శి యన్ శ్రీనివాస్, నాయకులు కె.జి.వేణు, అభ్యుదయ రచయితల సంఘం నాయకులలు పి. శ్యామ్ సుందర్, బ్యాంక్ ఎంప్లాయూస్ యూనియన్ నాయకులు జె.పి.శర్మ, మన జాగృతి అధ్యక్షులు జవ్వాది లక్ష్మి, సాయి సరిగమప నాయకులు కె.హర్షవల్లి, ఉత్తరాంధ్ర అభివృద్ధి వేదిక నాయకులు చంద్రమౌళి, ప్రజానాట్యమండలి నాయకులు దండు నాగేశ్వరరావు, డి.వై.ఎఫ్.ఐ నగర నాయకులు యుఎస్ఎస్ రాజు,

వి.కృష్ణారావు, పీపుల్ ఫర్ ఇండియా నాయకులు బి.ఎల్ నారాయణ, వర్కింగ్ ఉమెన్ నగర కన్వీనర్ యం.కామేశ్వరి, పి.పూర్ణిమ, ఐదవ నగర అధ్యక్షులు బి.సూర్యమణి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఏలూరు హనుమనగర్లో నివాస ప్రాంతంలో మద్యం షాపు వద్ద అని జిల్లాకలెక్టర్ గారికి వినతి పత్రం ఇవ్వడం, ధర్నా చేశారు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా పెరవలిలో మద్యం నిషేధంపై కరపత్రాల పంపిణీ చేశాం. మద్యాన్ని నియంత్రించాలని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఐదవగా విశాఖ సిటీలో చేయవలసిన కార్యక్రమాలపై ప్రెస్ మీట్ పెట్టడం జరిగింది. పెరవలి మరియు కొత్తపల్లి పంచాయితీలో ప్రజలు మద్యం షాపులను వ్యతిరేకిస్తూ, షాపులు పెట్టవద్దని తిర్మానించుకున్నారు.

మద్యంనిషేధంపై వెస్ట్ గోదావరిలో ధర్నా మరియు రౌండ్ టేబుల్ మీటింగ్ నిర్వహించడం జరిగింది. అనంతపురంలో మద్యం టెండర్లను నిరసిస్తూ 23/05/17న దిష్టిబొమ్మను కాల్చడం జరిగింది.

స్థానిక సమస్యలు:- రాయలసీమలో కరువు నివారణ చర్యలు చేపట్టాలని వామపక్షాలు చేపట్టిన బండ్ కు ఐదవ సంపూర్ణ మద్దతు తెలుపుతూ బండ్ లో పాల్గొనడం జరిగింది.

శాంతి నగర్ కి చెందిన ఒక జంట మనస్ఫుర్తల కారణంగా

రెండు సంవత్సరాలుగా విడిపోయి ఐదావన్నె అశ్రయించగా వారిద్దరికీ కౌన్సిలింగ్ చేయడం జరిగింది.

రాయలసీమలో కరువు, ఉపాధి బిల్లులు, గ్రామాల్లో త్రాగునీటి సమస్య, వలసపోతున్న కూలీల కుటుంబాలలోని ముసలి వాళ్ళకు పిల్లలకు సంగటి కేంద్రాలు పెట్టాలని, రాయలసీమలోని పెండింగ్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాలు పూర్తిచేయాలని వినూత్నంగా నరసన కార్యక్రమం జరిగింది.

సభలు, సెమినార్లు:- విజయవాడలో 14/05/17న

వకుళాభరణం లలిత సంస్కరణ సెమినార్ నిర్వహించడం జరిగింది. ఈ సెమినార్ 80 మంది హాజరుకాగా ముఖ్యఅతిథులు ప్రొఫెసర్లు మల్లి గాంధీ, శ్రీసుందర్, విజయం, అనురాధ, అఖిల భారత ఉపాధ్యక్షురాలు పుణ్యవతి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అనంతపురంలో మోటూరు ఉదయం వర్ధంతి సభ నిర్వహించారు.

శిక్షణా తరగతులు:- తిరుపతిలో వారంరోజులపాటు నవయువతుల శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించారు. ఈ క్లాసులకు 80మంది విద్యార్థులు హాజరుకాగా, కరాటే, డాన్స్, పాటలు, కోకో వంటి వివిధ క్రీడలపై రాష్ట్ర స్థాయి శిక్షణా తరగతులు జరిగాయి. విద్యార్థులకు అనేక అవగాహనా అంశాలపై కూడా క్లాసులలో

భోధించడం జరిగింది. ఈ క్లాసులకు రాష్ట్ర కార్యదర్శి రమాదేవి, అధ్యక్షురాలు ప్రభావతి, పుణ్యవతి, హరిత, మిరియం, డా॥సుధాకరరెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కాకినాడలో వేసవి కాలంలో ఎండల కారణంగా పిల్లలకు ఉపశమనం కలిగేలా చిన్నారులకు కాకినాడ సుందరయ్య భవన్లో

మూడు రోజుల పాటు ఈ శిక్షణా శిబిరం నడిచింది. పిల్లలు ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. ఆట పాటలతో ఆనందించారు.

మహిళా సంఘం రాష్ట్రస్థాయి మహిళా విజ్ఞాన తరగతులు నాలుగురోజుల పాటు అమలాపురంలో జరిగాయి. బాపట్లలో ఎస్ఐఆర్డి కళాశాలలో మహిళల అసమానత పరిష్కారమార్గాలు అనే అంశంపై క్లాసులు నిర్వహించారు.

హింస:- విశాఖ ఏజెన్సీ చింతపల్లి మండలం లంబసింగి పంచాయితీ చెరువుల వనం గ్రామ గిరిజన మైనర్ యువతులపై అత్యాచారానికి పాల్పడ్డ మానవ మృగాలను కఠినంగా శిక్షించాలని ఐదావన్నె, డివైఎఫ్ఐ, గిరిజన సంఘం, కె.వి.పి.ఎస్ విశాఖ జిల్లా కమిటీ డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. ఈ అత్యాచారానికి పాల్పడ్డ వారిని తక్షణం అరెస్టు చేసి కఠినంగా శిక్షించాలని, బాధిత మైనర్ యువతులకు

రక్షణ కలిగించడంతోపాటు 25లక్షల ఎక్స్గ్రేషియా చెల్లించి ఆదుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు.

అనంతపురం జిల్లాలో వలసలు ఆపాలని విచారణ నిరసన

విజయవాడలో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం

అమలాపురంలో "మద్యం" సమాజం, మహిళలపై ప్రభావం : రాష్ట్ర సదస్సు

ఏలూరు నివాస ప్రాంతాల్లో బ్రాంది షాపులు తొలగించాలని ధర్మా

విజయవాడలో వక్రూభరణం లలిత సంస్కరణ సెమినార్

నివాస ప్రాంతాల్లో బ్రాంది షాపులు తొలగించాలని ధర్మా

నెల్లూరులో మద్యం నిషేధంపై ప్రెస్ మీట్

తిరుపతిలో శిక్షణ తరగతులకు హాజరైన విద్యార్థి బృందం

మధ్యం నిషేధంపై జాతాల సందర్భంగా సిడి విడుదల

మద్యాన్ని నియంత్రించాలని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా చేపట్టబోయే కార్యక్రమాలపై ప్రెస్ మీట్

విశాఖలో మధ్యం నిషేధంపై రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం

మధ్యం టెండర్లను రద్దు చేయాలని దిప్పి బొమ్మ దగ్ధం

పెరవలి మధ్యం షాపు పెట్టొద్దంటూ కరపత్రాల పంపిణీ

తిరుపతిలో మధ్యం నిషేధంపై ధర్నా

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో మధ్యం నిషేధంపై రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం

గుంటూరులో మధ్యం నిషేధంపై పోస్టర్ విడుదల

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CmV01A159
పుస్తకం పేరు	చైతన్య మానవి
తారీఖు	21/08/2023
మొదలు అట్ట	Yes
వెనుక అట్ట	Yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	No
ఖాళీ పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Alandini?
పేజీలు విడదీసినది	Alandini?
హ్యాన్ చేసినది	Sandhya
పరిశీలించినది	AMRUTHA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైబ్రరీలో చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
హ్యాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	No
పరిస్థితి	Good